

Годишен доклад за дейността
Доклад на независимите одитори
Годишен финансов отчет
ТЕЦ Марица изток 2 ЕАД

31 декември 2023 г.

„ТЕЦ МАРИЦА ИЗТОК 2“ ЕАД

6265 Ковачево, обл. Стара Загора, тел. 042/662 214, 042/662 014
факс: 042/662 000, 042/662 507, e-mail: tcc2@tpp2.com

Съдържание

Страница

Годишен доклад за дейността	
Нефинансова декларация	
Декларация за корпоративно управление	
Доклад на независимите одитори	
Отчет за финансовото състояние	1
Отчет за печалбата или загубата	3
Отчет за всеобхватния доход	4
Отчет за промените в собствения капитал	5
Отчет за паричните потоци	7
Пояснения към годишния финансов отчет	8

Годишен доклад за дейността

Настоящият доклад за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на чл. 39 от Закона за счетоводството и чл. 187д, чл. 247, ал.1, 2 и 3 от Търговския закон. Докладът за дейността съдържа и изискуемата информация по Приложение № 2 на Наредба 2 на Комисията за финансов надзор, относима за лицата по § 1д от Допълнителните разпоредби на ЗППЦК, на основание чл. 100н, ал. 7, т.2 от ЗППЦК.

I.Обща информация

Фирмено наименование „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД
ЕИК 123531939
Адрес с. Ковачево, общ. Раднево,
обл. Старозагорска – п.к. 6265

Предмет на дейност Производство на електрическа енергия, строителна и ремонтна дейност в областта на електроенергетиката и топлоенергетиката, инвестиционна дейност, придобиване и разпореждане с авторски права, права върху изобретения търговски марки и промишлени образци, ноу хау, както и други обекти на интелектуална собственост, както и всяка друга дейност незабранена със закон или друг нормативен акт, а когато се изисква издаване на разрешение или лиценз, след получаване на разрешението или лиценза

Директори Към 31.12.2023 г. Дружеството се управлява от Съвет на директорите (СД) в състав:

проф. д-р инж. Бончо Иванов Бонев – Председател на СД
инж. Живко Димитров Динчев – Член на СД и Изпълнителен директор
инж. Христо Стоянов Иванов – Член на СД и Заместник Изпълнителен директор
Боян Иванов Боев – Член на СД
Милан Ангелов Миланов – Член на СД

Считано от 10 януари 2023 г. като член на СД е избран инж. Христо Стоянов Иванов, а е прекратен мандата на Руслан Танев Германов.

Одитор ДЗЗД „ОДИТ БЕХ“ с участници в обединението одиторски дружества „Грант Торнтон“ ООД и „Захаринова Нексиа“ ЕООД, вписани съответно под рег. № 032 и рег.№ 138 от Регистъра на регистрираните одитори

База за изготвяне на финансовия отчет Дружеството изготвя своите финансови отчети съгласно изискванията на Международните стандарти за финансово отчитане, приети от Европейския съюз. „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД осъществява своята дейност при спазване на българското законодателство.

II. Учредяване, управление и структура на Дружеството

Правен статут

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД (Дружеството, Централата) е учредено като еднолично акционерно дружество със 100% държавно участие. В изпълнение на Заповед № ДВ-267/26.06.2000 г. на Председателя на Държавната агенция по енергетика и енергийни ресурси и фирмено решение № 2591/30.06.2000г. на Старозагорски окръжен съд „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е образувано чрез отделяне от „НЕК“ ЕАД, гр. София и вписано в Търговския регистър. От 18 септември 2008 г. капиталът на Централата е собственост на „БЕХ“ ЕАД („Български Енергиен Холдинг ЕАД“). „БЕХ“ ЕАД е акционерно Дружество със 100% държавно участие. В него се включват „Мини Марица-изток“ ЕАД, „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД, „НЕК“ ЕАД, „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД, „Булгаргаз“ ЕАД, „Минпроект“ ЕАД, „Национален Енергиен Оператор“ ЕАД „Булгартрансгаз“ ЕАД и „Булгартел“ ЕАД. Дружествата, обединени в холдинговата структура, запазват своята оперативна самостоятелност, като всички са собственост на корпоративния център „БЕХ“ ЕАД.

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е еднолично акционерно дружество с едностепенна система на управление. Дружеството се управлява от 5 (пет) членен Съвет на директорите и се представлява от Изпълнителен директор.

История

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е базова кондензационна централа с инсталирана мощност 1,610 MWt разположена в Източномаришкия енергиен комплекс. Тя се намира близо до с. Радецки, на 60 км югоизточно от гр. Стара Загора. Централата е проектирана да работи с източномаришки лигнитни въглища от комплекса „Марица изток“, които се отличават с ниска калоричност и високо пепелно и сярно съдържание.

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е производствен източник със стратегическа значимост за страната. Той е ключов елемент в българската енергийна система, като осигурява основен товар за консумация и регулиране на честотата в системата. С Решение № 755 на Министерския съвет от 21 септември 2004 г. топлоелектрическата централа е включена в списъка на стратегическите обекти от национално значение в сектор „Енергетика“, а с Постановление № 181 на Министерския съвет от 20 юли 2009 г. е определена като стратегически обект от значение за националната сигурност. „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е единствената централа, която има връзка с трите нива на напрежение на ЕЕС на Република България – 110, 220 и 400 kV, което я прави основен фактор за устойчивата работа на ЕЕС, за ограничаване на разпространението на тежки аварии и подпомагане бързото възстановяване на системата.

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е ключов елемент на ЕЕС, като осигурява както основен товар за консумация, така и пълноценно участие в регулирането на честотата и обменните мощности в системата. Участието на блоковете № 1 - № 8 във вторично регулиране на товара на ЕЕС се осъществява при задаване изменение на активната мощност на всеки от тях (АСДУ) от централния регулатор на ЦДУ, предавано автоматично чрез телемеханиката и изпълнявано от системите за управление на съответния блок, в съответствие с настроените параметри на регулиране (диапазон на регулиране, скорост на изменение на мощността и закъснение на изпълнение на заданието).

Разпалването на котлите в „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД може да се осъществява както на мазут, така и с газоразпалваща инсталация. Това дава възможност едновременно да бъдат разпалени и включени в паралел с ЕЕС до 4 енергоблока (2 блока на мазут и в същото време пуск на 2 блока на природен газ), т.е. централата може да въведе в работа до ½ от инсталираната си мощност в рамките на 8-9 часа.

Изграждането на централата се извършва на три етапа:

- През първия етап, който обхваща периода 1963 г. – 1969 г. са изградени четири блока с номинална мощност от 150 МВт.

- Следват две разширения на централата: Първото разширение включва два блока с номинална мощност 210 МВт, влезли в експлоатация през 1985 г. Второто разширение е с два блока с номинална мощност от 215 МВт, като блок 7 е в експлоатация от 1990 г., а блок 8 влиза в експлоатация през месец декември 1995 г.

От 2003 г. блок 2 на централата работи с нова турбина с номинална мощност 165 МВт.

Старата част на централата, блокове от 1 – 4 работят на така наречената схема “дубълблок”, или една едновална кондензационна турбина с три цилиндъра и два правококви котли тип ПК-38-4. Блоковете от новата част на централата са изградени по схемата “моноблок” или една турбина с един котел.

През 2007 г. „ТЕЦ Марица изток 2” ЕАД завърши рехабилитацията на блокове 1 и 2, стартира през 2005 г. Блок 1 бе въведен в експлоатация през септември 2007 г. с увеличена номинална мощност на 177 МВт, а блок 2 през май 2007 г. с номинална мощност 165 МВт.

След пускане на първите два блока за рехабилитация бяха спрени и блокове 3 и 4. Блок 3 заработи с номинална мощност 177 МВт отново през ноември 2008 г., а блок 4 в началото на 2009 г. През 2010 г. приключи модернизацията на блок 6 (232 МВт), а в началото на 2011 година в експлоатация след аналогична реконструкция беше приет и блок 8.

През месец декември 2014 г. приключи реализацията на проекта за рехабилитация (реконструкция и модернизация) на турбините на блокове 5 и 7, вследствие на което инсталираната мощност на централата достигна 1 610 МВт при същия разход на пара (или 20 МВт инсталирана мощност произвеждащи изцяло екологична енергия), като по този начин се увеличи производствения капацитет, както и гъвкавостта на централата при осигуряване на резерв за електро – енергийната система.

Замърсяването на атмосферния въздух с емисии на газове и прах, в резултат на дейността на енергийния отрасъл, оказва в екологично отношение най-значително въздействие върху околната среда. Основните замърсители при производствения процес са серни диоксиди (SO_2), азотни оксиди (NO_x), въглероден диоксид (CO_2) и прах. В тази връзка в „ТЕЦ Марица изток 2” ЕАД са изградени и първите за България сероочистващи инсталации (СОИ) на блокове 7 и 8, чиито пуск в експлоатация беше осъществен през м. август 2002 година. „ТЕЦ Марица изток 2” ЕАД работи със СОИ на всички енергоблокове, за което Дружеството има издаден сертификат по стандарт ISO 14001:2004. В етап на финализиране към датата на надгоящия доклад е проектът за преустройство на горивните уредби с цел намаляване на азотни оксиди (NO_x) на нива под 200 mg/Nm^3 .

Дружеството осъществява дейността си в съответствие с нормативната уредба на енергетиката в България. Цените на електрическата енергия, предназначена за обществения доставчик се регулират от Комисията по енергийно и водно регулиране (КЕВР) в съответствие с изискванията на Закона за енергетиката и Наредба за регулиране на цените на електрическата енергия. Дружеството участва и на свободния пазар, като сключва сделки по свободно договорени цени с всички търговски участници със статус „Активен” съгласно Правилата за търговия с електрическа енергия. Дружеството притежава издадена лицензия за производство на електрическа енергия от ДКЕВР под № Л-091-01 от 21 февруари 2001 г. за период от 20 (двадесет) години, като нейния срок беше продължен с 20 (двадесет) години съгласно Решение № И1-Л-091 от 02.07.2020 г. на КЕВР и лицензия издадена от КЕВР под № Л-498-15 от 31 януари 2018 г. за дейността „Търговия с електрическа енергия”, което увеличава възможностите за сключване на сделки от централата. Дружеството участва активно и на балансиращия пазар, като считано от 01.02.2014 година блоковете от 1 до 4 /старата част/ на „ТЕЦ Марица изток 2” ЕАД са регистрирани като доставчици на балансираща енергия за участие във вторично регулиране, а блоковете от 5 до 8 /новата част/ са регистрирани като

доставчици на балансираща енергия за участие в първично и вторично регулиране, като регистърът се води от ЕСО ЕАД.

Акционерен капитал

Правата на едноличен собственик се упражняват от „Български енергиен холдинг“ ЕАД, ЕИК 831373560, което на свой ред е 100% собственост на българската държава. Уставният капитал на Дружеството към 31.12.2023 г. е 687 631 610.00 лв. (шестстотин осемдесет и седем милиона шестстотин тридесет и една хиляди шестстотин и десет лева), разпределени в 68 763 161 (шестдесет и осем милиона седемстотин шестдесет и три хиляди сто шестдесет и една) броя акции, с номинална стойност 10 (десет) лева всяка една.

Акционери	Участие	Брой акции	Номинална стойност (хил. лв.)
„Български Енергиен Холдинг“ ЕАД	100%	68 763 161	687 632

Свързани лица

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е част от икономически свързана група под шапката на „БЕХ“ ЕАД, в която влизат следните дружества: Национална Електрическа Компания ЕАД, АЕЦ Козлодуй ЕАД, Мини Марица – изток ЕАД, Булгаргаз ЕАД, Булгартел ЕАД, Булгартрансгаз ЕАД, Електроенергиен Системен Оператор ЕАД, Минпроект ЕАД, Национален Енергиен Оператор ЕАД, АЕЦ Козлодуй – Нови мощности ЕАД, ВЕЦ Козлодуй ЕАД, АЕЦ Сервиз ЕООД, АЕЦ Строителен надзор ЕООД, Интерприборсервиз ООД - в несъстоятелност, Булгартел-Скопие ДООЕЛ и Газов Хъб Балкан ЕАД. Дружествата, обединени в холдинговата структура, запазват своята оперативна самостоятелност,

Към 31 декември 2023 г. „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД има участие в следното дружество:

Дружество	Участие	Номинална стойност (хил. лв.)
ЗАД „Енергия“	0.96%	173

Информация, относно възнагражденията на ключовия управленски персонал

За 2023 г. на членовете на Съвета на директорите са начислени общо възнаграждения в размер на 418 хил. лв., в това число 398 хил. лв. заплати и 20 хил. лв. социални осигуровки.

Информация, относно придобиването и притежаването на акции на Дружеството от членовете на Съвета на директорите

Членовете на Съвета на директорите нямат участия в други дружества.

Членовете на Съвета на директорите не притежават акции и облигации на Дружеството. За тях не са предвидени привилегии или изключителни права да придобиват акции и облигации на Дружеството. Всички акции са 100% собственост на „БЕХ“ ЕАД.

Няма уведомявания и сключени договори по чл. 240 б от Търговския закон.

Персонал

Организационната структура е определена и съобразена с Правилника за експлоатация в системата на енергетиката и Правилника за безопасност. Във връзка с организацията на дейността персоналът на Дружеството е разпределен в шест дирекции – Дирекция „Експлоатация“, Дирекция „Ремонти“, Дирекция „Финансово икономическа“, Дирекция

„Маркетинг и обществени поръчки“, Дирекция „Административен, данъчен и финансов контрол“ и Дирекция „Сигурност“.

На пряко подчинение на Изпълнителния Директор са следните отдели и структурни звена: Отдел „Безопасност и здраве при работа“, Отдел „Техническа инспекция на експлоатацията“, Отдел „Технически контрол и качество“, Правен отдел, Отдел „Екология“, Секретар, Отдел „Управление и развитие на човешките ресурси“, Орган за контрол „контрол на метала от вид С“, Лаборатория за изпитване на въглищата, Отдел „Информация и връзки с обществеността“, Отдел „Инвестиции“, звено „Корпоративно планиране“, Отдел „Вътрешен одит“ и звено „Защита на личните данни“.

Към Дирекция „Експлоатация“ са обособени: ДИС (дежурни инженери на смяна) и диспечер, Котелен цех, Турбинен цех, Цех „Контролно измервателни прибори и автоматика, управляващи информационни системи“, Електро цех, Цех „Химична водоочистка и режими“, Цех „СОИ“, Цех „Стуроотвал“, Цех „Въглищно стопанство и пепелоизвоз“, ЖП Гара, Производствено технически отдел, Звено „Помощен персонал“.

Към Дирекция „Финансово икономическа“ е обособен Отдел „ФСО, планиране и анализ“.

Към Дирекция „Маркетинг и обществени поръчки“ са обособени: Отдел „Материално техническо снабдяване“, Търговски отдел, Конструктивно технологичен отдел, Звено „Енергиен пазар“.

Към Дирекция „Ремонти“ са обособени: Ремонтно механична база, Автостопанство, Административен отдел, Лаборатория по вибродиагностика, Звено „Помощен персонал“.

Към Дирекция „Административен, данъчен и финансов контрол“ са обособени: Звено „Вътрешноведомствен финансов контрол“, Звено „Контрол на документи“, звено „Деловодство“.

Към Дирекция „Сигурност“ са обособени отдели „Сигурност и управление при кризи“, „Информационни технологии“ и „Мрежова и информационна сигурност“.

Към 31.12.2023 г. списъчния състав на Дружеството е 2 321 души (31.12.2022 г.: 2 339 души), а средносписъчния състав за годината е 2 318 души. За периода 01.01.2023 г. – 31.12.2023 г. новопостъпилите в централата са 93 души, а напусналите са 111 души.

Разпределение на персонала към 31.12.2023 г. по образование и пол

	висше	полу висше	ср. спец.	ср. проф.	ср. общо	основно	осн. проф.	начално	без дипл.	без данни	общо
мъже	655	34	607	347	108	26	3	0	1	4	1 785
жени	259	13	121	71	62	8	1	0	1	0	536
общо	914	47	728	418	170	34	4	0	2	4	2 321

Разпределение на персонала към 31.12.2023 г. по възраст и пол

	под 18 г.	18-30	31-40	41-50	51-60	над 60 г.	общо
мъже	-	93	429	654	571	38	1 785
жени	-	14	102	195	216	9	536
общо	-	107	531	849	787	47	2 321

МИСИЯ И ЦЕЛИ

Мисия

Мисията на Дружеството е насочена към реализирането на следните цели:

Стратегически цели

-Гарантиране на сигурността на енергийните доставки;
-Утвърждаване на позицията на Дружеството като един от основните участници на борсовите платформи на „БНЕБ“ ЕАД и на европейските пазари.

Оперативни цели

-Опазване на околната среда;
-Прозрачност и добри управленски практики;
-Поддържане на балансирана инвестиционна политика;
-Повишаване на ефективността и ефикасността на дейността;
-Повишаване качеството на човешките ресурси;
-Внедряване на иновационни технологии;
-Повишаване нивото на автоматизация, контрол и сигурност.

Визия

Въвеждането на иновации е сред основните приоритети на ръководството. По този начин се постига подобрене на работния процес, увеличаване на производството, като същевременно намалява разходът на ресурси.

III. Основни резултати за 2023 г.

Постигнати технико-икономически показатели:

Показатели	Означ.	Дим.	Бизнес план 2023 г.	Отчет 2023 г.	Изпълн. %	
1.Разполагаемост на мощността – бруто/възможна/	Еразп	МВтч	9 743 664.55	9 219 817.63	94.62	-
2.Разполагаемост на мощността реализирана	Еразп	МВтч	3 650 234.63	3 665 503.58	100.42	+
3.Производство ел.енергия – бруто	Е _{бр}	МВтч	3 849 474.94	3 894 419.08	101.17	+
4.Разход на ел.ен-я за СН	Е _{сн}	%	16.81	16.81	100.00	+
5.Произведена и доставена активна ел.енергия – нето	Е _{нето}	МВтч	3 202 220.76	3 239 858.66	101.18	+
6.Продадена ел.енергия, вкл. балансиращ пазар	Е _{нето}	МВтч	3 245 701.63	3 269 528.58	100.73	+
7.СРУГ за пр-во на ел.енергия-нето	В _{ел} ^{нето}	гр/кВтч	456.45	455.56	99.81	+

Забележка : " - " - неизпълнение на показателя спрямо плана
" + " - преизпълнение на показателя спрямо плана

Анализ на постигнатите технико-икономически показатели – Разполагаемост, производство на ел.енергия и изпълнение на диспечерския график

За изтеклата 2023 г. „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД отчита 9 219 817.63 МВтч разполагаема енергия, която е със 523 846.92 МВтч по-малко от планираната поради престои в ППР и аварии.

По отчетни данни за 2023 г. е реализирана нетна разполагаемост в размер на 3 665 503,58 МВтч, което представлява 100,42 % спрямо планираната.

През 2023 г. „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД отчита 3 894 419.08 МВтч брутно електропроизводство, а изнесената в ЕЕС електроенергия е 3 239 858.66 МВтч. Разчетите за производството на брутна електроенергия за 2023 г. са изпълнени на 101.17 %.

Продажбите на свободния пазар за годината възлизат на 2 355 339,78 МВтч (72,04%), на регулирания пазар са продадени 773 754,5 МВтч (или 23,66%) и на балансиращия пазар са продадени 140 434,30 МВтч (4,30%).

Със заповед № Е-РД-16-295 от 01.06.2023 г. в изпълнение на т.2 от Решение на Народното събрание от 31.01.2020 г. за предприемане на всички необходими мерки за недопускане в дългосрочен план прекратяване на функционирането и/или ограничаването на производствения капацитет на въглищните ТЕЦ от групата на БЕХ ЕАД и на основание чл. 4, ал. 2, т. 8 от ЗЕ с оглед сигурността на снабдяването с електрическа енергия на територията на страната Министерът на енергетиката е определил на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД обща годишна квота в размер на 2 200 000 МВтч за задължително изкупуване на електрическа енергия от 01.07.2023 до 30.06.2024 г., произведена от местни първични източници на гориво, представляващи приблизително 4% от цялата първична енергия, необходима за производство на електрическа енергия, консумирана в страната през календарната 2022 г. По силата на чл. 93а, ал. 1, т. 3 от ЗЕ тази обща годишна квота следва да бъде изкупена от обществения доставчик, а според чл. 35, ал. 2, т. 2 от ЗЕ разходите във връзка с тази заповед са разходи, произтичащи от наложено задължение към обществото.

С Решение № Ц - 14 от 30.06.2023 г. на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) количествата електрическа енергия от общата годишна квота на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД в размер на 2 200 000 МВтч, определени съгласно заповед № Е-РД-16-295 от 01.06.2023 г. на Министъра на енергетиката, са включени в общото прогнозно количество електрическа енергия, реализирано от НЕК-ЕАД за осигуряване на потреблението на клиентите на крайните снабдителите. На основание горесцитираната заповед в ценовото решение на КЕВР от 30.06.2023 г. Комисията е разпределила помесечно количествата за доставка.

Централата има сключено Споразумение №18651 от 18.07.2023 г, за доставка на електроенергия с НЕК-ЕАД за регулаторния период до 30.06.2024 г., предвид заложеното в решението на КЕВР компенсиране на разходите на НЕК-ОД.

За второто полугодие на 2023 година определената квота на централата е 641 380 МВтч. Продадени по регулирани цени за второто полугодие на 2023 г. на НЕК-ОД са 773 754,5 МВтч – 120,64% изпълнение за полугодията и 35,17 % изпълнение на задължението по Заповед № Е-РД-16-295 от 01.06.2023 г. на Министъра на енергетиката.

През първото полугодие на 2024 година централата очаква да реализира 1 426 246 МВтч електроенергия по регулирани цени. Продажбите на НЕК-ОД са заложили в бизнес-плана до 30.06.2024 г., съгласно разпределението на количеството, посочено в Решението на КЕВР № Ц-14/30.06.2023 г., като се очаква количествата, изкупени от НЕК по квотата да са по-малки от договорените през периода април-юни 2024 г. Предвид последните изменения в ЗЕ, които регламентират отпадане на ОД като доставчик за регулирания пазар, от 01.07.2024 г. централата не предвижда работа на регулиран пазар.

На свободния пазар дружеството участва в търговията с електроенергия чрез платформите на БНЕБ през цялата 2023 г., когато ценовите нива позволяват работа без реализиране на загуби от продажби. На пазар „Ден напред“ се предлагат количества, които да оптимизират товара на работещите блокове в диапазона до разрешенния максимален товар.

На пазар „Дългосрочни договори“ са реализирани 1 974 557 МВтч - предимно количества, които да осигурят минимално натоварване на разполагаемите мощности, като реализираните продажби осигуряват натоварване на осемте блока през януари 2023 г., през февруари в работа по дългосрочни договори са 6 блока, 4 блока - през м.март и до края на годината за този сегмент на пазара остава да работи 1 малък блок.

От продадените на свободния пазар 2 355 339,78 МВтч, по двустранни договори са реализирани 83,83 % от продажбите, на пазар „Ден напред“ са реализирани 360 428,5 МВтч (15,30 %) и 20 354,275 МВтч на пазарен сегмент „В рамките на деня“ с дял от 0,86%. На свободния пазар са реализирани 72,04 % от всички продажби на дружеството. Тъй като ценовите условия на БНЕБ позволяваха дружеството да предлага производството си при икономически изгодни условия през първото полугодие на 2023 г., почти 100% от производството е реализирано на свободен пазар, докато през второто полугодие дялът на свободния пазар в реализацията на произведената електроенергия беше намален от 50% през месец юли до само 18% през месец декември.

През 2023 г. за участие в регулирането на товара и честотата на електроенергийната система е отчетена електроенергия от участие във вторично регулиране нагоре – 112 052 МВтч и електроенергия от участие във вторично регулиране надолу – 26 846 МВтч.

При невъзможност за изпълнението на регистрираните графици (при аварийно спиране на мощност, а от месец октомври 2022 г. и при неточно изпълнение на зададения график за регулиране) „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД излиза на балансиращия пазар и купува енергийния недостиг (отрицателен небаланс) и продава положителния баланс при излишък чрез сделки по договор за балансиране с ЕСО-ЕАД. Последното изменение на ПТЕЕ в сила от 09.06.2023 г. въведе нова методика за определяне на цените на балансиращата енергия в зависимост от статуса на регулиране на ЕЕС с отчитане на всички активирани източници на регулиране нагоре и надолу. При така въведения статус (-1), в които независимият преносен оператор активира източници за регулиране само надолу в даден период на сегмент, търговският участник, предизвикал небаланса, се стимулира като получава приходи за реализиран „недостиг“ и заплаща на ЕСО ЕАД реализирания „излишък“ по цена, равна на най-ниската цена на активирано предложение за балансиране надолу. За периода от май до декември 2023 г. централата е реализирала разходи за 2 441,572 МВтч излишък и приходи от 2 868,528 МВтч недостиг, с които е била в услуга на регулирането на системата при статус (-1).

При работа на енергоблоковете на балансиращия пазар през 2023 г. „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД отчита общо недостиг от генерираща мощност 14 446 МВтч (отрицателен небаланс) и енергиен излишък – 27 244 МВтч (положителен небаланс) спрямо регистрираните в ЕСО ЕАД производствени графици.

През изминалата 2023 г. е отчетена само 0,05% аварийност на основни съоръжения в централата, която се равнява на 4 904,45 МВтч непроизведена електроенергия.

Аварийността на съоръженията е само от блоковете на старата част, като аварията са 3 на брой - на ТГ 2, ТГ3 и КА-7. Блок 2 (ТГ 2 с КА 4) е изключен за 1,15 часа през м. февруари поради сработила технологична защита, а блок 3 (ТГ3 с КА 6) е изключен на 20.06. поради загуба на възбуждане. През м. май КА 7 спира аварийно за 2,25 часа от грешно сработила защита.

За 2022 г. е отчетена по-висока аварийност - 0,07% на основни съоръжения в централата, която се равнява на 7 458,66 МВтч непроизведена електроенергия.

Отчетеният нетен СРУГ за 2023 г. е 455,56 гр/кВтч и е по-нисък от планирания в Актуализираната Бизнес-програма (456.45 гр/кВтч) с 0.89 гр/кВтч. Разходът на въглища през 2023 г. е 6 076 266,7 тона натурално гориво.

По-малък е броят спирания и пускове на котли през 2023 г. 54 броя, докато през 2022 г. те са 74 броя. През 2023 г. в Централата са изразходвани 782 тона котелно гориво (мазут), което е с 1

590 тона по-малко от разхода за 2022 г., основно поради по-малкото натоварване на производствените мощности и по-малкият брой цикли на спиране и пускане, както и замяната на мазута с природен газ като гориво за разпалване. За котли ПК-38-4 са изгорени 395 тона мазут или 50,5% от общото количество, а за котли П-62- 387 тона или 49,5% от общия мазут. Разходът на природен газ за разпалване на котлите през 2023 г. възлиза на 1 339,723 хил.нм³ спрямо 797,299 хил.нм³ за 2022 г.

Реализираното по-ниско електропроизводство е основната причина за отчетения по-малък разход на варовик, необходим за работата на СОИ - 429 502 тона през 2023г.

Изпълнение на ремонтна и инвестиционната програма

Навременното и коректно планиране на ремонтните дейности, обезпечаването им с необходимите резервни части и материали, както и извършването им от квалифициран и технически компетентен персонал са показател за високото качество на ремонтните дейности. Всичко това допринася за много добрата надеждност на съоръженията и оборудването в Дружеството, показателно от ниската аварийност, което от своя страна подобрява използваемостта им и гарантира надеждната им експлоатация до следващия ремонтен период. По ремонтната програма на Дружеството за 2023 г. се извършиха планови и текущи ремонти на всички съоръжения, съгласно утвърдения график, като основната част от извършените ремонтни дейности са извършени със собствен ресурс. През 2023 г. основен ремонт е извършен на Блок №2, средни ремонти на Блок №1, Блок №4, Блок №5, Блок №6, Блок №7, Блок №8, а Блок №3 бе изведен в СР, който ще продължи като ОР през 2024 г. Като изпълнение разходите за ремонти за 2023 година възлизат на 47 756 хил. лв.

в хил. лв.

Наименование на разходите	2023 г. (актуализиран план)	Общо разходи за 2023 г.	Изпълнено към 31.12.2023 (%)
За вложени материали	20 073	15 549	77.46%
За външни услуги	37 277	32 207	86.40%
ОБЩО:	57 350	47 756	83.27%

Инвестиции и модернизации

Въвеждането на иновации е сред основните приоритети на ръководството. По този начин се постига подобрение на работния процес, увеличаване на производството, като същевременно намалява разходът на ресурси.

Утвърдената актуализирана Инвестиционна програма на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД за 2023 г. включва довършване и въвеждане в експлоатация на преходни обекти, изграждане на нови, реконструкция и модернизация на Централата.

в хил. лв.

По видове финансиране	2023г. (актуализиран план)	Изпълнено към 31.12.2023	Изпълнено към 31.12.2023 (%)
Собствено финансиране	163 960	137 161	83.66%
Общо	163 960	137 161	83.66%

По-подробна информация за основните проекти и обекти, включени в Инвестиционната програма е предоставена в Пояснение 6 към Годишния финансов отчет за 2023 г.

Интегрирана система за управление

Системата за управление на качеството (СУК) в „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД бе сертифицирана от „ТЮФ Рейнланд България“ ЕООД първоначално през 2006 г., съгласно ISO 9001:2000 с обхват: „Производство на електрическа енергия и предоставяне на услуги – разполагаема мощност, първично и вторично регулиране на честотата и регулиране на напрежението”.

През изминалите години сертифициращият орган ежегодно провежда ресертификационни и надзорни одити, чрез които контролира и следи изпълнението на изискванията, произтичащи от съответните версии на стандарта ISO 9001. СУК се развива непрекъснато, като винаги е в съответствие с изискванията на стандарта и удовлетворява потребностите на Дружеството. През 2018 г. се внедриха новите изисквания на БДС EN ISO 9001:2015. Настоящият сертифициционен цикъл започна през 2021 г., като област на приложение на сертификата е: „Производство и продажба на електрическа енергия, предоставяне на разполагаемост, допълнителни услуги за регулиране на честотата и обменните мощности, балансираща енергия и регулиране на напрежението”. Доказателство за това е издаденият сертификат от сертифициращия орган „ТЮФ Рейнланд България“ ЕООД.

Постиженията и високите резултати на функциониращата СУК, посредством постоянно подобряване и успехи са признание за усилията и компетентността на ръководството и персонала на Дружеството в търсенето и налагането на съвременни решения, механизми и инструменти за удовлетворяване изискванията на законодателството, пазара, клиентите и другите заинтересовани страни. Доказателство за това са изпълнението на формулираните цели в Политика по качество, околна среда, здраве и безопасност при работа на Дружеството, неговата стратегическа насоченост към непрекъснато повишаване на качеството на предоставяните продукти, услуги и поетият от ръководството ангажимент за:

- Непрекъснато проучване и удовлетворяване на изискванията и очакванията на заинтересованите страни с цел производство и продажба на електрическа енергия с желаното качество и в съответствие с стандарти, нормативни документи и договори;
- Идентифициране, актуализиране и постигане на високи цели по качество в контекста на Дружеството, за извършваните дейности и предоставяните услуги, отчитайки рисковете и възможностите, обезпечени с необходимите ресурси за прилагане, поддържане и непрекъснато подобряване на системата за управление;
- Осигуряване и ангажиране на квалифициран персонал от всички нива в Дружеството към ефикасно и ефективно изпълнение на дейностите по качеството, инструктиране и обучение на персонала, с цел поддържане и повишаване квалификацията, компетентността и осъзнаване на личните му отговорности;
- Идентифициране и управление на процесите и техните взаимовръзки като система, за ефикасно и ефективно постигане на целите по качество;
- Осигуряване на наблюдение, измерване, анализиране и оценка на процесите по отношение на качеството на продуктите и услугите, за вземане на решения, основани на доказателства за пригодността, адекватността, ефикасността и ефективността на СУК;
- Непрекъснато подобряване ефикасността и ефективността на СУК, в стремеж за реализиране на нови възможности за развитие и подобряване резултатността на дейностите, свързани с качеството на предоставяните продукти и услуги;
- Осигуряване на прозрачност и коректност във взаимоотношенията с всички заинтересовани страни.

Дейност по осигуряване на безопасност и здраве при работа (БЗР)

За постигане на ефективност в дейността по осигуряване на БЗР в Дружеството се провежда активна социална политика по безопасност и здраве, в която Системата за управление на здравето и безопасността при работа заема водещо място. Политиката на Дружеството по отношение на БЗР е насочена към широкообхватен подход за насърчаване към осигуряване на

“благосъстояние при работа”. За изпълнението на стратегическите цели по здраве и безопасност при работа, обявени в Декларация на ръководството, за 2023г. са определени общи и конкретни измерими цели за отделните структурни звена. Постигането на тези цели е осигурено с одобряването на Програма за управление на здравето и безопасността при работа през 2023 г. В Програмата са включени общо за Централата 93 мероприятия като са изпълнени 37 мероприятия.

- Подобряване на условията на труд, нормализиране на параметрите на работната среда и подобряване хигиената на труда в работните помещения;
- Обезопасяване на работните места чрез прилагане на ефективни средства за колективна защита;
- Подобряване на санитарно-битовото обслужване.

Трудов травматизъм

Показатели на честота и тежест на трудовия травматизъм

Отчетен период	Общ брой злополуки	Смъртни злополуки	Брой възстановени злополуки	Коеф. на честота ($K_{ч}$) ТЕЦ-2	Коеф. на тежест ($K_{т}$) ТЕЦ-2	Коеф. на тр.травм ($K_{тт}$) в ТЕЦ-2	Коеф.на тр.травм за страната ($K_{тгстр}$)	Коеф.на тр.травм. за отрасъла ($K_{тгид}$)
2023г.	2	-	1	0,86	0,03	0,45	0,63	1,21

През 2023г. в „ТЕЦ Марица изток 2“ЕАД има регистрирани общо 2 /две/ трудови злополуки по чл.55 ал.1 от КСО.

Околна среда

„ТЕЦ Марица изток 2” ЕАД демонстрира отговорност и доказва стриктно спазване на европейското и национално законодателство в областта на околната среда.

Внедрена е система за управление на околната среда (СУОС), сертифицирана съгласно EN ISO 14001:2015 от TÜV Rheinland Cert GmbH с област на приложение „Производство и продажба на електрическа енергия, предоставяне на разполагаемост, допълнителни услуги за регулиране на честотата и обменните мощности, балансираща енергия и регулиране на напрежението”.

Политиката на ръководството е насочена към ограничаване на вредното въздействие, чрез контрол на въздействията, които оказва върху компонентите на околната среда, при извършване на основната си дейност: производство и доставка на електрическа енергия.

Основна цел на Дружеството е поддържане и непрекъснато подобряване на СУОС в съответствие с изискванията на EN ISO 14001, производство на електроенергия при висока надеждност и енергийна ефективност.

През м. ноември 2023г. успешно приключи ресертификационният одит за определяне способността на системата за управление и за гаранция, че организацията отговаря на приложимите закони, регулаторни и договорни изисквания. По време на одита не са констатирани несъответствия и не са направени препоръки за подобрене. Отчетено е пълно съответствие на изградената СУОС, с изискванията на стандарт EN ISO 14001:2015. Системата за управление е ефективна и гарантира, че организацията може да очаква постигането на целите, които си е поставила.

В резултат е издаден нов сертификат с валидност 03.02.2024 до 02.02.2027г.

За осигуряване висока степен на опазване на околната среда „ТЕЦ Марица изток 2” ЕАД прилага правилата за комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването, работейки съгласно КР №50/2005 г., включващо норми за допустими емисии въз основа на най-добрите

налични техники, целящи предотвратяване и контрол на емисиите във въздуха, водите и почвата, управлението на отпадъците, енергийната ефективност и предотвратяването на аварии.

През 2023г. в „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД от компетентните органи са проведени 9 бр. планови проверки, в това число - ресертификационен одит на СУОС, Контрол на изпълнението на задълженията на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, като предприятие класифицирано с висок рисков потенциали и верификационен одит на доклада за ПГ-2022г. На всички проверки бе констатирано и потвърдено стриктно спазване на приложимото законодателство. По време на проверките не са констатирани несъответствия и не са направени препоръки за подобрения.

Основните замърсители емитирани в атмосферния въздух - серен диоксид, азотни оксиди, въглероден диоксид, въглероден оксид и прах са в резултат от изгаряните в енергийните котли (ЕК) на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД лигнитни въглища добивани от Източноаришкия минен басейн. Лигнитното гориво от „Мини Марица-изток“ ЕАД се характеризира с ниска калоричност, високо съдържание на сяра, влага и пепел.

Редуцирането на вредните емисии се извършва, чрез експлоатация на разрешените с КР № 50/2005г. пречиствателни съоръжения за емисии в атмосферата: СОИ 1/2 (ЕБ №1 и ЕБ №2), СОИ 3/4 (ЕБ №3 и ЕБ №4), СОИ 5/6 (ЕБ №5 и ЕБ №6), СОИ 7 (ЕБ №7) и СОИ 8 (ЕБ №8). Пречистването на димните газове от общ суспендиран прах се осъществява чрез изградените електрофилтри към всеки един от енергийните котли. Изградените сероочистващи инсталации за очистване на димните газове от серен диоксид на принцип „мокър варовиков метод“ с варовикова суспензия, намиращи се след електрофилтрите по пътя на димните газове, допълнително редуцират емисиите на прах изпускани в атмосферния въздух.

За ограничаване на вредното въздействие върху качеството на атмосферния се изпълняват следните екологични проекти:

- Пълен инженеринг на газоплътна пещ на енергийни котли от 1 до 8: Финализиран за ЕК №1, ЕК №2, ЕК №3, ЕК №4, ЕК №5, ЕК №6, ЕК №7 и ЕК №8.
- Пълен инженеринг на газова разпалваща инсталация на енергийни котли от 1 до 12: Финализиран за ЕК №1, ЕК №2, ЕК №5, ЕК №6, ЕК №7, ЕК №8, ЕК №11 и ЕК №12. Изградена външна газопроводна мрежа и 5 бр. газорегулиращи пункта (ГРП) - ГРП 1, ГРП 3, ГРП 4, ГРП 7 и ГРП 8. Издадени са съответните разрешения за ползване от ДНСК. Сключен Договор 18474/02.05.2023 г. „Реконструкция на паро-мазутна разпалваща инсталация на КА-3 и КА-4 с цел работа и с природен газ“. Приет на ТС работен проект за „Реконструкция на паро-мазутна разпалваща инсталация на КА-3 и КА-4 с цел работа и с природен газ“. По време на ОР на Бл.2 стартира монтажа на елементите на газомазутната инсталация. Изграждането на газомазутна разпалваща инсталация на природен газ на ЕК №9, ЕК №10, ГРП 5 и ГРП 6 ще се реализира на по-късен етап.
- Изграждането и въвеждането в експлоатация на газоразпалващи инсталации на енергийни котли от 1 до 12, вътрешна газопроводна мрежа и 8 броя газорегулиращи пунктове за енергийни блокове от 1 до 8 целят замяна на разпалващото гориво мазут с природен газ по време на пусковите операции на енергийните котли. Мазутът остава като резервно, разпалващо гориво в случай на спряно подаване на природен газ. Реализирането на проекта води до повишаване ефективността на работа на Дружеството и намаляване на негативното въздействие върху компонентите на околната среда. Допринася за опазване живота и здравето на населението, чрез редуциране на еквивалентното количество парникови газове, годишната емисия на прах, както и на количеството серен диоксид изпускано в атмосферния въздух
- Пълен инженеринг на ниско емисионни горелки на енергийни котли от 1 до 12: Реализиран за всички ЕК №№1÷12.

Във връзка с Решение за изпълнение №2017/1442/ЕС на Комисията от 31 юли 2017 година за формулиране на заключения за най-добри налични техники (НДНТ) за големи горивни инсталации, съгласно Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на съвета в ИАОС е

представена информация и доказателства за прилагане на най-добри налични техники (НДНТ), с искане за предоставяне на дерогация за замърсители серен диоксид (SO₂) и живак (Hg). Издадено е Решение № 50-Н0-И0-А5/2018г. за актуализиране на комплексно разрешително № 50/2005 г. на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД. Решението се обжалва от Сдружение „За Земята - достъп до правосъдие“. С определение № 252/17.06.2019г. на Старозагорски административен съд, по искане на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е допуснато предварително изпълнение на Решение № 50-Н0-И0-А5/2018 г. С предоставянето на дерогацията са въведени нови по-строги норми за допустими емисии (НДЕ/НДНТ-СЕН) за вредните вещества емитирани в атмосферния въздух при експлоатацията на Горивната инсталация за производство на електроенергия: за прах, серен диоксид (SO₂), азотни оксиди (NO_x) и въглероден оксид (CO). Въведени са НДЕ/НДНТ-СЕН за живак (Hg), хлороводород (HCl) и флуороводород (HF) и мониторинг на метали и неметали (As, Cd, Co, Cr, Cu, Mn, Ni, Pb, Sb, Se, Tl, V, Zn).

Като оператор на действаща инсталация, задължен да изпълни влязла в сила нормативна уредба по околна среда, Дружеството е поело задължението да изпълнява Инвестиционна програма за привеждане в съответствие с изискванията на Решение за изпълнение (ЕС) 2021/2326 от 30 ноември 2021 година за формулиране на заключения за НДНТ за големи горивни инсталации, чрез изпълнение на следните мерки:

СОИ 1/2 и СОИ 3/4 - Изпълнено: подмяна на съществуващи впръскови дюзи с нов модел съвременни дюзи; монтаж на отражателни пръстени около стените на абсорберите; монтаж и пускане в работа на система за сулфитен анализатор.

СОИ 5/6 - Изпълнено: монтаж на отражателни пръстени около стените на абсорбера; подмяна на съществуващи впръскови дюзи с нов модел съвременни дюзи - подменени са част от дюзите; монтаж на нови компресори окисляващ въздух за подмяна на съществуващите въздушни вентилатори - Сключен договор №18313/03.02.2023г. с предмет „Повишаване степента на сяроочистване с ефективност над 97,5% на СОИ 5/6, чрез повишаване на количеството оксидиращ въздух подаван в абсорбера“.

СОИ 7 и СОИ 8 - Изпълнено: подмяна на съществуващи впръскови дюзи с нов модел съвременни дюзи; монтаж на отражателни пръстени около стените на абсорберите; монтаж на 5 (пето) дюзово ниво

След изпълнение на мерките са достигнати новите норми - над 97% степен на десулфуризация за СОИ 1/2, СОИ 3/4, СОИ 7, СОИ 8 и над 97.5 % за СОИ 5/6.

В изпълнение на чл. 49, ал. 2 от Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 6 от 26.03.1999 г. (в сила от 10.02.2023 г.) са разработени, инсталирани и въведени в експлоатация модули и функционалности за предаване и обработка на данните от измерванията на емисиите на вредни вещества изпускани в атмосферния въздух от неподвижните източници на територията на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД. Осигурено е непрекъснато подаване на измерените валидирани средночасови стойности от Автоматичните системи за измерване при извършване на собствени непрекъснати измервания, в реално време към ИАОС.

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, поддържа собствена автоматична станция за контрол качеството на атмосферния въздух - АИС „Полски градец“.

АИС регистрира стойностите на серен диоксид, фини прахови частици (ФПЧ10) и азотни диоксиди в приземния атмосферен слой. На Автоматичната измервателна станция е монтирано и се поддържа информационно табло, визуализиращо стойностите на измерените замърсители. Осъществен е пренос на данни в реално време от АИС „Полски Градец“ до регионалния диспечерски пункт в РИОСВ - Стара Загора и централния диспечерски пункт в ИАОС - София.

Изградена е и се поддържа системата за ранно предизвестяване (СРП) за превишаване на наземните концентрации на замърсители серен диоксид, азотни оксиди и прах. Системата е собственост и се поддържа от „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, „Контурглобал Марица изток 3“ АД, „ЕЙ И ЕС-ЗС Марица изток I“ ЕООД и „Брикел“ ЕАД. Въз основа на данните от неподвижните точкови източници на четирите централи, намиращи се в района на комплекса „Марица изток“ и 6-те автоматични метеорологични станции се изготвя математически модел

за състоянието на наземните концентрации. Числената прогноза на усъвършенстваната и надградена СРП се актуализира два пъти ежедневно, от 02 до 06 часа и от 14 до 18 часа.

Изградено е „Депо за неопасни отпадъци с код и наименование 10 01 05 - твърди отпадъци от реакцията на основата на калций, получени при десулфуризация на отпадъчни газове (гипс от СОИ)” със съответната инфраструктура към него, отговарящо на Наредба № 6 от 27 август 2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци. Издадено е Разрешение за ползване № СТ-05-958/24.06.2014 г. от ДНСК и Комплексно разрешително № 476-Н0/2013 г. от ИАОС в сила от 06.12.2013г.

Техническият гипс (FGD гипс), получен при производството на електроенергия на базата на топлоенергия при изгарянето на местни лигнитни въглища от Източноаришкия минен басейн след обезводнителните инсталации за гипс на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, идентифициран като CaSO₄ (калциев сулфат) е определен като страничен продукт с Решение № СП-59/29.07.2022г. на министъра на Околната среда и водите. В изпълнение на изискванията, произтичащи от Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH) и за създаване на Европейска агенция по химикали (ЕСНА), веществото е регистрирано в ЕСНА с Решение № SUB-D-2114651813-47-01/F. Регистрацията е с № 01-2119444918-26-0345 от 29 август 2023г. и обхваща тонажен диапазон над 1000 тона годишно.

Промяната на класификацията на продукта, освен всички ползи в екологичен аспект свързани с неговото управление ще доведе и до финансови ползи за Дружеството, вследствие на увеличената реализация на обезводнен технически гипс и намаляване разходите за депониране на отпадък с код 10 01 05 - твърди отпадъци от реакцията на основата на калций, получени при десулфуризация на отпадъчни газове (гипс от СОИ)”.

С Решение № РР-4914/23.01.2023г. е продължен срока на действие на разрешително № 31430010 (стар№0560)/28.09.2001г., последно продължено с решение № РР-1366/14.11.2011 г., за водовземане от повърхностен воден обект, издадено от Министъра на околната среда и водите, продължено от Директора на БД ИБР. В изпълнение на задълженията, произтичащи от Решение № РР 4914/23.01.2023г. в част „Други условия, съобразени със спецификата на водовземането“ - т.3, е изготвен и представен пред БД технически проект за изграждане на рибен проход на съществуващо водохващане на р. Тунджа за технологични нужди (охлаждане) на ТЕЦ „Марица изток 2“ ЕАД. Изграждането на рибния проход ще се осъществи след съгласуването на проекта от БД-Източнобеломорски район.

С цел предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и ограничаване на последствията от тях за живота и здравето на хората и за околната среда „ТЕЦ Марица изток 2” ЕАД има направена класификация на използваните химични вещества и одобрен с Решение №60-А2/2019г. на изпълнителния директор на ИАОС актуализиран доклад за безопасност. Поддържа актуален аварийен план и система за управление на мерките за безопасност (СУМБ). В периода 12-13 октомври 2023г. със Заповед №РД - 152/06.03.2023г. на Министъра на околната среда и водите издадена на основание на чл.11, ал.1, т.5 и чл.157а, ал.7, т.1 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) от експерти от РИОСВ - Стара Загора, инспектори от ЗН, РД ПБЗН - Стара Загора, Д ИТ - Стара Загора, началник РС ПБЗН „ТЕЦ Марица изток 2” ЕАД, специалист РКИ при Община Раднево е извършена проверка във връзка с изпълнението на задълженията на „ТЕЦ Марица изток 2” ЕАД, като предприятие класифицирано с висок рисков потенциал. Не са констатирани несъответствия и издадени предписания. В изпълнение на произтичащите задължения по смисъла на чл.116е, ал.1 от ЗООС, работна група, сформирана със Заповед № РД-17-145/25.01.2024 г. на ИД, е преразгледан одобрения с Решение №60-А2/2019г. Доклад за безопасност., в т.ч. ДППГА и СУМБ, с цел преценка необходимостта от актуализация на му. В резултат от преразглеждането на документацията, заключението на работната група е, че не са настъпили промени и няма възникнала необходимост за актуализиране на одобрения Доклад за безопасност, в т.ч. ДППГА и СУМБ на

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД. Констатациите и заключенията на работната група са документирани в Протокол от проведено заседание на 07.02.2024г., който е представен в ИАОС с писмо наш изх. №4501/07.02.2024г. С писмо изх. № ПГА-462/16.02.2024г., ИАОС приема представената информация в изпълнение чл.116е, ал.1 от ЗООС. (наш вх. № 5745/16.02.2024г.)

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД следва политиките и мерките за смекчаване на последиците от изменението на климата, чрез включване в Схемата на ЕС за търговия с емисии (СТЕ на ЕС), чиято цел е намаляване на емисиите на парникови газове. Притежава разрешително №46-Н2/2020г., извършва мониторинг и докладване на емисиите парникови газове. През 2023г. е извършен верификационен одит на Годишен доклад на парникови газове за 2022г.

В периода 19.02.2024г. - 20.02.2024г. е извършен верификационен одит на Годишен доклад на парникови газове за 2023г.

Като оператор на инсталация за производство на електрическа енергия, с обща номинална топлинна мощност превишаваща 20 MW, имащ право да участва в безплатното разпределение на квоти за емисии парникови газове в периода 2021 - 2030 г., на основание чл. 10в от Директива 2003/87/ЕО (изменена с Директива (ЕС) 2018/410) е подадено заявление за участие в Националната рамка за инвестиции (НРИ) за периода 2021 - 2030 г., чрез която се осигурява възможност за безплатно разпределение на квоти, с цел модернизация на енергийния сектор.

Финансови резултати за 2023 година

Международното положение, свързано с конфликта между Русия и Украйна доведе до промени в икономически аспект и пазарните условия, свързани с нарастваща инфлация, динамично покачване на цените на основни суровини и материали.

Рентабилността и конкурентоспособността на централата все повече зависи от състоянието на съседните енергийни пазари и възможностите за реализация на електрическата енергия. През 2023 г. на свободния пазар са реализирани 72,04% от общо продаденото количество ел. енергия, което представлява 79,20% от приходите от продажба на ел. енергия. На регулирания пазар са реализирани 23,67 % от общото количество ел. енергия (17,39% от приходите), на балансиращ пазар съответно 4,30% (3,13% от приходите). Приходите от услуги на системата (първично и вторично регулиране) са в размер на 0,28% от общите приходи от продажба на енергия.

Постигнатите резултати от дейността на Дружеството за 2023 г. в сравнение със същия период на предходната година са представени в таблицата, както следва:

	<i>хил. лв.</i>		
Ключови показатели	За 2023 г.	За 2022 г.	Изменение
Приходи от оперативна дейност	1 431 550	4 008 855	(2 577 305)
Разходи за дейността (без амортизации и обезценка)	(1 224 492)	(2 605 781)	1 381 289
ЕБИТДА	207 058	1 403 074	(1 196 016)
ЕБИТ	66 499	1 264 606	(1 198 107)
Печалба преди данъци (ЕБТ)	64 221	1 233 983	(1 169 762)
ЕБИТ марж	4.65%	31.55%	(26.90%)
ЕБИТДА марж	14.46%	35.00%	(20.54%)
Средносписъчен състав на персонала	2 318	2 295	23

хил. лв.

	Към 31.12.2023 г.	Към 31.12.2022 г.	Изменение
Общо активи	1 863 333	2 143 261	(279 928)
Оборотен капитал	166 196	112 028	54 168
Собствен капитал	1 615 020	1 563 364	51 656
Парична наличност	32 398	19 475	12 923
Възвръщаемост на собствения капитал	3.98%	78.93%	(74.95%)
Възвръщаемост на активите	3.45%	57.58%	(54.13%)

През изминалата 2023 г. общият размер на реализираните от „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД оперативни приходи е 1 431 550 хил. лв., при отчетени през предходната 2022 г. 4 008 855 хил. лв. Намалението на общата приходна част е с 2 557 305 хил. лв. или 64.29%.

От началото на 2023 г. започна да се наблюдава ясно изразена тенденция за намаление на борсовите цени на търгуваната електрическа енергия в страната и региона в съчетание с високи цени на квотите за емисии на парникови газове, което силно ограничава възможностите на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД да реализира производството си на цени, които да покриват пълните разходи и да осигуряват нормална норма на възвращаемост.

Регулаторните намеси в свободния пазар на ел. енергия и природен газ, изразяващи се най-вече в определяне на ценови тавани, както и определяне на компенсации за крайните потребители, изчисляващи се на база постигната борсова цена на сегмент „Ден напред“, силно ограничават търсенето на дългосрочни договори за покупка на ел. енергия.

Основните си приходи през 2023 г. Дружеството е реализирало от продажба на електрическа енергия на регулирания и свободния пазар, разполагаема мощност за допълнителни услуги ПР и ВР на ЕСО ЕАД, балансираща енергия при излишък на ЕСО ЕАД и участие при регулиране нагоре на ЕСО ЕАД. Тези приходи са в размер на 1 418 132 хил.лв.

През 2023 г. са продадени 3 269 529 МВтч електроенергия, като за предходната 2022 г. са продадени 8 406 339 МВтч. Отчетено е намаление с 5 136 810 МВтч или 61.11%.

хил. лв.

Приходи от продажба на ел.енергия и разполагаема мощност	2023 г.	2022 г.
Приходи от ел. енергия на свободен пазар, вкл. продажби на БНЕБ	1 123 127	3 690 730
Приходи от регулиран пазар НЕК – ОД	246 649	157 059
Приходи за участие регулиране нагоре ЕСО	42 144	140 255
Приходи от разполагаемост за доп.услуги ПР и ВР ЕСО	3 927	4 669
Приходи балансираща енергия - излишък ЕСО	2 285	529
Общо:	1 418 132	3 993 242

С цел дефиниране на финансовите резултати на Дружеството е необходимо да бъдат оценени величината, структурата и динамиката на разходите и обуславящите ги фактори. Според икономическата си същност за целите на управлението, счетоводството и финансовия анализ, разходите са разделени на две основни групи: разходи за дейността и финансови разходи.

в хил. лв.

Разходи за дейността	2023 г.	2022 г.
Разходи за емисии на парникови газове	681 461	1 741 812
Разходи за гориво и ел.енергия	138 436	341 707
Разходи за амортизация	140 559	138 468
Разходи за персонала	152 832	138 270
Разходи за външни услуги	73 278	70 822
Материали	34 939	51 829
Начислена обезценка на финансови активи	62	639
Други разходи за дейността	143 484	260 702
Общо:	1 365 051	2 744 249

Основните разходи на Централата са за емисии на парникови газове, разходи за гориво и ел.енергия (които включват разходи за въглища, котелно гориво и други течни горива, както и закупена ел.енергия). Това са променливи разходи, които са в пряка зависимост от размера на производството на електрическа енергия. В пряка връзка с обема на производството са още разходите за варовик, такса за фонд „Сигурност на електроенергийната система“, както и въведената от 01.07.2019 г. такса достъп за производители.

Високата цена на квотите за емисии на парникови газове през 2023 г. доведе до относителен дял възлизащ на 49,86 % от отчетените оперативни разходи на Дружеството (2022 г: 63,47%). Между „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД (в качеството на Купувач) и „БЕХ“ ЕАД (в качеството на Продавач) беше подписан рамков договор № 17460/16.07.2021 г. за текущо закупуване след подадена заявка от „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД в срок и при условията на този договор, определено количество европейски квоти за емисии на парникови газове от вида „EUA“, необходими за работата на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД.

С най-голям относителен дял при вложените горива за производство към 31.12.2023 г. са разходите за въглища на стойност 128 684 хил. лв. С писмо изх. № РД-17-78 / 23.02.2022 г. „Мини Марица изток“ ЕАД ни уведомяват, че във връзка с извършен икономически анализ, приет от Съвета на директорите на „БЕХ“ ЕАД и от Министъра на енергетиката, считано от 01.03.2022г. продажната цена на добиваните от „Мини Марица изток“ ЕАД лигнитни въглища за всички контрагенти се увеличава и става 87,35 лв./ТУГ, без включен ДДС. През предходната 2022 г. разходите за въглища са в размер на 311 625 хил. лв. и е отчетено намаление със 182 941 хил. лв., което се дължи на отчетеното по-ниско производство през 2023 г.

След приетите промени в Закона за енергетиката от Народното събрание и създаването от 24.07.2015 г. на фонд „Сигурност на енергийната система” в него постъпват 5% от приходите на произведения и продаден ток на всички производители на енергия, като основната част от вноските се насочва за плащания към договори за разлика. Разходите за 2023г. са в размер на 70 453 хил. лв. спрямо отчетените 198 282 хил. лв. през предходния период, което се дължи на отчетените по-ниски приходи от продажба на ел. енергия.

В съответствие с обнародвания в ДВ. бр.104 от 30 Декември 2022 г. Закон за прилагане на разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 г., Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2022 г. и Закона за бюджета на националната здравноосигурителна каса за 2022 г. в сила от 01.01.2023 г. във връзка с преходните и заключителни разпоредби към него § 8. (В сила от 01.12.2022 г.):

(1) Производителите на електрическа енергия със съоръжения за производство на електрическа енергия с инсталирана мощност над 1 MW, чиито пазарни приходи са получени от продажбата на електроенергия, произведена от източници по чл. 7, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2022/1854

на Съвета от 6 октомври 2022 г. относно спешна намеса за справяне с високите цени на енергията (ОВ, L1 261/1 от 7 октомври 2022 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕС) 2022/1854", и за енергия, произведена от въглища и водноелектрически централи съгласно чл. 8, параграф 1, букви "в" и "д" от Регламент (ЕС) 2022/1854, внасят във Фонд "Сигурност на електроенергийната система" целеви вноски, представляващи положителната разлика между пазарните приходи без данък върху добавената стойност и определения таван на приходите, изчислен при прилагане на стойностите за съответния тип производител, с период на доставка от 1 декември 2022 г. до 30 юни 2023 г., с изключение на сделките с балансираща енергия, необходима за нуждите за балансиране на електроенергийната система от ЕСО ЕАД, като впоследствие срокът за плащане на целевите вноски беше удължен до 31.12.2023 г. С Решение на Министерски съвет № 580 от 30 август 2023 г. за определяне на стойностите, които служат за изчисляване на тавана на приходите за съответния тип производител на електрическа енергия по § 3, ал. 1 от преходните и заключителните разпоредби на закона за държавния бюджет на Република България за 2023 г. за производител на електрическа енергия от кондензационна електрическа централа на въглища, включително от лигнитни въглища беше определен таван в размер на 300 лв., увеличена с умножената по 1,32 средномесечна цена на тон емисионни квоти CO₂, за един MWh. По този начин стойността на тавана на приходите се намалява с 50 лева за един MWh, при което размерът на вноските, респективно разходите на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД ще бъдат по-големи.

Размерът на целевата вноска през изминалата 2023 г. възлиза на 70 462 хил.лв. Размерът на целевата вноска през 2022 г. е 60 347 хил. лв.

През 2023 г. отчетените разходи за амортизации са в размер на 140 559 хил. лв. През съпоставимия период на предходната 2022 г. са били отчетени разходи за амортизации и обезценки на ИМСТС са в размер на 138 468 хил. лв.

Нетните финансови разходи през изминалата 2023 г. са 2 278 хил. лв. В основната си част са във връзка с лихви по планове с дефинирани доходи към персонала, както и лихви по отпуснати от едноличния собственик на капитала търговски заем. Отчетените финансови приходи са в размер на 134 хил. лв., а финансовите разходи – 2 412 хил. лв.

	<i>в хил. лв.</i>	
	2023	2022
Разходи за лихви по планове с дефинирани доходи	2 249	302
Разходи за лихви по заеми и привлечени средства	128	28 672
Разходи за такси и комисионни	34	309
Отрицателни разлики от промяна на валутни курсове	1	5
Разходи за лихви по споразумения за разсрочване	-	1 458
Разходи за други лихви	-	12
Финансови разходи	2 412	30 758
Приходи от дивиденди	90	134
Приходи от лихви по банкови сметки	44	1
Финансови приходи	134	135
Финансови разходи, нетно	2 278	30 623

Ефективността на приходите от продажби през 2023 г. се отразява положително върху оперативната печалба на Дружеството, която възлиза на 66 499 хил. лв. През месец януари 2023 г. бяха напълно погасени задълженията към „БЕХ“ ЕАД по Договор № 17671/06.12.2021 г. между „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД и „БЕХ“ ЕАД за новиране за задължения, като през 2022 г. бяха погасени главници в размер на 965 972 хил. лв. и платени лихви – 28 672 хил. лв., а през месец януари 2023 г. главница в размер на 82 189 хил. лв. и лихви, възлизащи на 128 хил. лв.

Отчетеният финансов резултат през 2023 г. е печалба преди данъци в размер на 64 221 хил. лв., като е отчетено намаление с 1 169 762 хил. лв. спрямо отчетения финансов резултат за 2022 г., който е печалба на стойност 1 233 983 хил. лв. Основната причина за отчетения положителен финансов резултат през 2023 г. се дължи на сключените договори на свободен пазар - пазарен сегмент „ЦПДД“ на БНЕБ през 2022 г., но с период на доставка през 2023 г., вследствие на постигнатите тръжни цени на електрическата енергия, които изпреварват ръста на основните производствени разходи на дружеството.

Рискови фактори, цели и политика за управление на финансовия риск

Рисковете, произтичащи от финансовите инструменти на Дружеството са лихвен риск, ликвиден риск, валутен риск и кредитен риск. Основните финансови пасиви на Дружеството включват търговски задължения. Основните финансови активи са търговски вземания и парични средства, които възникват пряко от дейността.

Политиката, която ръководството на Дружеството прилага за управление на тези рискове, е обобщена по-долу.

Лихвен риск

Дружеството не е изложено на риск от промяна в пазарните лихвени проценти, защото получените заеми са с фиксирани лихвени проценти. Към 31.12.2023 г. Дружеството не е заемополучател и няма задължения по договори за заеми.

Дружеството е изложено на лихвен риск по отношение на разработения план за дефинирани доходи на персонала при пенсиониране. Вероятни промени в изчислената настояща стойност на задълженията са възможни при изменения на дисконтовия процент, който се базира на пазарната доходност на държавни ценни книжа. Възможно намаление на пазарната доходност на държавните ценни книжа ще резултира в увеличение на бъдещите задължения на Дружеството свързани с планове за дефинирани доходи.

Ликвиден риск

Ефективното управление на ликвидността на Дружеството предполага осигуряване на достатъчно оборотни средства. Дружеството продава една част от продукцията си на либерализирания пазар, като от 01.01.2018 г. е задължително използването на платформите на БНЕБ ЕАД, на които са предвидени редица обезпечителни механизми. При продажбите на свободния пазар при условията на последващо плащане съществува по-висок риск от несъбиране на вземанията, като Дружеството изисква различни по вид гаранции и обезпечения (паричен депозит, банкова гаранция, застрахователна полица и запис на заповед). Правилата за борсова търговия изискват поддържането на значителни обезпечения и финансови лимити от страна на купувачите на ел.енергия. Допълнително дружеството залага в организираните търгове на сегмент „ПДД“ и изискването за авансова плащане, поради което рискът от несъбиране на вземанията е минимален. Сравнително по-висок риск съществува по отношение на събирането на вземанията от продажби на регулирания пазар, предизвикани от регулаторната среда и решенията на КЕВР.

“ТЕЦ Марица изток 2” ЕАД извършва регулярно управление на паричните средства, така че нетните експозиции към една кредитна институция в края на всеки месец да не надвишават 25 на сто от общите парични средства на Дружеството съгласно правила за концентрация по Правилника за прилагане на Закона за публичните предприятия. Прилагането на правилата е част от мерките изпълнявани в Дружеството, фокусирани към диверсификация на финансовите

ресурси и намаляване размера на несъбираемите вземания при обявяване в несъстоятелност на банкови институции, с оглед на което вероятния риск се ограничава до ниска степен.

Ликвиден риск за финансите на дружеството е вероятен във връзка с промени в дивидентна политика и по отношение на законови разпоредби за изплащане на целеви вноски във фонд СЕС, изплащане на дивидент за ЕСК в размер на сто на сто от печалбата съгласно средносрочната прогноза на МФ за 2024-2026г.

Валутен риск

Дружеството извършва покупки, продажби и получаване на заеми в лева или в евро. Тъй като валутният курс лев/евро е фиксиран на 1.95583, валутният риск, произтичащ от евровите експозиции на Дружеството е минимален.

През 2023 г. Дружеството не е осъществявало действия в областта на научноизследователската и развойна дейност.

Дружеството няма клонове.

IV. Събития след края на отчетния период

След края на отчетния период до датата на одобрение на финансовия отчет за издаване не са настъпили коригиращи или значителни некоригиращи събития, които да изискват допълнително оповестяване, с изключение на следните некоригиращи събития:

- С § 3, ал. 1 от Закона за държавния бюджет на Р България за 2024 г. е продължен механизмът за набиране на целеви вноски във фонд “Сигурност на електроенергийната система”. Целевата вноска представлява положителната разлика между пазарните приходи и определения таван на приходите за съответния тип производител, с период на доставка от 1 януари 2024 г. до 31 декември 2024 г.
- С Решение на Министерски съвет 167/14.03.2024 г. за определяне на стойностите, служещи за изчисление на тавана на приходите за производител на електрическа енергия от кондензационна електрическа централа на въглища, включително от лигнитни въглища, е определена сумата 300 лв., увеличена с умножената по 1,32 средномесечна цена на тон емисионни квоти CO₂, за един MWh.
- Във връзка с подадена жалба от Сдружение „За земята-достъп до правосъдие“ по реда на Закона за опазване на околната среда против Решение №50-НО-ИО-А5/21.12.2018г. за актуализиране на Комплексно разрешително №50/2005г. на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД за експлоатация на горивна инсталация за производство на електроенергия, инсталация за производство на водород и депо за инертни, строителни, опасни и неопасни отпадъци, бяха водени няколко съдебни дела на множество инстанции. Съдът се произнесе с Решение № 918 от 15.03.2024 г., с което отменя актуализацията на Комплексно разрешително №50/2005г на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД. Поради това, с цел защита на интересите на Дружеството, Съветът на директорите на Дружеството взе решение да бъде обжалвано по съдебен ред пред Върховния административен съд Решение № 918 от 15.03.2024 г. на Административен съд – Стара Загора. На 02.04.2024 г. беше подадена касационна жалба до Върховен административен съд от страна на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД срещу Решение № 918 от 15.03.2024 г., постановено по административно дело № 20237240700478/2023 г. на Административен съд – Стара Загора. Повече информация за делото е представена в Пояснение 31 „Условни активи и условни пасиви“ към годишния финансов отчет.

V. Стратегия и бъдещо развитие на Дружеството

Стратегията на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД включва реализирането на инвестиционни проекти, чиято основна цел е модернизация на Централата и ограничаване на замърсяването на околната среда. Приключването на вече стартирани проекти и реализацията на нови е предпоставка „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД да запази ключовата си позиция на един от основните производители на електроенергия в страната. В резултат на изпълнението на инвестиционните и ремонтните програми се постига по-висока използваемост на мощностите при по-ниска аварийност, по-висока ефективност и екологичност на централата, осигуряващи енергийната сигурност в страната.

С Европейския зелен пакт от месец декември 2019 г. бе подновен ангажимента на Европейската комисия (ЕК) за продължаване на политиката за опазване на околната среда, като се цели постигане на неутралност по отношение на климата до 2050 г.

Намаляването на въглеродните емисии на енергийната система е поставено във фокуса на политиките на ЕК и е от решаващо значение за постигане на целите в областта на климата през 2030 и 2050 г. Европейския зелен пакт предвижда развитие на енергиен сектор произвеждащ енергия основно от възобновяеми източници, декарбонизация на газа и извеждане от експлоатация на въглищните централи (най-късно в края на посочения период- 2050г.).

От момента на представяне на Европейския зелен пакт в световен мащаб се случиха две събития, които предпоставиха изключителни трудности по отношение на реализацията на пакта – пандемията от Ковид-19 и войната в Украйна. Тези два фактора промениха перспективите за икономическо развитие на ЕС, както и възможностите за реализацията и постигане на амбициозните цели в предварително посочените срокове.

За осигуряване на адекватност на енергийния отрасъл в България в дългосрочна перспектива е от ключово значение запазване на електропроизводствени мощности, които имат ключова роля от една страна за генерацията, а от друга в регулирането на електроенергийната система (ЕЕС), както и изграждане на нови, чрез използване на иновативни, нисковъглеродни и устойчиви технологии. В краткосрочен план новите технологии не могат да бъдат въведени веднага. Нормалният инвестиционен процес изисква 3 до 4+ години от вземането на решение до крайната реализация (въвеждане в експлоатация). Замяната на въглищните централи с нови ВЕИ изисква големи мощности във ВЕЦ и хибридни технологии (ФЕЦ и системи за съхранение), респ. огромни инвестиции, реализацията на които трябва да бъде в съответствие и с екологичното законодателство. На 17.01.2023 г. беше представена визията на държавата за развитие на енергийния отрасъл в частта електроенергетика за периода 2023-2053 г., като по отношение на приоритетите за развитие/трансформация на отрасъла част от фокуса е поставен върху използване на съществуващите мощности от въглищната енергетика до 2030 г. за гарантиране на енергийната сигурност и въвеждане на технически решения за намаляване на емисиите.

Към настоящия момент не е приета нормативна рамка, регламентираща начина, по който да се разпредели тежестта по изпълнение на залегналата в Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) цел към намаляване на емисиите CO₂, които България емитира поетапно до края на 2025 г. с 40 % спрямо посочената в плана като релевантна 2019 г.

Парламентът на Република България прие решение, с което задължи Министерския съвет в срок до 31 март 2023 г. да предприеме всички необходими действия, въз основа на промяна в обективните обстоятелства, невъзможността на България да изпълни поетия ангажимент и с цел постигане на приоритетите на плана REPowerEU да отправи обосновано искане до

Комисията, като направи предложение за изменение на Плана за възстановяване и устойчивост и да постигне съгласие и предварителна положителна оценка от ЕК за неговото изменение в няколко раздела. Целта е от плана да отпадне поетият ангажимент за намаляване на въглеродните емисии от производство на електроенергия с 40% до края на 2025 г., взимайки изходните нива от 2019 г. Министерският съвет следва да предприеме такива действия, с които да гарантира привеждането на ангажиментите за декарбонизация в съответствие с общоевропейските цели, като се осигури работата на централите за въглища без ограничение поне до 2038 година. Към настоящия момент няма промяна в плана.

В приетата Пътна карта за климатична неутралност се предвижда поетапното извеждане от експлоатация на топлоелектрическите централи не по-късно от 2038 г.

Важен приоритет остава предприемане на действия по преразглеждане на поетите от Република България ангажименти за намаляване на емисиите на CO₂ от 2023г., тъй като в противен случай съществува реален риск от възникване на недостиг на електроенергия в страната и от застрашаване на енергийната сигурност на системата ни.

След участия в редица проучвания, срещи и презентации „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД се насочи към реализация на следните пилотни проекти за производство на ел. енергия, които ще окажат влияние върху редуциране на емисиите от CO₂ за единица произведена енергия:

- Изграждане на фотоволтаични мощности на свободни терени, собственост на Дружеството, покриви на сгради и паркинги за автомобили и автобуси;
- Доставка, монтаж и въвеждане в експлоатация на газова турбина с мощност 16,5 MW;
- Производство и оползотворяване на „зелен водород“;
- Изграждане на система за съхранение на енергия;
- Въвеждане на съвременни гъвкави парогазови мощности, които да заменят част от енергоблоковете работещи на лигнитни въглища.

VI. Отговорност на ръководството

Според българското законодателство, ръководството следва да изготвя финансов отчет за всяка финансова година, който да дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Дружеството към края на годината, финансовите му резултати за дейността и паричните му потоци.

Ръководството потвърждава, че е прилагало и спазвало приетата счетоводна политика, непроменена през целия отчетен период, при изготвянето на годишния отчет към 31 декември 2023 г. и е направило разумни и предпазливи, предположения и приблизителни оценки. Ръководството също потвърждава, че се е придържало към действащите счетоводни стандарти, като финансовия отчет е изготвен на принципа на действащото предприятие. Валидността на принципа на действащо предприятие зависи от активната финансова подкрепа на едноличния собственик на капитала, също така зависи и от изпълнението на инвестиционната програма в предвидените срокове, което ще даде възможност на Дружеството да приведе производствените си мощности и да извършва своята дейност съгласно международните изисквания.

Ръководството носи отговорност за правилното водене на счетоводните регистри, за целесъобразното управление на активите и за предприемането на необходимите мерки за избягване и разкриване на евентуални злоупотреби и други нередности.

ИНФОРМАЦИЯ ПО ПРИЛОЖЕНИЕ № 2 НА НАРЕДБА № 2 от 09.11.2021 г. за първоначално и последващо разкриване на информация при публично предлагане на ценни книжа и допускане на ценни книжа до търговия на регулиран пазар

1. Информация, дадена в стойностно и количествено изражение относно основните категории стоки, продукти и/или предоставени услуги, с посочване на техния дял в приходите от продажби, като цяло и промените, настъпили през отчетната финансова година.

Основната дейност на Дружеството е свързана с производство и продажба на електрическа енергия чрез топлоелектрическа централа (ТЕЦ). Приходите от производство и продажба на електрическа енергия за 2023 г. представляват 99.06% от общо приходите на Дружеството. В таблицата по-долу е представена детайлна информация за произведено и продадено количество електрическа енергия от Централата през 2023 г. и 2022 г. по видове пазари и относителният им дял спрямо общото произведено количество в МВтч и лева.

Приходи от продажби на ЕЕ	Мерна единица	2023	Относит. дял от продаж. 2023 (%)	2022	Относит. дял от продаж. 2022 (%)	Сравнение 2023/2022
Продажби на ЕЕ						
Продадена ЕЕ	МВтч	3 269 528.58		8 406 338.77		(5 136 810.19)
Разполагаема мощност	МВтч	395 975.00		470 475.00		(74 500.00)
Приходи от продажби на ЕЕ						
Приходи от продажба на ЕЕ	лв.	1 414 205 468.62	99.72%	3 988 573 221.23	99.88%	(2 574 367 752.61)
Приходи от разполагаема мощност	лв.	3 926 724.00	0.28%	4 669 093.90	0.12%	(742 369.90)
Общо приходи от продажба	лв.	1 418 132 192.62		3 993 242 315.13		(2 575 110 122.51)

2. Информация относно приходите, разпределени по отделните категории дейности, вътрешни и външни пазари, както и информация за източниците за снабдяване с материали, необходими за производството на стоки или предоставянето на услуги с отразяване степента на зависимост по отношение на всеки отделен продавач или купувач/потребител, като в случай, че относителният дял на някой от тях надхвърля 10 на сто от разходите или приходите от продажби, се предоставя информация за всяко лице поотделно, за неговия дял в продажбите или покупките и връзките му с Дружеството.

Структура на приходите за 2023 г. и сравнение спрямо 2022 г. (в лева)

Наименование на приходите и разходите	Мерна единица	2023	Дял от общо приходи 2023 (%)	2022	Дял от общо приходи 2022 (%)	Сравнение 2023/2022
Приходи от продажба на ел. енергия	лв.	1 418 132 192.62	99.06%	3 993 242 315.13	99.61%	(2 575 110 122.51)
Приходи от финансиране за дълготрайни активи	лв.	2 887 817.67	0.20%	3 043 150.25	0.07%	(155 332.58)
Приходи от финансиране за текущата дейност	лв.	385 180.95	0.03%	6 671 567.62	0.17%	(6 286 386.67)
Други приходи от дейността	лв.	10 144 358.38	0.71%	5 897 787.88	0.15%	4 246 570.50
Общо приходи от оперативната дейност:	лв.	1 431 549 549.62		4 008 854 820.88		(2 577 305 271.26)

През 2023 г. има продадена електрическа енергия на чуждестранни клиенти. Мястото на доставка на ел.енергията при всички договори за продажба е мястото на гранично присъединяване на техническите съоръжения на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД към събирателните шинни системи на Преносното предприятие (ЕСО ЕАД). В договорите няма клаузи за местопредназначение на електрическата енергия.

В сумата на Други приходи към 31.12.2023 г. е призната като приход сума в размер на 1 675 хил. лв. от застраховател, във връзка с участие в положителен финансов резултат на застрахователна полица.

В таблицата по-долу е представена информация за основните клиенти и доставчици на Дружеството през 2023 г. (с относителен дял над 10% от приходите/разходите).

Приходи/Разходи	Мерна единица	2023 г.	Относителен дял %
Общо приходи от основна дейност	лв.	1 418 132 192.62	
в т.ч.			
„НЕК“ ЕАД	лв.	246 649 721.97	17.39%
Общо разходи	лв.	1 365 050 221.03	
в т.ч.			
Български Енергиен Холдинг ЕАД, в т.ч.:	лв.	303 634 277.50	22.24%
доставка емисии ПГ	лв.	303 186 808.73	
други услуги	лв.	319 137.99	
лихви по заеми	лв.	128 330.78	

3. Информация за сключени съществени сделки.

През 2021 г. между „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД (в качеството на Купувач) и „БЕХ“ ЕАД (в качеството на Продавач) беше подписан рамков договор № 17460/16.07.2021 г. за текущо закупуване на определено количество европейски квоти за емисии на парникови газове от вида „EUA”, необходими за работата на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, след подадена заявка от „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД в срок и при условията на този договор, определено количество европейски квоти.

През 2023 г. по договора са закупени квоти на стойност 245 708 хил. лв. (през 2022 г. - 2 102 048 хил. лв.).

4. *Информацията относно сделките, сключени между Дружеството и свързани лица, през отчетния период, предложения за сключване на такива сделки, както и сделки, които са извън обичайната му дейност или съществено се отклоняват от пазарните условия, по които Дружеството или неговите дъщерни дружества е страна с посочване на стойността на сделките, характера на свързаността и всяка информация, необходима за оценка на въздействието върху финансовото състояние на Дружеството.*

Информация, дадена в стойностно изражение относно сделките със свързани лица е подробно представена във финансовия отчет на Дружеството за 2023 г. в Пояснение 29 „Свързани лица и сделки със свързани лица“. Сделките със свързани лица не се отклоняват от нормалните пазарни условия.

5. *Информацията за събития и показатели с необичаен за Дружеството, характер, имащи*

съществено влияние върху дейността му, и реализираните от него приходи и извършени разходи; оценка на влиянието им върху резултатите през текущата година.

Няма възникнали събития и показатели с необичаен за Дружеството, характер, имащи съществено влияние върху дейността му, и реализираните от него приходи и извършени разходи; оценка на влиянието им върху резултатите през текущата година.

6. Информация за сделки, водени извънбалансово - характер и бизнес цел, посочване финансовото въздействие на сделките върху дейността, ако рискът и ползите от тези сделки са съществени за Дружеството, и ако разкриването на тази информация е съществено за оценката на финансовото състояние на Дружеството.

Дружеството не извършва сделки, които да се водят извън балансово.

7. Информация за дялови участия на Дружеството, за основните му инвестиции в страната и в чужбина (в ценни книжа, финансови инструменти, нематериални активи и недвижими имоти), както и инвестициите в дялови ценни книжа извън неговата група предприятия по смисъла на Закона за счетоводството и източниците/начините на финансиране.

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД към 31.12.2023 г. има дялово участие в следното дружество:

Дружество	Участие	в лева Номинална стойност
ЗАД „Енергия“	0.96%	172 784

Притежаваните от Дружеството недвижими имоти и нематериални активи се използват в основната му дейност по производство на електрическа енергия. Подробна информация за тях е представена във финансовия отчет на Дружеството към 31.12.2023 г. в Пояснение 6 „Имоти, машини и съоръжения“ и Пояснение 5 „Нематериални активи“.

Финансовите активи на Дружеството към 31.12.2023 г. включват вземания от клиенти и парични средства. Подробна информация е представена във финансовия отчет на Дружеството към 31.12.2023 г. в Пояснение 11 „Търговски и други вземания“ и Пояснение 12 „Пари и парични еквиваленти“.

8. Информация относно сключените от Дружеството, от неговите дъщерни дружества в качеството им на заемополучатели, договори за заем с посочване на условията по тях, включително на крайните срокове за изплащане, както и информация за предоставени гаранции и поемане на задължения.

Заемодател	Вид на заема	Валута на заема	Сума на заема / кредитен лимит (в оригинална валута) в хиляди	Година на плащане на последна вноска	Лихвен процент	Обезпечение
БЕХ ЕАД	Новиране на задължения	BGN	1 048 061	2023	3,225%	без обезпечение

Към 31.12.2022 г. предсрочно бяха погасени по-голямата част от главниците по заема, като остатъкът по заема бе изцяло погасен на 24 януари 2023 г. Към 31.12.2023 г. няма непогасени задължения за главници и лихви по заеми и не е страна по договори за заем.

9. Информация за отпуснатите от Дружеството, или от неговите дъщерни дружества заеми, предоставяне на гаранции или поемане на задължения общо към едно лице или негово дъщерно Дружество, включително и на свързани лица, с посочване на имена или наименование и ЕИК на лицето, характера на взаимоотношенията между Дружеството, или неговите дъщерни дружества и лицето заемополучател, размер на неизплатената главница, лихвен процент, дата на сключване на договора, краен срок на погасяване, размер на поето задължение, специфични условия, различни от посочените в тази разпоредба, както и целта за която са отпуснати, в случай че са сключени като целеви.

Дружеството не е заемодател по договори за заеми, не е предоставяло гаранции и не е поемало задължения към 31 декември 2023 г.

10. Информация за използването на средствата от извършена нова емисия ценни книжа през отчетния период.

Неприложимо.

11. Анализ на съотношението между постигнатите финансови резултати, отразени във финансовия отчет за финансовата година, и по-рано публикувани прогнози за тези резултати.

Отчетените оперативни приходи спрямо заложените в Бизнес програмата на дружеството са преизпълнени с 3,89% или с 5 551 хил.лв. повече спрямо планираните. Най-голямо увеличение има при приходите от продажби на регулиран пазар с 42 196 хил.лв. повече или 20,64% за сметка на отчетено намаление на приходите от продажби на свободния пазар с 37 465 хил.лв. по-малко или 3,23%.

За 2023 г. „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД на база Бизнес програма за периода 2023-2027 г. е предвидило оперативни разходи на стойност 1 397 402 хил.лв. Отчетените са в размер на 1 365 051 хил.лв. (намаление със 32 351 хил.лв. или 2,32%). Основната причина за намалените разходи се дължи на по-ниските разходи за квоти за парникови газове в сравнение със заложените в Бизнес програмата, което от своя страна се дължи на постигнатата по-ниска средна цена на закупените квоти спрямо прогнозната.

Отчетеният финансов резултат за 2023 г. е печалба преди данъци в размер на 64 221 хил.лв., като е отчетен по-висок финансов резултат със 36 311 хил.лв. спрямо финансовият резултат, заложен в Бизнес програмата за периода, печалба възлизаща на 27 910 хил.лв.

12. Анализ и оценка на политиката относно управлението на финансовите ресурси с посочване на възможностите за обслужване на задълженията, евентуалните заплахи и мерки, които Дружеството, е предприело или предстои да предприеме с оглед отстраняването им.

Целите на Дружеството във връзка с управлението на финансовите ресурси са да осигури способността му да продължи да съществува като действащо предприятие, както и да осигури възвращаемост на едноличния собственик, стопански ползи на други заинтересовани лица. Управлението на риска се осъществява текущо от оперативното ръководство под надзор на Съвета на директорите и едноличния собственик.

Дружеството посреща нуждите си от ликвидни средства, като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност. Нуждите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди - ежедневно и ежеседмично, както и на базата на 30-дневни прогнози. Нуждите от ликвидни средства в дългосрочен план - за периоди от 180 и 360 дни, се определят тримесечно. Необходимостта от парични средства се сравнява със заемите на разположение, за да бъдат установени излишъци или дефицити, което определя дали заемите на разположение ще са достатъчни, за да покрият нуждите на Дружеството за периода. Средства за дългосрочните ликвидни нужди се осигуряват чрез заеми в съответния размер. Ефективното управление на ликвидността на Дружеството предполага осигуряване на достатъчно оборотни средства и при необходимост финансова помощ от едноличния собственик.

13. Оценка на възможностите за реализация на инвестиционните намерения с посочване на размера на разполагаемите средства и отразяване на възможните промени в структурата на финансиране на тази дейност.

Съгласно изисквания на европейски директиви, национални норми и Комплексно разрешително, както и във връзка с реализация на проектите заложи в „Национална рамка за инвестиции за периода 2021 – 2030 г.“ и в „План за възстановяване и устойчивост“, Дружеството е задължено да постигне определени екологични норми. Тези норми ще бъдат постигнати чрез изграждане и въвеждане в експлоатация на активи с екологично предназначение. Към 31.12.2023 г. Дружеството има капиталови ангажименти на стойност 7 481 хил. лв., като в тях са включени проекти за доставка, монтаж и въвеждане в експлоатация на Газорегулиращ пункт №2 (ГРП 2) и на отклонението от площадковата газопроводна мрежа до ГРП 2; предпроектни проучвания за изграждане на ФЕЦ на свободни площи и терени, собственост на ТЕЦ 2, ГТИ за изгаряне на метан и водород, електрическа свързаност на ФЕЦ, ГТИ, батерийно стопанство и електролизер; газоразпалваща инсталация на блок 2; подмяна на съществуващи въздушни вентилатори с нови компресори окисляващ въздух; .

Други дейности включени в Инвестиционната програма на Дружеството са монтаж на 5 (пето) дюзово ниво СОИ 7; помпена станция пето дюзово ниво СОИ-7, подмяна на средствата за контрол на емисиите, отделяни при работа на Енергоблок 7 вход и изход, подмяна на GRP тръбопроводи и PPR, доставка на уплътнителни шини (линзи) за клапи суров газ и байпас, основен ремонт на блок 3 и средни ремонти на всички останали блокове 1, 2, от 4 до 8.

14. Информация за настъпили промени през отчетния период в основните принципи за управление на Дружеството по смисъла на Закона за счетоводството.

През 2023 г. няма настъпили промени в основните принципи за управление на Дружеството.

15. Информация за основните характеристики на прилаганите от Дружеството, в процеса на изготвяне на финансовите отчети система за вътрешен контрол и система за управление на рисковете.

Дружеството има разработени и утвърдени вътрешни правила и процедури по отношение на системите за вътрешен контрол и отчетност.

Системата за вътрешен контрол на Дружеството се осъществява от Дирекция „Административен, данъчен и финансов контрол“ (ДАДФК). Характеризира с това, че включва в себе си цялостната политика и процедури (за вътрешен контрол), възприети от ръководството на Дружеството за постигане на неговите цели и гарантира, доколкото това е практически

възможно, ред и ефективност при осъществяването на дейността на Дружеството, включително придържане към управленската политика, защита на активите на предприятието, установяване и предотвратяване на измами и грешки, пълнота и правилност на счетоводната документация, както и навременно изготвяне на надеждна финансова информация. Системата за вътрешен контрол обхваща не само области, касаещи директно функциите на счетоводната система, но и много по-широки проблеми. За осъществяване на тази дейност в ДАДФК са създадени и функционират следните звена:

Звено „Контрол на документи“

Осъществява текущ, предварителен контрол на законосъобразност и целесъобразност на документи и дейности, свързани с финансовата дейност на Дружеството. Контролът се извършва чрез проверка на всички документи, имащи отношение преди поемането на задължението и предстоящото извършване на разходи, в частност: докладни записки, договори, рапорти, текущи заявки, възлагателни писма. През 2023 г. в звеното са постъпили 323 докладни записки за поемане на задължение за извършване на разходи, чрез процедури по ЗОП, като по 2 от тях е увеличена формираната очаквана стойност, 73 докладни записки са коригирани, като 5 докладни записки са в посока намаление. Проверените заявки за доставка на материали, резервни части и услуги са 2 397 броя. Коригирани са 36 броя заявки в посока намаление, а за 38 броя заявки не е разрешено да бъде извършен разход. През 2023 г. са постъпили за проверка 146 броя възлагателни писма. От Дирекция „АДФК“ се изготвят ежемесечни доклади.

Звено „Вътрешноеведомствен финансов контрол“

Осъществява предварителен контрол в Дружеството в съответствие с писмени политики и процедури преди извършване на разхода и прихода. Извършва контрол преди извършване на разхода на средства, както и на прихода на средства за „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД. Изготвя необходимите документи след извършване на предварителен контрол, съгласно Вътрешните правила за осъществяване на предварителен контрол и система на двоен подпис и Правила за вътрешен контрол при СФУК. Има права да откаже да се произнесе, когато не му се представи исканата информация. В звено ВВФК през 2023 г. са постъпили 7 924 бр. фактури за извършване на разходи и 5 232 бр. за постъпили приходи. Забележки и корекции е имало по 28 броя фактури за приходи и 806 броя фактури за извършване на разходи. След отстраняване на пропуските по тях и представяне на липсващите документи фактурите са били одобрени. Звено ВВФК извършва проверка на месечната справка, изготвена от звено АЕЕП за графици за производство и продажба на електрическа енергия. При проверка на месечните графици през 2023 г. грешки не са установени. Звеното извършва и проверка на всички декларации, касаещи дейността на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД до данъчни, митнически и други контролни органи и институции преди подписване от Изпълнителния Директор. Не са констатирани несъответствия.

Звено „Деловодство“

В звено „Деловодство“ през 2023 г. са постъпили общо 48 005 документа, като от тях входящи – 41 628 броя документи и 6 377 броя документи изходящи. Извършена е годишна проверка на регистратурата за класифицирана информация. За резултатите от проверката се изготвиха протоколи. Не са констатирани нарушения.

От звено „Деловодство“ през 2023г. са бракувани неценни документи с изтекъл срок на съхранение, одобрени със Становище на Държавна агенция „Архиви“ – отдел Държавен архив – град Стара Загора № 21-15-1/26.01.2023г.

Във връзка с изпълнение на мерките от Секторния антикорупционен план в енергетиката, утвърден със Заповед № Е-РД-16-536/30.10.2015г. на Министъра на Енергетиката бяха приети „Вътрешни правила за регистриране и работа по сигналите за корупция и/или конфликт на интереси и защита на лицата, подали такива сигнали“ беше издадена също и заповед с № 265/04.02.2016г. в изпълнение на която от 05.02.2016г. служител от дирекция АДФК участва в комисия за ежедневна проверка наличието на сигнали за корупция или конфликт на интереси на електронната поща, горещия телефон и пощенските кутии. Не са подадени сигнали за 2023 г.

Отдел “Вътрешен одит”

С Протокол на Съвета на Директорите № 54/28.11.2017 г. във връзка с изменение на организационната структура на Дружеството, звено „Вътрешен одит“ беше извадено от състава на Дирекция „АДФК“ и се създаде отдел „Вътрешен одит“ пряко подчинен на Изпълнителния Директор/Съвет на Директорите.

От 01.01.2023г. до 22.02.2023г. отделът е в състав: ръководител отдел и двама вътрешни одитори, които притежават сертификати „Вътрешен одитор в публичния сектор“;

От 23.02.2023г. до 01.10.2023г. поради пенсиониране на ръководител отдел, числеността е намалена и включва ръководител отдел (единият вътрешен одитор е преназначен за РВО, считано от 01.03.2023 г.) и един вътрешен одитор;

Считано от 02.10.2023г. до 31.12.2023г. съставът на отдела включва: ръководител отдел, вътрешен одитор и вътрешен одитор-стажант.

Дейността по вътрешен одит за 2023 г. се осъществява в съответствие с изискванията на Закона за вътрешния одит в публичния сектор, Международните стандарти за професионална практика по вътрешен одит, Етичния кодекс на вътрешните одитори, Наръчника за вътрешен одит и Статута на отдел „Вътрешен одит“ (ОВО). Изпълнените одитни ангажименти от ОВО са в съответствие с утвърдените и приети от СД на „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД Стратегически план за периода 2023-2025 г. и Годишен план за 2023г., приет на 06.12.2022 г. от Съвета на Директорите на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД. Промените в състава на: отдел ВО наложиха актуализация на Стратегическия план 2023 – 2025г. и Годишния план на ОВО за 2023г. Актуализациите са приети от СД на „ТЕЦ Марица изток 2“ с Протокол №40 от 13.10.2023г. и утвърдени от ИД на 13.10.2023г.

За отчетния период (01.01.2023 г. – 31.12.2023 г.) са извършени 7 планови одита, за които са изготвени 7 броя доклади и са дадени 10 броя препоръки по 4 от тях. Всички препоръки, дадени от отдел ВО бяха приети от ръководителите на одитираните структури.

От дадените препоръки по съществени констатации, 4 /четири/ са изпълнени.

Проверката на изпълнението на останалите е предвидено за 2024 г.

При 3 /три/ от извършените одити не са констатирани пропуски и не са дадени препоръки на одитираните единици.

Изпълнението на препоръките е предпоставка за подобряване на дейностите в Дружеството и недопускане на несъответствия с нормативните и вътрешни актове.

Годишният отчетен доклад за 2023 г. на отдел „Вътрешен одит“ и Въпросник към него, съгласно чл.40 от ЗВОПС е приет с решение по точка 11.1. от Протокол № 4/24.01.2024 г. от Съвета на Директорите на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД.

16. Информация за промените в управителните и надзорните органи през отчетната финансова година.

Считано от 10 януари 2023 г. като член на СД е избран инж. Христо Стоянов Иванов, а е прекратен мандата на Руслан Танев Германов.

17. Информация за размера на възнагражденията, наградите и/или ползите на всеки от членовете на управителните и на контролните органи за отчетната финансова година, изплатени от Дружеството, и негови дъщерни дружества, независимо от това дали са били включени в разходите на Дружеството, или произтичат от разпределение на печалбата, включително:

- а) получени суми и непарични възнаграждения;
- б) условни или разсрочени възнаграждения, възникнали през годината, дори и ако възнаграждението се дължи към по-късен момент;
- в) сума, дължима от Дружеството за изплащане на пенсии, обезщетения при пенсиониране или други подобни обезщетения.

През 2023 г. са изплатени следните възнаграждения на членовете на Съвета на директорите на Дружеството:

в лв.

Членове на Съвета на директорите	Възнаграждения	Социални осигуровки	Социални разходи
проф. д-р инж. Бончо Иванов Бонев - Председател на СД на "ТЕЦ Марица изток 2" ЕАД	52 920.00	4 369.56	6 150.00
инж. Живко Димитров Динчев - Член на СД и Изпълнителен директор на "ТЕЦ Марица изток 2" ЕАД	156 005.38	7 923.36	6 300.00
Христо Стоянов Иванов* - Член на СД на "ТЕЦ Марица изток 2" ЕАД	45 625.71	-	6 150.00
Боян Иванов Боев - Член на СД на "ТЕЦ Марица изток 2" ЕАД	52 920.00	-	6 150.00
Руслан Танев Германов* - Член на СД на "ТЕЦ Марица изток 2" ЕАД	6 794.29	-	850.00
Милан Ангелов Миланов - Член на СД на "ТЕЦ Марица изток 2" ЕАД	52 920.00	7 923.36	6 150.00
	367 185.38	20 216.28	31 750.00

* Считано от 10 януари 2023 г. като член на СД е избран инж. Христо Стоянов Иванов, а е прекратен мандата на Руслан Танев Германов.

18. За публичните дружества – информация за притежавани от членовете на управителните и на контролните органи и прокуристите акции на емитента, включително акциите, притежавани от всеки от тях поотделно и като процент от акциите от всеки клас, както и предоставени им от емитента опции върху негови ценни книжа – вид и размер на ценните книжа, върху които са учредени опциите, цена на упражняване на опциите, покупна цена, ако има такава, и срок на опциите.

Неприложимо.

19. Информация за известните на дружеството договорености (включително и след приключване на финансовата година), в резултат на които в бъдещ период могат да настъпят промени в притежавания относителен дял акции или облигации от настоящи акционери или облигационери.

Неприложимо.

20. Информация за висящи съдебни, административни или арбитражни производства, касаещи задължения или вземания на Дружеството, в размер най-малко 10 на сто от собствения му капитал; ако общата стойност на задълженията или вземанията на Дружеството, по всички образувани производства надхвърля 10 на сто от собствения му капитал, се представя информация за всяко производство поотделно

Няма висящи съдебни, административни или арбитражни производства, касаещи задължения или вземания на Дружеството в размер най-малко 10 на сто от собствения му капитал.

НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ по чл. 41 от Закона за счетоводството

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е производствен източник със стратегическа значимост за страната. Централата е ключов елемент в българската енергийна система, като осигурява основен товар за консумация и регулираща енергия в системата.

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е базова кондензационна централа с инсталирана мощност 1,610 МВт разположена в Източномаришкия енергиен комплекс. Тя се намира близо до с. Радецки, на 60 км югоизточно от гр. Стара Загора. Централата е проектирана да работи с източномаришки лигнитни въглища от комплекса „Марица изток“, които се отличават с ниска калоричност и високо пепелно и сярно съдържание.

Дружеството осъществява дейността си в съответствие с нормативната уредба на енергетиката в България. Цените на електрическата енергия, предназначена за обществения доставчик се регулират от Комисията по енергийно и водно регулиране (КЕВР) в съответствие с изискванията на Закона за енергетиката и Наредба за регулиране на цените на електрическата енергия. Дружеството участва и на свободния пазар, като сключва сделки по свободно договорени цени с всички търговски участници със статус „Активен“ съгласно Правилата за търговия с електрическа енергия. Дружеството притежава издадена лицензия за производство на електрическа енергия от ДКЕВР под № Л-091-01 от 21 февруари 2001 г. за период от 20 (двадесет) години, като нейния срок беше продължен с 20 (двадесет) години съгласно Решение № И1-Л-091 от 02.07.2020 г. на КЕВР и лицензия издадена от КЕВР под № Л-498-15 от 31 януари 2018 г. за дейността „Търговия с електрическа енергия“, което гарантира бъдещото развитие и увеличава възможностите за сключване на сделки от централата. Дружеството участва активно и на балансиращия пазар, като считано от 01.02.2014 година блоковете от 1 до 4 /старата част/ на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД са регистрирани като доставчици на балансираща енергия за участие във вторично регулиране, а блоковете от 5 до 8 /новата част/ са регистрирани като доставчици на балансираща енергия за участие в първично и вторично регулиране, като регистърът се води от ЕСО ЕАД.

Ръководството на Дружеството демонстрира своята непрекъсната ангажираност за гарантиране качеството на произвеждания продукт и постоянно подобряване. Изградена е и функционира отлично Интегрирана система за управление. Тя включва сертифицирани системи за управление по стандартите БДС EN ISO 9001, БДС EN ISO 14001 и BS OHSAS 18001.

За изпълнение стратегията на Дружеството е формулирана Политиката по качество, околна среда, здраве и безопасност при работа. Основна цел е съхранение и развитие на фирмения бизнес за производство и доставка на електрическа енергия и предоставяне на услуги, удовлетворяващи клиентите и законодателните изисквания, чрез разширяване и утвърждаване на присъствието на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД на енергийния пазар.

В обявената политика се отразява ангажимента на ръководството за постигане на конкретните цели в тези области, посочват се подхода и прилаганите принципи за постигане на целите, изразява се стремежа за непрекъснато подобряване.

За постигане на поставените цели „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД поддържа изградените системи за управление, която като интегрира всички аспекти на управление и осигурява съгласуваност при изпълнение на изискванията за качество, здравословни и безопасни условия на труд, околна среда, сигурност и икономика., така че да се гарантира най-висок приоритет на безопасността.

Системата за управление на качеството (СУК) в „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е сертифицирана през 2006 г. съгласно ISO 9001:2000, успешно е преминала ежегодни надзорни одити, както и пресертифицирана, в съответствие с ISO 9001:2008 през 2009г. Сертификацията и перманентният контрол за функциониране на Системата по качество се осъществява от „ТЮФ Рейнланд България“ ЕООД. През годините на функциониране на СУК непрекъснато се разработваха, въвеждаха и реализираха редица нови принципи и документи, водещи до подобряване и повишаване на ефикасността на системата.

Настоящият сертификационен цикъл започна през 2021 г., като област на приложение на сертификата е: „Производство и продажба на електрическа енергия, предоставяне на разполагаемост, допълнителни услуги за регулиране на честотата и обменните мощности, балансираща енергия и регулиране на напрежението“. Доказателство за това е издаденият сертификат от сертифициращия орган „ТЮФ Рейнланд България“ ЕООД.

Постиженията и високите резултати на функциониращата СУК, посредством постоянно подобряване и успехи са признание за усилията и компетентността на ръководството и персонала на Дружеството в търсенето и налагането на съвременни решения, механизми и инструменти за удовлетворяване изискванията на законодателството, пазара, клиентите и другите заинтересовани страни. Доказателство за това са изпълнението на формулираните цели в Политика по качество и контекст на Дружеството, неговата стратегическа насоченост към непрекъснато повишаване на качеството на предоставяните продукти, услуги и поетият от ръководството ангажимент за:

- Непрекъснато проучване и удовлетворяване на изискванията и очакванията на заинтересованите страни с цел производство и продажба на електрическа енергия с желаното качество и в съответствие с нормативни, стандартизационни и договорни изисквания;
- Идентифициране, актуализиране и постигане на високи цели по качество в контекста на Дружеството, за извършваните дейности и предоставяните услуги, отчитайки рисковете и възможностите обезпечени с необходимите ресурси за прилагане, поддържане и непрекъснато подобряване на системата за управление;
- Осигуряване и ангажиране на квалифициран персонал от всички нива в Дружеството към ефикасно и ефективно изпълнение на дейностите по качеството. Инструктиране и обучение на персонала, с цел повишаване квалификацията, компетентността и осъзнаване на личните му отговорности;
- Идентифициране и управление на процесите и техните взаимосвързки като система, за ефикасно и ефективно постигане на целите по качество;
- Осигуряване на наблюдение, измерване, анализиране и оценка на процесите по отношение на качеството на продуктите и услугите, за вземане на решения основани на доказателства за пригодността, адекватността, ефикасността и ефективността на СУК;
- Непрекъснато подобряване ефикасността и ефективността на СУК, в стремеж за реализиране на нови възможности за развитие и подобряване резултатността на дейностите, свързани с качеството на предоставяните продукти и услуги;

- Осигуряване на прозрачност и коректност във взаимоотношенията с всички заинтересовани страни.

Екологични въпроси

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД демонстрира отговорност и доказва стриктно спазване на европейското и национално законодателство в областта на околната среда.

Внедрена е система за управление на околната среда (СУОС), сертифицирана съгласно EN ISO 14001:2015 от TÜV Rheinland Cert GmbH с област на приложение „Производство и продажба на електрическа енергия, предоставяне на разполагаемост, допълнителни услуги за регулиране на честотата и обменните мощности, балансираща енергия и регулиране на напрежението”.

Политиката на ръководството е насочена към ограничаване на вредното въздействие, чрез контрол на въздействията, които оказва върху компонентите на околната среда, при извършване на основната си дейност: производство и доставка на електрическа енергия.

Основна цел на Дружеството е поддържане и непрекъснато подобряване на СУОС в съответствие с изискванията на EN ISO 14001, производство на електроенергия при висока надеждност и енергийна ефективност.

През м. ноември 2023г. успешно приключи Ре - сертификационният одит за определяне способността на системата за управление и за гаранция, че организацията отговаря на приложимите закони, регулаторни и договорни изисквания. По време на одита не са констатирани несъответствия и не са направени препоръки за подобрене. Отчетено е пълно съответствие на изградената СУОС, с изискванията на стандарт EN ISO 14001:2015. Системата за управление е ефективна и гарантира, че организацията може да очаква постигането на целите, които си е поставила. В резултат е издаден нов сертификат с валидност 03.02.2024 до 02.02.2027г.

За осигуряване висока степен на опазване на околната среда „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД прилага правилата за комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването, работейки съгласно КР №50/2005 г., включващо норми за допустими емисии въз основа на най-добрите налични техники, целящи предотвратяване и контрол на емисиите във въздуха, водите и почвата, управлението на отпадъците, енергийната ефективност и предотвратяването на аварии.

През 2023г. в „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД от компетентните органи са проведени 9 бр. планови проверки, в това число - Ре-сертификационен одит на СУОС, Контрол на изпълнението на задълженията на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, като предприятие класифицирано с висок рисков потенциали и верификационен одит на доклада за ПГ-2022г. На всички проверки бе констатирано и потвърдено стриктно спазване на приложимото законодателство. По време на проверките не са констатирани несъответствия и не са направени препоръки за подобрения.

Основните замърсители емитирани в атмосферния въздух - серен диоксид, азотни оксиди, въглероден диоксид, въглероден оксид и прах са в резултат от изгаряните в енергийните котли (ЕК) на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД лигнитни въглища добивани от Източномаришкия минен басейн. Лигнитното гориво от „Мини Марица-изток“ ЕАД се характеризира с ниска калоричност, високо съдържание на сярата, влага и пепел.

Редуцирането на вредните емисии се извършва, чрез експлоатация на разрешените с КР № 50/2005г. пречиствателни съоръжения за емисии в атмосферата: СОИ 1/2 (ЕБ №1 и ЕБ №2), СОИ 3/4 (ЕБ №3 и ЕБ №4), СОИ 5/6 (ЕБ №5 и ЕБ №6), СОИ 7 (ЕБ №7) и СОИ 8 (ЕБ №8). Пречистването на димните газове от общ суспендиран прах се осъществява чрез изградените електрофилтри към всеки един от енергийните котли. Изградените сероочистващи инсталации за очистване на димните газове от серен

диоксид на принцип „мокър варовиков метод“ с варовикова суспензия, намиращи се след електрофилтрите по пътя на димните газове, допълнително редуцират емисиите на прах изпускани в атмосферния въздух.

За ограничаване на вредното въздействие върху качеството на атмосферния се изпълняват следните екологични проекти:

Пълен инженеринг на газоплътна пещ на енергийни котли от 1 до 8: Финализиран за ЕК №1, ЕК №2, ЕК №3, ЕК №4, ЕК №5, ЕК №6, ЕК №7 и ЕК №8.

Пълен инженеринг на газова разпалваща инсталация на енергийни котли от 1 до 12: Финализиран за ЕК №1, ЕК №2, ЕК №5, ЕК №6, ЕК №7, ЕК №8, ЕК №11 и ЕК №12. Изградена външна газопроводна мрежа и 5 бр. газорегулиращи пункта (ГРП) - ГРП 1, ГРП 3, ГРП 4, ГРП 7 и ГРП 8. Издадени са съответните разрешения за ползване от ДНСК. Сключен Договор 18474/02.05.2023 г. „Реконструкция на паро-мазутна разпалваща инсталация на КА-3 и КА-4 с цел работа и с природен газ“. Приет на ТС работен проект за „Реконструкция на паро-мазутна разпалваща инсталация на КА-3 и КА-4 с цел работа и с природен газ“. По време на ОР на Бл.2 стартира монтажа на елементите на газомазутната инсталация. Изграждането на газомазутна разпалваща инсталация на природен газ на ЕК №9, ЕК №10, ГРП 5 и ГРП 6 ще се реализира на по-късен етап.

Изграждането и въвеждането в експлоатация на газоразпалващи инсталации на енергийни котли от 1 до 12, вътрешна газопроводна мрежа и 8 броя газорегулиращи пунктове за енергийни блокове от 1 до 8 целят замяна на разпалващото гориво мазут с природен газ по време на пусковите операции на енергийните котли. Мазутът остава като резервно, разпалващо гориво в случай на спряно подаване на природен газ. Реализирането на проекта води до повишаване ефективността на работа на Дружеството и намаляване на негативното въздействие върху компонентите на околната среда. Допринася за опазване живота и здравето на населението, чрез редуциране на еквивалентното количество парникови газове, годишната емисия на прах, както и на количеството серен диоксид изпускано в атмосферния въздух

Пълен инженеринг на ниско емисионни горелки на енергийни котли от 1 до 12: Реализиран за всички ЕК №№1÷12.

Във връзка с Решение за изпълнение №2017/1442/ЕС на Комисията от 31 юли 2017 година за формулиране на заключения за най-добри налични техники (НДНТ) за големи горивни инсталации, съгласно Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на съвета в ИАОС е представена информация и доказателства за прилагане на най-добри налични техники (НДНТ), с искане за предоставяне на дерогация за замърсители серен диоксид (SO₂) и живак (Hg). Издадено е Решение № 50-Н0-И0-А5/2018г. за актуализиране на комплексно разрешително № 50/2005 г. на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД. Решението се обжалва от Сдружение „За Земята - достъп до правосъдие“. С определение № 252/17.06.2019г. на Старозагорски административен съд, по искане на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е допуснато предварително изпълнение на Решение № 50-Н0-И0-А5/2018 г. С предоставянето на дерогацията са въведени нови по-строги норми за допустими емисии (НДЕ/НДНТ-СЕН) за вредните вещества емитирани в атмосферния въздух при експлоатацията на Горивната инсталация за производство на електроенергия: за прах, серен диоксид (SO₂), азотни оксиди (NO_x) и въглероден оксид (CO). Въведени са НДЕ/НДНТ-СЕН за живак (Hg), хлороводород (HCl) и флуороводород (HF) и мониторинг на метали и неметали (As, Cd, Co, Cr, Cu, Mn, Ni, Pb, Sb, Se, Tl, V, Zn).

Като оператор на действаща инсталация, задължен да изпълни влязла в сила нормативна уредба по околна среда, Дружеството е поело задължението да изпълнява Инвестиционна програма за привеждане в съответствие с изискванията на Решение за изпълнение (ЕС) 2021/2326 от 30 ноември 2021 година за формулиране на заключения за НДНТ за големи горивни инсталации, чрез изпълнение на следните мерки:

СОИ 1/2 и СОИ 3/4 - Изпълнено: подмяна на съществуващи впръскови дюзи с нов модел съвременни дюзи; монтаж на отражателни пръстени около стените на абсорберите; монтаж и пускане в работа на система за сулфитен анализатор.

СОИ 5/6 - Изпълнено: монтаж на отражателни пръстени около стените на абсорбера; подмяна на съществуващи впръскови дюзи с нов модел съвременни дюзи - подменени са част от дюзите; монтаж на нови компресори окисляващ въздух за подмяна на съществуващите въздушни вентилатори -

Сключен договор №18313/03.02.2023г. с предмет „Повишаване степента на сяроочистване с ефективност над 97,5% на СОИ 5/6, чрез повишаване на количеството оксидиращ въздух подаван в абсорбера“.

СОИ 7 и СОИ 8 - Изпълнено: подмяна на съществуващи впръскови дюзи с нов модел съвременни дюзи; монтаж на отражателни пръстени около стените на абсорберите; монтаж на 5 (пето) дюзово ниво

След изпълнение на мерките са достигнати новите норми - над 97% степен на десулфуризация за СОИ 1/2, СОИ 3/4, СОИ 7, СОИ 8 и над 97.5 % за СОИ 5/6.

В изпълнение на чл. 49, ал. 2 от Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 6 от 26.03.1999 г. (в сила от 10.02.2023 г.) са разработени, инсталирани и въведени в експлоатация модули и функционалности за предаване и обработка на данните от измерванията на емисиите на вредни вещества изпускани в атмосферния въздух от неподвижните източници на територията на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД. Осигурено е непрекъснато подаване на измерените валидирани средночасови стойности от Автоматичните системи за измерване при извършване на собствени непрекъснати измервания, в реално време към ИАОС.

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, поддържа собствена автоматична станция за контрол качеството на атмосферния въздух - АИС „Полски градец“.

АИС регистрира стойностите на серен диоксид, фини прахови частици (ФПЧ10) и азотни диоксиди в приземния атмосферен слой. На Автоматичната измервателна станция е монтирано и се поддържа информационно табло, визуализиращо стойностите на измерените замърсители. Осъществен е пренос на данни в реално време от АИС „Полски Градец“ до регионалния диспечерски пункт в РИОСВ - Стара Загора и централния диспечерски пункт в ИАОС - София.

Изградена е и се поддържа системата за ранно предизвестяване (СРП) за превишаване на наземните концентрации на замърсители серен диоксид, азотни оксиди и прах. Системата е собственост и се поддържа от „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, „Контурглобал Марица изток 3“ АД, „ЕЙ И ЕС-ЗС Марица изток I“ ЕООД и „Брикел“ ЕАД. Въз основа на данните от неподвижните точкови източници на четирите централи, намиращи се в района на комплекса „Марица изток“ и 6-те автоматични метеорологични станции се изготвя математически модел за състоянието на наземните концентрации. Числената прогноза на усъвършенстваната и надградена СРП се актуализира два пъти ежедневно, от 02 до 06 часа и от 14 до 18 часа.

Изградено е „Депо за неопасни отпадъци с код и наименование 10 01 05 - твърди отпадъци от реакцията на основата на калций, получени при десулфуризация на отпадъчни газове (гипс от СОИ)“ със съответната инфраструктура към него, отговарящо на Наредба № 6 от 27 август 2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци. Издадено е Разрешение за ползване № СТ-05-958/24.06.2014 г. от ДНСК и Комплексно разрешително № 476-Н0/2013 г. от ИАОС в сила от 06.12.2013г.

Техническият гипс (FGD гипс), получен при производството на електроенергия на базата на топлоенергия при изгарянето на местни лигнитни въглища от Източномаришкия минен басейн след обезводнителните инсталации за гипс на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, идентифициран като CaSO₄ (калциев сулфат) е определен като страничен продукт с Решение № СП-59/29.07.2022г. на министъра на Околната среда и водите. В изпълнение на изискванията, произтичащи от Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH) и за създаване на Европейска агенция по химикали (ECHA), веществото е регистрирано в ЕСНА с Решение № SUB-D-2114651813-47-01/F. Регистрацията е с № 01-2119444918-26-0345 от 29 август 2023г. и обхваща тонажен диапазон над 1000 тона годишно.

Промяната на класификацията на продукта, освен всички ползи в екологичен аспект свързани с неговото управление ще доведе и до финансови ползи за Дружеството, вследствие на увеличената реализация на обезводнен технически гипс и намаляване разходите за депониране на отпадък с код 10 01 05 - твърди отпадъци от реакцията на основата на калций, получени при десулфуризация на отпадъчни газове (гипс от СОИ)“.

С Решение № РР-4914/23.01.2023г. е продължен срока на действие на разрешително № 31430010 (стар№0560)/28.09.2001г., последно продължено с решение № РР-1366/14.11.2011 г., за водовземане

от повърхностен воден обект, издадено от Министъра на околната среда и водите, продължено от Директора на БД ИБР. В изпълнение на задълженията, произтичащи от Решение № РР 4914/23.01.2023г. в част „Други условия, съобразени със спецификата на водовземането“ - т.3, е изготвен и представен пред БД технически проект за изграждане на рибен проход на съществуващо водохващане на р. Тунджа за технологични нужди (охлаждане) на ТЕЦ „Марица изток 2“ ЕАД. Изграждането на рибния проход ще се осъществи след съгласуването на проекта от БД-Източнобеломорски район.

С цел предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и ограничаване на последствията от тях за живота и здравето на хората и за околната среда „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД има направена класификация на използваните химични вещества и одобрен с Решение №60-А2/2019г. на изпълнителния директор на ИАОС актуализиран доклад за безопасност. Поддържа актуален аварийен план и система за управление на мерките за безопасност (СУМБ). В периода 12-13 октомври 2023г. със Заповед №РД - 152/06.03.2023г. на Министъра на околната среда и водите издадена на основание на чл.11, ал.1, т.5 и чл.157а, ал.7, т.1 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) от експерти от РИОСВ - Стара Загора, инспектори от ЗН, РД ПБЗН - Стара Загора, Д ИТ - Стара Загора, началник РС ПБЗН „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, специалист РКИ при Община Раднево е извършена проверка във връзка с изпълнението на задълженията на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, като предприятието е класифицирано с висок рисков потенциал. Не са констатирани несъответствия и издадени предписания. В изпълнение на произтичащите задължения по смисъла на чл.116е, ал.1 от ЗООС, работна група, сформирана със Заповед № РД-17-145/25.01.2024 г. на ИД, е преразгледан одобрения с Решение №60-А2/2019г. Доклад за безопасност, в т.ч. ДППГА и СУМБ, с цел преценка необходимостта от актуализация на му. В резултат от преразглеждането на документацията, заключението на работната група е, че не са настъпили промени и няма възникнала необходимост за актуализиране на одобрения Доклад за безопасност, в т.ч. ДППГА и СУМБ на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД. Констатациите и заключенията на работната група са документирани в Протокол от проведено заседание на 07.02.2024г., който е представен в ИАОС с писмо наш изх. №4501/07.02.2024г. С писмо изх. № ПГА-462/16.02.2024г., ИАОС приема представената информация в изпълнение чл.116е, ал.1 от ЗООС. (наш вх. № 5745/16.02.2024г.)

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД следва политиките и мерките за смекчаване на последиците от изменението на климата, чрез включване в Схемата на ЕС за търговия с емисии (СТЕ на ЕС), чиято цел е намаляване на емисиите на парникови газове. Притежава разрешително №46-Н2/2020г., извършва мониторинг и докладване на емисиите парникови газове. През 2023г. е извършен верификационен одит на Годишен доклад на парникови газове за 2022г.

В периода 19.02.2024г. - 20.02.2024г. е извършен верификационен одит на Годишен доклад на парникови газове за 2023г.

Като оператор на инсталация за производство на електрическа енергия, с обща номинална топлинна мощност превишаваща 20 MW, имащ право да участва в безплатното разпределение на квоти за емисии парникови газове в периода 2021 - 2030 г., на основание чл. 10в от Директива 2003/87/ЕО (изменена с Директива (ЕС) 2018/410) е подадено заявление за участие в Националната рамка за инвестиции (НРИ) за периода 2021 - 2030 г.“, чрез която се осигурява възможност за безплатно разпределение на квоти, с цел модернизация на енергийния сектор.

Социални въпроси и въпроси, свързани със служителите

При наемане на работа „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД прилага система за професионален подбор и основава решенията си на база квалификационни и образователни изисквания за заемане на определена длъжност, както и такива за правоспособност, когато това е необходимо. Въведени са правила за провеждане на конкурс за длъжности, определени от работодателя. При наемане на работа на работници и служители подбора и решенията са без оглед на национална и етническа принадлежност, възраст, пол, раса, вероизповедание, произход, сексуална и политическа ориентация, семейно положение и физически недъзи, с изключение на случаите в които, вследствие на естеството

на работата полът, съответно възрастта или здравословното състояние, представлява съществен елемент.

Предоставят се равни права и възможности за работа, развитие и кариерно израстване, в зависимост единствено от инициативата, професионалната квалификация, притежавания опит и лични качества на работещите, както и от постигнатите резултати в работата.

В съответствие с лицензионните условия, ще продължи наемането на персонал да се извършва чрез система за професионален подбор, спазвайки образователно-квалификационните и други изисквания, определени в длъжностните характеристики.

Дружеството осигурява условия за постоянна трудова заетост на работниците и служителите по трудов договор.

Отговорността на работодателя за осигуряване на необходимите технически средства, съоръжения, суровини, материали, енергия, инструменти, работно облекло, лични предпазни средства, и др. и условия достатъчни за осигуряване на нормално изпълнение на трудовите задължения е гарантирана от колективния трудов договор.

Не се допуска назначаване на работа на лица под 18 години (чл. 8, ал. 2, т. 2 от Наредба № 6 от 24.07.2006 г. за условията и реда за даване на разрешения за работа на лица, ненавършили 18 години).

Всеки новопостъпил преди допускане до работното си място преминава през задължителен първоначален инструктаж, с който се запознава с пропускателния режим, безопасност на труда, пожарна безопасност, първа лекарска помощ, общи правила за действие при авария и култура на безопасност.

За целите на провежданата прозрачна политика по набиране, назначаване и преназначаване на персонал, Работодателят оповестява на информационните табла и в интернет сайта на Дружеството изискванията за кандидатстване, както и резултатите от всеки етап на подборите.

резултатите от всеки етап на подборите.

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е социално-отговорна компания. В Правилника за вътрешния трудов ред Работодателят се ангажира да създава условия и съдейства на синдикалните организации за осъществяване на тяхната дейност, а на персонала - да упражняват обществена или синдикална дейност, без това да пречи на изпълнение на задълженията му.

Между синдикалните организации на КНСБ и КТ „Подкрепа“ в „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД и ръководството на Дружеството на 22.12.2023 г. се подписа нов Колективен трудов договор за периода от 01.01.2024 г. до 31.12.2025 г., с който се уреждат трудовите, осигурителните и социално-битовите отношения, които не са уредени с повелителните разпоредби на закона и гарантира спазване на ангажиментите на работодателя за гарантиране правата на персонала.

Съгласно Колективния трудов договор, работодателят се ангажира да не възпрепятства работници и служители да упражняват правата си или да ползват социални придобивки, да го уволнява или да му налага дисциплинарни наказания, заради членство в синдикална организация.

В изпълнението на задълженията си по Колективния трудов договор, работодателят предоставя при писмено поискване от синдикална организация информация за финансовото и икономическото състояние на Дружеството, съгласно действащите правила.

За гарантиране спазване правата на работниците и служителите синдикалните организации участват при изготвяне на Правилник за вътрешния трудов ред и Вътрешните правила за работна заплата. Изградена е комисия на паритетни начала между Дружеството и представители на работниците и служителите, която да работи при подпомагане вземането на решения за изразходване на част от средствата за СБКО за работници/служители със здравни проблеми.

На основание Наредба № 11 от 21.12.2005 г. се осигурява безплатна храна и/или добавки към нея.

Експлоатацията на Централата се осъществява от достатъчен по количество и квалификация персонал, който познава и разбира проектните основи, анализите на безопасността, проектните и експлоатационните документи за осъществяване на производствената дейност на Дружеството. на енергийния блок за всички експлоатационни състояния и аварийни условия.

Работодателят осигурява за своя сметка условия за подготовка и професионална квалификация на работниците и служителите си в случаи на закриване/разкриване на работни места, производство и дейности, както и когато се променя технологията на работа.

В съответствие с международните стандарти и националните изисквания е създадена система за обучение и квалификация на персонала, неразделна част от системата за управление на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД. Централата разполага със собствен Център за професионална квалификация (ЦПК), осигуряващ условия за провеждане на специализирани обучения. Центърът за професионална квалификация към „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД предлага и организира курсове за обучение за 7 професии и специалности, в които влизат длъжности по НКПД от щата на Дружеството, квалификация по част от професия, придобиване на правоспособност за отговорни професии и обучение за непрекъснато професионално развитие.

от щата на Дружеството, квалификация по част от професия, придобиване на правоспособност за отговорни професии и обучение за непрекъснато професионално развитие.

Спазват се изискванията при реструктуриране на предприятието или на част от него, когато дейностите се отдадат или прехвърлят на друго Дружество, вкл. и прехвърлянето на материални активи, трудовото правоотношение с работниците и служителите, засегнати от промяната на собствеността или част от нея, да се запазва при условията на чл.123 и чл.123а от КТ.

Заплащането на труда е регламентирано с Вътрешни правила за работна заплата, които създават организация за ефективно управление на заплащането на труда в „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД и гарантират недопускане на дискриминация или неравнопоставено третиране на работниците и служителите при определяне на техните индивидуални трудови възнаграждения.

Правилата регламентират и въпросите, свързани със системата на заплащане на труда, отчитането на работното време, минималната работна заплата за Дружеството, минималните основни работни заплати по длъжности, видовете допълнителни трудови възнаграждения.

В „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е установена повременна-премиалната система на заплащане на труда, при която размерът на основната заплата се поставя в непосредствена зависимост от продължителността на работата като количествена мярка на вложения труд от работника или служителя и премия в зависимост от качеството на изпълняваната работа. Основната месечна работна заплата е възнаграждение за изпълнението на определените трудови задачи, задължения и отговорности, присъщи за съответното работно място или длъжност. Размерът на основната месечна работна заплата на работниците и служителите се договаря в индивидуален трудов договор между страните по трудови правоотношения.

Чрез ежегодната оценка на индивидуалното трудово изпълнение на персонала на Дружеството се определят конкретните нужди на всеки работник или служител за подобряване на професионалната и личната му компетентност, подобряване на работни взаимоотношения, както и създаване на условия за реализиране на справедливи и прозрачни процедури за професионално и кариерно развитие.

Здравословни и безопасни условия на труд

За постигане на ефективност в дейността по осигуряване на здраве и безопасност при работа ръководството на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е изградило собствена фирмена политика по здраве и безопасност, в която Системата за управление на здравето и безопасността при работа заема водещо

място. Политиката в областта на здравето и безопасността при работа е съобразена с бизнес политиката на предприятието и е насочена към постигане на икономически растеж, създаване на качествени работни места, модернизирани на социалната закрила и насърчаване на устойчивото развитие, преосмисляне на условията на труд и организацията на труда, като се поставя акцент върху насърчаване към осигуряване на “благосъстояние при работа”.

ата закрила и насърчаване на устойчивото развитие, преосмисляне на условията на труд и организацията на труда, като се поставя акцент върху насърчаване към осигуряване на “благосъстояние при работа”.

Дружеството провежда активна социална политика по отношение на условията на труд, която е насочена към:

- широкообхватен подход за насърчаване към осигуряване на “благосъстояние при работа”;
- повишаване на културата за предпазване у работещите и по-нататъшно развитие на системата за превенция, посредством: обучение и социален диалог;
- осъществяване на обхватен и ефективен контрол по спазване на трудовото законодателство;
- осигуряване на необходимото качество на обучение в областта на здравословни и безопасните условия на труд;
- разширяване на инфраструктурата от служби за консултиране и подпомагане на работодателя и повишаване качеството в тази дейност;
- развитие на осигурителните системи и застрахователната дейност и ефективното им включване в работата за осигуряване и поддържане на здравословни и безопасни условия на труд в предприятието.

За изпълнението на стратегическите цели по здраве и безопасност при работа, обявени в Декларация на ръководството, за 2023г. са определени общи и конкретни измерими цели за отделните структурни звена. Постигането на тези цели е осигурено с одобряването на Програма за управление на здравето и безопасността при работа за 2023г. която включва общо за централата 93 мероприятия, насочени към:

- Подобряване на условията на труд, нормализиране на параметрите на работната среда и подобряване хигиената на труда в работните помещения;
- Обезопасяване на работните места чрез прилагане на ефективни средства за колективна защита;
- Подобряване на санитарно-битовото обслужване.

Консултиране и участие на работниците и представители на работниците в дейностите по осигуряване на ЗБР се осигурява чрез функционирането на Комитет по условия на труд (КУТ), чиято дейност включва:

1. обсъждане на всяко тримесечие цялостната дейност по опазване на здравето и осигуряване на безопасността на работниците и служителите и предлага мерки за подобряването ѝ;
2. обсъждане на резултатите от оценката на професионалния риск и анализите на здравословното състояние на работещите, докладите на службата по трудова медицина и др. въпроси по осигуряване и опазване на здравето и безопасността на работниците и служителите;
3. извършване на проверки по спазване на изискванията за ЗБУТ;
4. проследяване на състоянието на трудовия травматизъм и професионалната заболеваемост;
5. участие в разработването на програми за информиране и обучение на работещите по проблемите на ЗБУТ.

Работниците и служителите, които обслужват машините и съоръженията притежават необходимата квалификация и правоспособност. Обучението и повишаването на квалификацията на персонала по безопасност и здраве при работа се извършва ежегодно. Работещите са информирани за рисковете, за ЛПС, както и за начините за използване, съхраняване и проверка на изправността им. Осигурено е прилагането на писмени инструкции при използване на работно оборудване, при което съществува

риск за безопасността и здравето, в които са посочени условията за използване на съответното оборудване и изискванията за безопасност и здраве при работа, както и за мерките, които се предприемат за отстраняването, намаляването или преодоляването им.

са посочени условията за използване на съответното оборудване и изискванията за безопасност и здраве при работа, както и за мерките, които се предприемат за отстраняването, намаляването или преодоляването им.

Осигурено е обслужване на работещите от външна СТМ, в съответствие с изискванията на чл.25, ал.5 от ЗЗБУТ и Наредба №3 за службите по трудова медицина.

Разработени и въведени са физиологични режими на труд и почивка в съответствие с Наредба №15 от 1999г.

Осигурени са добри санитарно-битови условия на работещите в Дружеството.

Създадена е организация за своевременното и пълно провеждането на предварителните медицински прегледи на лицата, постъпващи на работа по реда и условията на Наредба №3 от 1987г. за задължителните предварителни и периодични медицински прегледи на работниците.

Проведени са профилактични медицински прегледи на електротехническият персонал, шофьорите превозващи хора и лицата работещи с опасни химически вещества.

Налице е достатъчна информация за здравето състояние на работниците и служителите.

Въпроси, свързани с правата на човека

От 2016 г. в Дружеството е въведен Етичен кодекс, който определя морално-етичните норми и правила за поведение на служителите на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, като унифицира културата на общуване между ръководители, работници, служители, синдикати и бизнес партньори.

Етичният кодекс има за цел да допринесе за създаване на общоприети норми на поведение, следването на които води до утвърждаването на добрата репутация на Дружеството, неговата конкурентоспособност и ефективност.

Етичният кодекс е документ, описващ морално-етични норми и правила, които допълват съществуващите вътрешни документи, и подпомагат личната преценка и отговорност на работещите в Централата при изпълнение на служебните им задължения. Стремешът на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е да превърне тези принципи в част от стратегията, културата и всекидневната дейност на Дружеството. Основните ценности, на които е базиран Етичният кодекс, са: безопасността преди всичко, спазване на всички изисквания на действащото законодателство в областта на екологията и опазването на околната среда, компетентност, професионализъм, екипност, лоялност, равнопоставеност, зачитане на личността и човешкото достойнство и др. Етичният кодекс е публикуван във вътрешната информационна система на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД.

Със сключения Колективен трудов договор Работодателят организира приеман ден с участието на Синдикатите, страна по КТД, за изслушване на жалби, молби и сигнали на работници и служители. В Интегрираната система за управление (ИСУ) на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД има заложен специална процедура ПР 5.5-1-123 „Вътрешен обмен на информация“, в която са посочени начините за кореспонденция между различните структури в Дружеството. Налице е и допълнителна възможност за комуникация с висшия мениджмънт на Централата посредством ежемесечен приеман ден. По този начин е осигурена възможността на всички служители да получават информация за дейността на Дружеството, да отправят предложения и да изразяват становища.

Въпроси свързани с борбата с корупцията и подкупите

Със Заповед № Е-РД-16-536/30.10.2015г. на Министъра на енергетиката е утвърден Секторен антикорупционен план в енергетиката.

Като част от „Български енергиен холдинг“ ЕАД, Дружеството прилага Секторния антикорупционен план в енергетиката. Този план доразвива и конкретизира приоритетните области за превенция и противодействие на корупцията в отрасъл енергетика, като гарантира прозрачно управление и отчетност в дейността на Министерство на енергетиката и в търговските дружества с повече от 50 % държавно участие в капитала.

За изпълнение на мерките от плана в „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД от 2016г. са приети Вътрешни правила за регистриране и работа по сигналите за корупция и/или конфликт на интереси и за защита на лицата подали такива сигнали, които регламентират условията и реда за работа в „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД при получаване, регистриране и проверка на сигналите за корупция, корупционни прояви и/или конфликт на интереси. е създаден сектор „Превенция и противодействие на корупцията“, чиято основна дейност е прилагане на антикорупционни процедури и механизми за проверка, мониторинг и докладване, с цел гарантиране на прозрачно управление и отчетност, предотвратяване на корупционни практики и повишаване на общественото доверие в професионализма и морала на Дружеството.

Сигналите за корупция, корупционни прояви и/или конфликт на интереси се приемат чрез специално поставени пощенски кутии, за подаване на сигнали, съдържащи твърдения за корупция, корупционни прояви и/или конфликт на интереси срещу служители на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, разположени пред Главен портал, Западен вход на Административна сграда и вход на административната сграда на Дирекция „Ремонт“, денонощен телефон 042/66 29 39 и по електронен път – посредством интернет страницата на Дружеството (www.tpp2.com) чрез бутона „Изпрати сигнал за корупция или нарушение на Етичния кодекс“.

Разглеждането на получените сигнали се извършва на принципа на конфиденциалност на информацията и защита анонимността на лицата, подали такива сигнали. Разработена е и административна инструкция Към Вътрешните правила за регистриране и работа по сигналите за корупция и/или конфликт на интереси и за защита на лицата подали такива сигнали е предвиден и реда за регистриране и работа по сигналите за корупция и/или конфликт на интереси, и за защита на лицата, подали такива сигнали.

Към момента няма постъпили сигнали за корупция и/или конфликт на интереси в Дружеството и не са установени случаи на корупция/корупционни практики.

ОПОВЕСТЯВАНЕ ВЪВ ВРЪЗКА С ЧЛЕН 8 НА РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 година за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088 (Регламент за таксономията)

Регламентът за таксономията е ключов елемент от плана за действие на Европейската комисия за пренасочване на капиталовите потоци към по-устойчива икономика. Той представлява важна стъпка към постигането на въглеродна неутралност до 2050 г. в съответствие с целите на ЕС в областта на климата, тъй като Таксономията е класификационна система за екологично устойчиви икономически дейности.

В следващия раздел „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД като нефинансово предприятие от обществен интерес оповестява дела на оборота, капиталовите разходи (CapEx) и оперативните разходи (OpEx) за отчетния период 2023 г., които са свързани с икономически дейности, приведени в съответствие с Таксономията, свързани с първите две екологични цели (смекчаване на последиците от изменението на климата и адаптиране към изменението на климата) в съответствие с член 8 от Регламента за Таксономията.

Делът на икономическите дейности, отговарящи на изискванията на таксономията, и на икономическите дейности, съответстващи на таксономията, в общия оборот, капиталовите разходи и оперативните разходи (CapEx и OpEx) през 2023 финансова година е представен в таблицата:

Финансова година 2023	Общо хил. лв.	Дял на икономически дейности допустими за таксономията	Дял на икономически дейности съобразени с таксономията	Дял на икономически дейности недопустими за таксономията
Оборот	1 422 103	0%	0,04%	99,96%
Капиталови разходи (CapEx)	141 190	0%	0,08%	99,92%
Оперативни разходи (OpEx)	49 379	0%	0,37%	99,63%

Делът на икономическите дейности, отговарящи на изискванията на таксономията, и на икономическите дейности, съответстващи на таксономията, в общия оборот, капиталовите разходи и оперативните разходи (CapEx и OpEx) през 2022 финансова година е представен в таблицата:

Финансова година 2022	Общо хил. лв.	Дял на икономически дейности допустими за таксономията	Дял на икономически дейности съобразени с таксономията	Дял на икономически дейности недопустими за таксономията
Оборот	3 996 214	0%	0,02%	99,98%
Капиталови разходи (CapEx)	78 127	0%	0%	100%
Оперативни разходи (OpEx)	37 629	0%	0,01%	99,99%

Определения

„Допустима за таксономията икономическа дейност“ е икономическа дейност, която е описана в делегираните актове, приети съгласно член 10, параграф 3, член 11, параграф 3, член 12, параграф 2, член 13, параграф 2, член 14, параграф 2 и член 15, параграф 2 от Регламент (ЕС)

2020/852, независимо дали тази икономическа дейност отговаря на някои или на всички технически критерии за проверка, установени в посочените делегирани актове.

„Съобразена с таксономията икономическа дейност“ е икономическа дейност, при която се спазват изискванията, установени в член 3 от Регламент (ЕС) 2020/852.

„Недопустима за таксономията икономическа дейност“ е всяка икономическа дейност, която не е описана в делегираните актове, приети съгласно член 10, параграф 3, член 11, параграф 3, член 12, параграф 2, член 13, параграф 2, член 14, параграф 2 и член 15, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2020/852.

Икономическа дейност, подлежаща на таксономия, означава икономическа дейност, която е описана в делегираните актове, допълващи Регламента за таксономията, независимо дали тази икономическа дейност отговаря на някои или на всички технически критерии за проверка, определени в тези делегирани актове. Към настоящия момент публикуваните и влезли в сила делегирани актове са:

- Делегиран регламент (ЕС) 2021/2139 за допълнение на Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета чрез установяване на техническите критерии за проверка с цел определяне на условията, при които дадена икономическа дейност се квалифицира като допринасяща съществено за смекчаването на изменението на климата или за адаптирането към изменението на климата, и с цел определяне дали тази икономическа дейност не нанася значителни вреди във връзка с постигането на някоя от другите екологични цели (Делегиран акт за климата); и
- Делегиран регламент (ЕС) 2022/1214 за изменение на Делегиран регламент (ЕС) 2021/2139 по отношение на икономическите дейности в някои сектори на енергетиката и на Делегиран регламент (ЕС) 2021/2178 по отношение на специфичното публично оповестяване на информация за тези икономически дейности

Една икономическа дейност е съобразена с таксономията, когато отговаря на техническите критерии за проверка, определени в Делегирания акт за климата, и се извършва в съответствие с минималните гаранции по отношение на правата на човека и потребителите, борбата с корупцията и подкупите, данъчното облагане и лоялната конкуренция. За да отговаря на техническите критерии за проверка, дадена икономическа дейност допринася значително за постигането на една или повече екологични цели, като същевременно не нанася значителна вреда на нито една от другите екологични цели.

Икономическа дейност, която не е несъобразена с таксономията, означава всяка икономическа дейност, която не е описана в делегираните актове, допълващи Регламента за таксономията.

Икономически дейности, подлежащи на таксономията и съгласувани с таксономията

Ние анализирахме всички икономически дейности, извършвани от предприятието, за да видим кои от тях са подлежащи и също така са приведени в съответствие с приложения I и II към Делегирания акт за климата. На тази база „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД не откри дейности, които са допустими за таксономията.

Оценка на таксономичното съответствие

Съществен принос - За да се определи дали дадена икономическа дейност е съгласувана с таксономията, тя трябва първо да отговаря на първото изискване, описано в Регламента за таксономията. Тя трябва да има съществен принос към една или повече от целите на околната среда.

Критерии за ненасяне на значителни вреди (НЗВ) - За всички икономически дейности, при които сме в състояние да докажем съществен принос за смекчаване на изменението на климата, анализираме допълнително критериите за НЗВ. Тази оценка обикновено започва със съответните обекти, където извършваме съответната икономическа дейност.

Минимални гаранции - Последната стъпка за привеждане в съответствие с таксономията е спазването на минималните гаранции (МГ). Минималните гаранции включват всички процедури, прилагани с цел да се гарантира, че икономическите дейности се извършват в съответствие с:

- Указанията на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) за многонационалните предприятия (Указания на ОИСР за МНК);
- Ръководните принципи на ООН за бизнеса и правата на човека (UNGPs), включително принципите и правата, изложени в осемте основни конвенции, посочени в Декларацията на Международната организация на труда за основните принципи и права в областта на труда; и
- Международната харта за правата на човека.

Нашите ключови показатели за резултатите ("КПР") и счетоводни политики

Ключовите показатели за резултатите ("КПР") включват КПР на оборота, КПР на капиталовите разходи и КПР на оперативните разходи. За представянето на таксономичните ключови показатели за резултатите използваме образците, предоставени в приложение II към Делегиран акт за оповестяване.

Тъй като не извършваме нито една от дейностите, свързани с природен газ и ядрена енергия (дейности 4.26-4.31), не използваме специалните образци, въведени с Допълнителния делегиран акт по отношение на дейностите в някои енергийни сектори.

КПР на оборота

КПР на оборота представлява делът на икономическите дейности, съобразени с таксономията в общия оборот. Изчислен е, като частта от нетния оборот, получена от продукти и услуги, свързани с икономически дейности, съобразени с таксономията (числител), разделена на нетния оборот (знаменател), във всеки отделен случай за финансовата година от 1 януари 2023 г. до 31 декември 2023 г.

Знаменателят на ключовия показател за оборота се основава на нашия нетен оборот в съответствие с параграф 82(а) от МСС 1. За повече подробности относно счетоводната ни политика по отношение на нетния оборот вижте пояснение 4.4. „Приходи“ от годишния финансов отчет за 2023 г. Сумата на оборота за 2023 г., която е 1 422 103 хил. лв. е оповестена в пояснение 18 „Приходи от продажби“ от годишния финансов отчет за 2023 г.

Числителят на ключовия показател за оборота се определя като нетния оборот, получен от продукти и услуги, свързани с икономически дейности, съответстващи на таксономията.

По отношение на числителя сме идентифицирали следните дейности, които са допустими за таксономията, но не са екологично устойчиви (несъобразени с таксономията) през 2023 г.:

- Оползотворяване на материали от неопасни отпадъци (таксономичен код 2.7 Sorting and material recovery of non-hazardous waste / Сортиране и оползотворяване на неопасни отпадъци). Дейността представлява продажба на гипс, получен като отпадък или като полезен продукт във връзка с процеса на сероочистяване на димните газове и е свързана с подпомагане на

кръговата икономика. Отчетените приходи през 2023 г. са в размер на 548 хил. лева, което представлява 0,04% от общия оборот (2022 г. – 804 хил. лв., 0,02% от общия оборот).

- Събиране и транспортиране на неопасни и опасни отпадъци (таксономичен код 2.7 Sorting and material recovery of non-hazardous waste / Сортиране и оползотворяване на неопасни отпадъци). Дейността представлява предаване за оползотворяване на отпадъци от хартия, пластмаса и други полезни, неопасни отпадъци и е свързана с подпомагане на кръговата икономика. Отчетените приходи през 2023 г. са в размер на 6 хил. лева (2022 г. – 8 хил. лв., 0,00% от общия оборот).

КПР на капиталовите разходи (CapEx)

Ключовият показател за капиталови разходи се определя като капиталови разходи, съобразени с таксономията (числител), разделени на общите ни капиталови разходи (знаменател).

Общият размер на капиталови разходи се състои от новопридобитите нетекущи активи, както имоти, машини и съоръжения, така и нематериални активи през финансовата година, преди амортизацията и всички преоценки, включително тези, произтичащи от преоценки и обезценки, както и без промените в справедливата стойност. Той включва придобивания на нетекущи активи, отчитани въз основа на:

- МСС 16 – Имоти, машини и съоръжения
- МСС 38 – Нематериални активи
- МСС 40 – Инвестиционни имоти
- МСС 41 – Земеделие
- МСФО 16 – Лизинг

За повече подробности относно счетоводната политика по отношение на капиталовите разходи, вижте пояснения 4.7 „Нематериални активи“, 4.8 „Имоти, машини и съоръжения“ и 4.9 „Отчитане на лизингови договори“ от годишния финансов отчет за 2023 г.

Числителят се състои от допустими по таксономията капиталови разходи. По отношение на числителя сме идентифицирали следните дейности, които са допустими за таксономията, но не са екологично устойчиви (несъобразени с таксономията) през 2023 г.:

- Пазарни проучвания, развитие и иновации (таксономичен код 9.1 Close to market research, development and innovation). Свързани са с проекти за декарбонизация на дейността като: оценка на възможността за интегриране на работата на газова турбина (ГТ), съвместима с котел тип П-62, разработване на идеен проект за изграждане на фотоволтаична електрическа централа (ФЕЦ) върху предложени терени в границите на ТЕЦ 2, електрическа свързаност на ФЕЦ с ОРУ с възможност за присъединяване на газова турбина, модулно батерийно стопанство и електролизатор и анализ на възможностите за оползотворяване на възобновяема енергия чрез изграждане на система за производство на електрическа енергия от фотоволтаична инсталация. Отчетените капиталови разходи през 2023 г. са в размер на 84 450 лв., което представлява 0,06% от общите капиталови разходи (2022 г. – 0 хил. лв., 0,00% от общите капиталови разходи).

- Оползотворяване на материали от неопасни отпадъци (таксономичен код 2.7 Sorting and material recovery of non-hazardous waste / Сортиране и оползотворяване на неопасни отпадъци). Представлява вложени резервни части във връзка с инсталация за обезводняване на гипс, получен като отпадък или като полезен продукт във връзка с процеса на сероочистване на димните газове и е свързана с подпомагане на кръговата икономика. Отчетените капиталови разходи през 2023 г. са в размер на 30 130 лв., което представлява 0,02% от общите капиталови разходи (2022 г. – 0 хил. лв., 0,00% от общите капиталови разходи).

Общите капиталови разходи на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД могат да бъдат съпоставени с годишния финансов отчет определяйки сбора от позициите за новопридобити активи по пояснителни бележки. Знаменателят включва всички новопридобити нетекущи активи за 2023 г., които са 141 190 хил. лв. и произтичат от следните категории активи:

- 136 367 хил. лв. съгласно пояснение 6 „Имоти, машини и съоръжения“ от годишния финансов отчет за 2023 г.); и
- 4 823 хил. лв. съгласно пояснение 5 „Нематериални активи“ от годишния финансов отчет за 2023 г.)

КПР на оперативните разходи (OpEx)

КПР на оперативните разходи се определя като таксономично ориентирани разходи (числител), се раздели на общите разходи (знаменател).

Общите оперативни разходи се състоят от преки некапитализирани разходи, свързани с научноизследователска и развойна дейност, мерки за обновяване на сгради, краткосрочни лизингови договори, както и всички форми на поддръжка и ремонт. Това включва:

- Разходи за научноизследователска и развойна дейност, признати като разход през отчетния период в нашия отчет за приходите и разходите. Това включва всички некапитализирани разходи, които могат да се отнесат пряко към дейностите по научноизследователска или развойна дейност.
- Обемът на некапитализираните лизингови договори е определен в съответствие с МСФО 16 и включва разходи за краткосрочни лизингови договори и лизингови договори с ниска стойност. Въпреки че лизинговите договори с ниска стойност не са изрично споменати в Делегирания закон за оповестяване, ние тълкувахме законодателството така, че да включва тези лизингови договори.

Като цяло включват разходи за персонал, разходи за услуги и материали за ежедневното обслужване, както и за редовни и непланирани мерки за поддръжка и ремонт. Не включват разходи, свързани с ежедневната експлоатация на нетекущите активи, като суровини, разходи за служители, обслужващи машините, електричество или течности, които са необходими за експлоатацията на машините и оборудването. Разходите за амортизация и обезценка също не са включени в КПР на оперативните разходи.

Изключват се преките разходи за обучение и други нужди от адаптиране на човешките ресурси от знаменателя и числителя. Това е така, тъй като в приложение I към Делегирания акт за оповестяване тези разходи са посочени само в числителя, което не позволява математически смислено изчисляване на КПР на OpEx.

Числителят се състои от допустими по таксономията капиталови разходи. По отношение на числителя сме идентифицирали следните дейности, които са допустими за таксономията, но не са екологично устойчиви (несъобразени с таксономията) през 2023 г.:

- Оползотворяване на материали от неопасни отпадъци (таксономичен код 2.7 Sorting and material recovery of non-hazardous waste / Сортиране и оползотворяване на неопасни отпадъци). Представлява разходи за ремонт и поддръжка във връзка с инсталация за обезводняване на гипс, получен като отпадък или като полезен продукт във връзка с процеса на сероочистване на димните газове и е свързана с подпомагане на кръговата икономика. Отчетените капиталови разходи през 2023 г. са в размер на 181 609 лв., което представлява 0,37 % от общите оперативни разходи (2022 г. – 11 хил. лв., 0,01% от общите оперативни разходи).

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД
Годишен доклад за дейността
за 2023 г.

Дял на оборота от продукти и услуги, свързани със съобразени с таксономията икономически дейности - оповестяване за финансовата 2023 година (КПР на оборота)

	Код (кодове) (2)	Абсолютен оборот	Дял на оборота (4)	Критерии за съществен принос						Критерии за НЗВ (ненасяне на значителни вреди)										
				(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)
		хил. лв.	%	%	%	%	%	%	%	Да/Не	Да/Не	Да/Не	Да/Не	Да/Не	Да/Не	Да/Не	%	%	С	П
А. Допустими за таксономията дейности																		0,00%		
А.1. Екологично устойчиви дейности (съобразени с таксономията)			0%															0,00%		
Оборот от екологично устойчиви дейности (съобразени с таксономията) (А.1.)		-	0%																	
А.2. Дейности, които са допустими за таксономията, но не са екологично устойчиви (несъобразени с таксономията)																				
Оползотворяване на материали от неопасни отпадъци		548	0,04%															0,02%		
Събиране и транспортиране на неопасни и опасни отпадъци		6	0,00%															0,00%		
Оборот от дейности, които са допустими за таксономията, но не са екологично устойчиви (несъобразени с таксономията дейности) (А.2)		556	0,04%																	
Общо (А.1. + А.2.)		554	0,04%															0,02%		
Б. Недопустими за таксономията дейности																				
Оборот от недопустими за таксономията дейности (Б)		1 421 549	99,96%															99,98%		
Общо (А + Б)		1 422 103	100%															100%		

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД
Годишен доклад за дейността
за 2023 г.

Дял на КР от продуктите и услугите, свързани със съобразени с таксономията икономически дейности - оповестяване за финансовата 2023 година (КПР на капиталовите разходи)

Категория (преходна дейност) (21)	Категория (спомогателна дейност) (20)	Дял на съобразения с таксономията оборот, година N - 1 (19)	Дял на съобразения с таксономията оборот, година N/18)	Минимални гаранции (17)	Критерии за НЗВ (ненасяне на значителни вреди)										Критерии за съществен принос					
					Биологично разнообразие и екосистеми (16)	Замърсяване (15)	Кръговя икономика (14)	Водни и морски ресурси (13)	Адаптиране към изменението на климата (12)	Смекчаване на изменението на климата (11)	Биологично разнообразие и екосистеми (10)	Замърсяване (9)	Кръговя икономика (8)	Водни и морски ресурси (7)	Адаптиране към изменението на климата (6)	Смекчаване на изменението на климата (5)	Дял на оборота (4)	Абсолютен оборот		
					Да/Не	Да/Не	Да/Не	Да/Не	Да/Не	Да/Не	Да/Не	Да/Не	Да/Не	Да/Не	Да/Не	Да/Не	ХИЛ. лв.	%	С	П
А. Допустими за таксономията дейности																				
А.1. Екологично устойчиви дейности (съобразени с таксономията)																				
Оборот от екологично устойчиви дейности (съобразени с таксономията) (А.1.)																	-	0,00%		
А.2. Дейности, които са допустими за таксономията, но не са екологично устойчиви (несъобразени с таксономията)																				
Пазарни проучвания, развитие и иновации (CapEx C)																	84,45	0,06%		
Оползотворяване на материали от неопасни отпадъци																	30,13	0,02%		
Оборот от дейности, които са допустими за таксономията, но не са екологично устойчиви (несъобразени с таксономията дейности) (А.2)																	114,58	0,08%		
Общо (А.1. + А.2.)																	114,58	0,08%		
Б. Недопустими за таксономията дейности																				
Оборот от недопустими за таксономията дейности (Б)																	141 075,42	99,92%		
Общо (А + Б)																	141 190	100%		
																		100%		
																		100%		

Дял на ОР от продуктите и услугите, свързани със съобразени с таксономията икономически дейности - оповестяване за финансовата 2023 година (КПР на оперативните разходи)

	Код (кодове) (2)	Абсолютен оборот	Дял на оборота (4)	Критерии за съществен принос						Критерии за НЗВ (ненасяне на значителни вреди)										
				Сметчаване на изменението на климата (5)	Сметчаване на изменението на климата (6)	Адаптиране към изменението на климата (7)	Водни и морски ресурси (8)	Замърсяване (9)	Биологично разнообразие и екосистеми (10)	Сметчаване на изменението на климата (11)	Сметчаване на изменението на климата (12)	Адаптиране към изменението на климата (13)	Водни и морски ресурси (14)	Кръгова икономика (15)	Замърсяване (16)	Биологично разнообразие и екосистеми (17)	Минимални гаранции (18)	Дял на съобразения с таксономията оборот, година N - 1 (19)	Дял на съобразения с таксономията оборот, година N (20)	Категория (спомогателна дейност) (21)
		хил. лв.	%	%	%	%	%	%	%	Да/Не	Да/Не	Да/Не	Да/Не	Да/Не	Да/Не	Да/Не	%	%	С	П
А. Допустими за таксономията дейности																		0,00%		
А.1. Екологично устойчиви дейности (съобразени с таксономията)			0,00%															0,00%		
Оборот от екологично устойчиви дейности (съобразени с таксономията) (А.1.)		-	0,00%																	
А.2. Дейности, които са допустими за таксономията, но не са екологично устойчиви (несъобразени с таксономията)																				
Оползотворяване на материали от неопасни отпадъци		181,61	0,37%															0,00%		
Оборот от дейности, които са допустими за таксономията, но не са екологично устойчиви (несъобразени с таксономията дейности) (А.2)		181,61	0,37%																	
Общо (А.1. + А.2.)		181,61	0,37%															0,01%		
Б. Недопустими за таксономията дейности																				
Оборот от недопустими за таксономията дейности (Б)		49 197,39	99,63%															99,99%		
Общо (А + Б)		49 379	100%															100%		

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ съгласно изискването на разпоредбите на чл. 61, ал.3, т.5 от ппзпп и чл. 100н, ал. 7, т.1 и ал.8 от ЗППЦК

1. Информация по чл. 100н, ал.8, т.1 от ЗППЦК относно спазване по целесъобразност на: а) Националния кодекс за корпоративно управление или б) друг Кодекс за корпоративно управление, както и информация относно практиките на корпоративно управление, които се прилагат от Дружеството в допълнение на Кодекса по буква „а” или буква „б”

Дружеството спазва по целесъобразност Националния кодекс за корпоративно управление (НККУ), създаден през октомври 2007г., последващо изменен през април 2016г., одобрен от Заместник-председателя на Комисията по финансов надзор с Решение № 461-ККУ/30.06.2016г. последващо изменен през юли 2021г., одобрен от Председателя на Комисията по финансов надзор с Решение № 850-ККУ/25.11.2021 г. и утвърден от Националната комисия за корпоративно управление.

Кодексът се прилага на основата на принципа „спазвай или обяснявай”. Това означава, че Дружеството спазва Кодекса, а в случай на отклонение, ръководството следва да изясни причините за това.

Освен Националния кодекс за корпоративно управление, дружеството спазва принципи и норми на добро корпоративно управление, установени с Търговския закон и Закона за публичните предприятия. Доброто корпоративно управление означава лоялно и отговорно корпоративно ръководство, прозрачност и независимост, както и отговорност на дружеството пред обществото.

От 2016 г. в Дружеството е въведен Етичен кодекс, който определя морално-етичните норми и правила за поведение на служителите на „ТЕЦ Марица изток 2” ЕАД, като унифицира културата на общуване между ръководители, работници, служители, синдикати и бизнес партньори. Етичният кодекс има за цел да допринесе за създаване на общоприети норми на поведение, следването на които води до утвърждаването на добрата репутация на Дружеството, неговата конкурентоспособност и ефективност.

2. Информация по чл. 100н, ал.8, т.2 от ЗППЦК относно обяснение от страна на Дружеството кои части на Кодекса за корпоративно управление по т.1, буква „а” или буква „б” не спазва и какви са основанията за това, съответно, когато Дружеството е решило да не се позовава на никое от правилата на Кодекса за корпоративно управление – основания за това

Дружеството спазва основните принципи на Националния кодекс за корпоративно управление по отношение на всички относими за дейността му изисквания, доколкото същите не противоречат на законодателството.

Изборът и освобождаването на членовете на Съвета на директорите е в правомощията на Едноличния собственик на капитала, съобразно текстовете на Търговския закон и устава на дружеството. Членовете се избират и назначават след провеждане на конкурс, условията и редът, за който са уредени в Правилника за прилагане на Закона за публичните предприятия. Критериите за подбор се определят от органа, упражняващ правата на държавата, в съответствие със Закона за публичните предприятия и отчитане изискванията на специалните закони. Договорите на Съвета на директорите се прекратяват предсрочно, съгласно текста на чл. 24 от Закона за публичните предприятия.

алните закони. Договорите на Съвета на директорите се прекратяват предсрочно, съгласно текста на чл. 24 от Закона за публичните предприятия.

Членовете на Съвета на директорите получават възнаграждения, определени по реда и условията на Правилника за прилагане на Закона за публичните предприятия. ТЕЦ Марица изток 2 ЕАД няма утвърдена политика за разкриване на информация. Във връзка с изискванията на българското законодателство, Дружеството спазва срок, пълнота на информацията и отчетност по отношение на финансовите отчети и доклади за дейността. Годишните финансови отчети и доклади за дейността се публикуват в Търговския регистър, съгласно Закона за счетоводството. Своевременно се оповестява информация по тримесечни, шестмесечни, деветмесечни и годишни финансови отчети, анализи и доклади за дейността чрез електронно-информационната система за публични предприятия на Агенцията за публичните предприятия и контрол.

3. Информация по чл. 100н, ал.8, т.3 от ЗППЗК - Описание на основните характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска на „ТЕЦ Марица изток 2“ АД във връзка с процеса на финансово отчитане

Дружеството има разработени и утвърдени вътрешни правила и процедури по отношение на системите за вътрешен контрол и отчетност.

Системата за вътрешен контрол на Дружеството се осъществява от Дирекция „Административен, данъчен и финансов контрол“ (ДАДФК). Характеризира с това, че включва в себе си цялостната политика и процедури (за вътрешен контрол), възприети от ръководството на Дружеството за постигане на неговите цели и гарантира, доколкото това е практически възможно, ред и ефективност при осъществяването на дейността на Дружеството, включително придържане към управленската политика, защита на активите на предприятието, установяване и предотвратяване на измами и грешки, пълнота и правилност на счетоводната документация, както и навременно изготвяне на надеждна финансова информация. Системата за вътрешен контрол обхваща не само области, касаещи директно функциите на счетоводната система, но и много по-широки проблеми. За осъществяване на тази дейност в ДАДФК са създадени и функционират следните звена:

Звено „Контрол на документи“

Осъществява текущ, предварителен контрол на законосъобразност и целесъобразност на документи и дейности, свързани с финансовата дейност на Дружеството. Контролът се извършва чрез проверка на всички документи, имащи отношение преди поемането на задължението и предстоящото извършване на разходи, в частност: докладни записки, договори, рапорти, текущи заявки, възлагателни писма.

Звено „Вътрешноведомствен финансов контрол“

Осъществява предварителен контрол в Дружеството в съответствие с писмени политики и процедури преди извършване на разхода и прихода. Извършва контрол преди извършване на разхода на средства, както и на прихода на средства за „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД. Изготвя необходимите документи след извършване на предварителен контрол, съгласно Вътрешните правила за осъществяване на предварителен контрол и система на двоен подпис и Правила за вътрешен контрол при СФУК. Има права да откаже да се произнесе, когато не му се представи исканата информация.

Отдел „Вътрешен одит“

С Протокол на Съвета на Директорите № 54/28.11.2017 г. във връзка с изменение на организационната структура на Дружеството, звено „Вътрешен одит“ беше извадено от състава на Дирекция „АДФК“ и се създаде отдел „Вътрешен одит“ пряко подчинен на Изпълнителния Директор/Съвет на Директорите.

От 01.01.2023г. до 22.02.2023г. отделът е в състав: ръководител отдел и двама вътрешни одитори, които притежават сертификати „Вътрешен одитор в публичния сектор“;

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД
Годишен доклад за дейността
за 2023 г.

От 23.02.2023г. до 01.10.2023г. поради пенсиониране на ръководител отдел, числеността е намалена и включва ръководител отдел (единият вътрешен одитор е преназначен за РВО, считано от 01.03.2023 г.) и един вътрешен одитор;

Считано от 02.10.2023г. до 31.12.2023г. съставът на отдела включва: ръководител отдел, вътрешен одитор и вътрешен одитор-стажант.

Дейността по вътрешен одит за 2023 г. се осъществява в съответствие с изискванията на Закона за вътрешния одит в публичния сектор, Международните стандарти за професионална практика по вътрешен одит, Етичния кодекс на вътрешните одитори, Наръчника за вътрешен одит и Статута на отдел „Вътрешен одит“ (ОВО). Изпълнените одитни ангажименти от ОВО са в съответствие с утвърдените и приети от СД на „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД Стратегически план за периода 2023-2025 г. и Годишен план за 2023г., приет на 06.12.2022 г. от Съвета на Директорите на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД. Промените в състава на: отдел ВО наложиха актуализация на Стратегическия план 2023 – 2025г. и Годишния план на ОВО за 2023г. Актуализациите са приети от СД на „ТЕЦ Марица изток 2“ с Протокол №40 от 13.10.2023г. и утвърдени от ИД на 13.10.2023г.

4. Информация по член 10, параграф 1, букви "в", "г", "е", "з" и "и" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно предложенията за поглъщане

4.1. Информация по член 10, параграф 1, буква "в" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно предложенията за поглъщане - значими преки или косвени акционерни участия (включително косвени акционерни участия чрез пирамидални структури и кръстосани акционерни участия) по смисъла на член 85 от Директива 2001/34/ЕО

Към 31.12.2023 г. акционерите, притежаващи 5 на сто или повече от капитала и правата на глас в Общото събрание на акционерите са посочени с конкретни имена:

Наименование на акционер	Брой притежавани акции	Процент от капитала
Български Енергиен Холдинг ЕАД, гр. София	68 763 161	100,00 %

Правата на едноличен собственик се упражняват от „Български енергиен холдинг“ ЕАД, ЕИК 831373560. Уставният капитал на Дружеството към 31.12.2023 г. е 687 631 610.00 лв. (шестстотин осемдесет и седем милиона шестстотин тридесет и една хиляди шестстотин и десет лева), разпределени в 68 763 161 (шестдесет и осем милиона седемстотин шестдесет и три хиляди сто шестдесет и една) броя акции, с номинална стойност 10 (десет) лева всяка една.

Свързани лица

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е част от икономически свързана група под шапката на „БЕХ“ ЕАД, в която влизат следните дружества: Национална Електрическа Компания ЕАД, АЕЦ Козлодуй ЕАД, Мини Марица - изток ЕАД, Булгаргаз ЕАД, Булгартел ЕАД, Булгартрансгаз ЕАД, Електроенергиен Системен Оператор ЕАД, АЕЦ Козлодуй – Нови мощности ЕАД, ВЕЦ Козлодуй ЕАД, Интерприборсервиз ООД- в несъстоятелност, АЕЦ Сервиз ЕООД, АЕЦ Строителен надзор ЕООД, Национален Енергиен Оператор ЕАД, Минпроект ЕАД, Булгартел-Скопие ДООЕЛ и Газов Хъб Балкан ЕАД. Дружествата, обединени в холдинговата структура, запазват своята оперативна самостоятелност, като всички са собственост и са директно подчинени на корпоративния център „БЕХ“ ЕАД.

Като свързани лица се оповестяват и следните:

Асоциирани и съвместни предприятия за група БЕХ:

Ай Си Джи Би АД, Южен поток България АД, Контур Глобал Марица Изток 3 АД, Контур Глобал Оперейшънс България АД, Трансболкан Електрик Пауър Трейдинг С.А. – NECO S.A., ХЕК Горна Арда АД, ЗАД Енергия, ПОД Алианс България АД.

Ключов ръководен персонал на предприятието към 31.12.2023 г.:

Бончо Иванов Бонев - Председател на Съвета на директорите
Живко Димитров Динчев – Член на Съвета на директорите и Изпълнителен директор
Христо Стоянов Иванов – Член на Съвета на директорите и Зам.Изпълнителен директор
Боян Иванов Боев – Член на Съвета на директорите
Милан Ангелов Миланов – Член на Съвета на директорите

Ключов ръководен персонал на предприятието майка към 31.12.2023 г.:

Веселина Лъчезарова Канатова-Бучкова – Председател на Съвета на директорите
Калин Боянов Филипов – Заместник-председател на СД
Иван Тодоров Андреев – Член на Съвета на директорите и Изпълнителен директор
Диян Станимиров Димитров – Член на Съвета на директорите
Иво Иванов Тодоров – Член на Съвета на директорите

4.2. Информация по член 10, параграф 1, буква "г" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно предложенията за поглъщане - притежателите на всички ценни книжа със специални права на контрол и описание на тези права

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД няма акционери със специални контролни права.

4.3. Информация по член 10, параграф 1, буква "е" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно предложенията за поглъщане - всички ограничения върху правата на глас, като например ограничения върху правата на глас на притежателите на определен процент или брой гласове, крайни срокове за упражняване на правата на глас или системи, посредством които чрез сътрудничество с Дружеството финансовите права, предоставени на ценните книжа, са отделени от притежаването на ценните книжа

Не съществуват ограничения върху правата на глас на акционерите на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД.

4.4. Информация по член 10, параграф 1, буква "з" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно предложенията за поглъщане - правилата, с които се регулира назначаването или смяната на членове на съвета и внасянето на изменения в учредителния договор

Съгласно разпоредбите на Устава на Дружеството, общото събрание на акционерите определя броя, избира и освобождава членовете на Съвета на директорите и определя възнаградението за работата им в него.

Изборът и освобождаването на членове на Съвета на директорите на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД се извършва по реда на Глава пета от ППЗПП (Изисквания към органите на управление и контрол на публични предприятия и номиниране на кандидати).

4.5. Информация по член 10, параграф 1, буква "и" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно предложенията за

поглъщане - правомощия на членовете на съвета, и по-специално правото да се емитират или изкупуват обратно акции

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД има едностепенна система на управление, като органите на управление са: Едноличен собственик на капитала и Съвет на директорите.

На основание чл.107 от Закона за независимия финансов одит в Дружеството е създаден Одитен комитет.

Едноличен собственик на капитала на „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД е „Български енергиен холдинг“ ЕАД, чийто Принципал е българската държава чрез Министерство на енергетиката. Правото на собственост от страна на държавата се упражнява от Министъра на енергетиката.

В Устава на дружеството са посочени всички правомощия на Съвета на директорите. Уставът е публичен и е публикуван в Търговския регистър.

Съгласно Устава на дружеството, Съветът на директорите няма право да взема решения за увеличаване на капитала на Дружеството. Това се извършва по решение на Общото събрание на акционерите.

5. Информация по чл. 100н, ал.8, т.5 от ЗППК - Състава и функционирането на административните, управителните и надзорните органи и техните комитети

Дружеството има едностепенна система на управление, като органите на управление са: Едноличен собственик на капитала и Съвет на директорите.

На основание чл.107 от Закона за независимия финансов одит в Дружеството е създаден Одитен комитет.

Към 31.12.2023 г. съставът на Одитния комитет на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е както следва:

- Венислав Любенов Цанов – председател;
- Иван Атанасов Димов;
- Жеко Михайлов Жеков – член.

През 2023 г. беше извършена една промяна в състава на Одитния комитет, като беше освободена Даниела Владимирова Савеклиева, а за член беше избран Жеко Михайлов Жеков.

Общи положения и устройство на Одитния комитет на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД

Одитният комитет на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД осъществява своята дейност съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит, Регламент (ЕС) № 537/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно специфични изисквания по отношение на задължителния одит на предприятия от обществен интерес и за отмяна на Решение 2005/909/ЕО на Комисията (Регламент (ЕС) №537/2014), Директива 2014/56 и Директива 2006/43 на Европейския парламент и на Съвета и приет от БЕХ ЕАД статут.

Одитният комитет („Комитетът“) може се състои от 3 (три) до 5 (пет) членове, включително председател. Одитният комитет на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД през 2023 г. се състои от 3 члена, между които е избран един председател. Членовете на комитета се избират от Съвета на директорите на „БЕХ“ ЕАД в качеството му на едноличен собственик на капитала на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД.

За членове на одитния комитет се избират лица, които притежават образователно-квалификационна степен „магистър“, познания в областта на енергетиката, като поне един от членовете на комитета трябва да има не по-малко от 5 години професионален стаж в областта на счетоводството или одита.

Мандатът на членовете на одитния комитет е три години. При предсрочно прекратяване на мандата на член на комитета на негово място се избира друго лице за остатъка от мандата.

Възнаграждението на членовете на одитния комитет се определя от Съвета на директорите на „БЕХ“ ЕАД, в качеството му на едноличен собственик на капитала на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД и е за сметка на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД. При изпълнение на задълженията си, членовете на комитета имат право да им бъдат възстановени извършените разходи, като командировки и други подобни, пряко свързани с дейността на Комитета, при спазване на вътрешните правила на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД за одобрение и отчитане на тези разходи.

Функции, права и отговорности на Одитния комитет

Одитният комитет информира управителните органи на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД за резултатите от задължителния финансов одит и пояснява по какъв начин задължителният одит е допринесъл за достоверността на финансовото отчитане, както и ролята на одитния комитет в този процес.

Одитният комитет наблюдава процеса на финансово отчитане и представя препоръки и предложения, за да се гарантира неговата ефективност.

Комитетът преглежда и по преценка изразява мнение относно счетоводната политика на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД и нейното приложение при финансовото отчитане.

Комитетът наблюдава ефективността на възприетите текущи контроли при прегледа на финансовото състояние на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД.

Комитетът наблюдава навременното и надеждно предоставяне на финансова информация при изготвянето на годишния финансов отчет на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД.

Одитният комитет наблюдава ефективността на вътрешната контролна система, на системата за управление на риска и на дейността по вътрешен одит по отношение на финансовото отчитане в „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД.

Одитният комитет наблюдава задължителния одит на годишните финансови отчети, включително неговото извършване, като взема предвид констатациите и заключенията на Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори по прилагането на чл. 26, параграф 6 от Регламент (ЕС) № 537/2014.

Одитният комитет проверява и наблюдава независимостта на задължителния одитор и взема решения в предвидените от закона случаи, в съответствие с изискванията на глави шеста и седма от Закона за независимия финансов одит, както и с чл. 6 от Регламент (ЕС) № 537/2014, включително целесъобразността на предоставянето на услуги извън одита по чл. 5 от същия регламент.

Одитният комитет отговаря за процедурата за подбор на регистрирания одитор, с изключение на случаите когато одитираното предприятие разполага с комисия за подбор, и препоръчва назначаването му.

Одитният комитет отчита дейността си ежегодно пред Съвета на директорите на „БЕХ“ ЕАД, в качеството му на едноличен собственик на капитала на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, заедно с приемането на годишния финансов отчет на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД.

Организация на работата на одитния комитет

Комитетът провежда най-малко един път на всеки три месеца редовни заседания, съгласно определен от Комитета график. При необходимост Председателят може да насрочи извънредни заседания извън утвърдения график по своя инициатива или по искане на един от членовете, като оповести това най-малко пет работни дни по-рано. Одитният комитет заседава, когато присъстват повече от половината от неговите членове.

Решенията на комитета се приемат с мнозинство от повече от половината от всички членове. При равен брой гласове е решаващ гласът на председателя. Не се допуска гласуване "въздържал се".

6. Информация по чл. 100н, ал.8, т.6 от ЗППЦК - Описание на политиката на многообразие, прилагана по отношение на административните, управителните и надзорните органи на емитента във връзка с аспекти, като възраст, пол или образование и професионален опит, целите на тази политика на многообразие, начинът на приложението ѝ и резултатите през отчетния период; когато не се прилага такава политика, декларацията съдържа обяснение относно причините за това

Политика на многообразие се прилага по отношение на управителните органи. Членовете на Съвета на директорите (СД) на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, отговарят на определените критерии за заемане на длъжност, регламентирани в Закона за публичните предприятия и в Устава на дружеството. Длъжностите се заемат след провеждане на конкурс, чийто условия и ред са уредени в Правилника за прилагане на Закона за публичните предприятия. Физическите

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД
Годишен доклад за дейността
за 2023 г.

лица, членове на СД следва да притежават необходимото образование и професионален опит, както и добра репутация и мениджърски качества.

Членовете на Одитния комитет отговарят на изискванията предвидени в Закон за независимия финансов одит, относно образователно-квалификационна степен и професионален стаж. Спазен е принципа за равнопоставеност между половете.

Политиката на многообразие по отношение на управителните органи не допуска ограничение по отношение на пол и възраст.

В Дружеството лица от женски пол заемат редица ръководни длъжности и са членове на вътрешни комисии и комитети по качество, по безопасност и по правата на човека.

Прилагането на политика на многообразие е решаващо и важно за успешното управление на Дружеството. Различните способности, умения, опит и качества на всеки от членовете на изброените по-горе управителни органи, комитет и съвети, допринасят за вземането на правилни, икономически изгодни и стратегически полезни решения за Дружеството. Като резултат от прилагането на политика на многообразие са: добро корпоративно управление, добра търговска репутация, привличане на висококвалифициран персонал..

Живко Димитров Динчев
Изпълнителен директор
ТЕЦ МАРИЦА ИЗТОК 2 ЕАД
с. Ковачево, 25 март 2024 г.

Отчет за финансовото състояние

Активи	Пояснение	31.12.2023 хил. лв.	31.12.2022 хил. лв.
Нетекущи активи			
Нематериални активи	5	4 959	1 616
Имоти, машини и съоръжения	6	1 532 066	1 534 795
Финансови активи по справедлива стойност	7	433	413
Нетекущи активи		1 537 458	1 536 824
Текущи активи			
Материални запаси	9	73 739	76 985
Вземания от свързани лица	30	209 711	145 606
Търговски и други вземания	11	10 027	2 538
Емисии парникови газове	10	-	361 833
Пари и парични еквиваленти	12	32 398	19 475
Текущи активи		325 875	606 437
Общо активи		1 863 333	2 143 261

Финансовият отчет е одобрен за издаване с решение на Съвета на директорите на 25 март 2024 г. и подписан от негово име от Изпълнителния директор на 22 април 2024 г.

Съставил: _____
/Сотир Сотиров/

Изпълнителен директор: _____
/Живко Динчев/

С доклад на независимите одитори:

Грант Торнтон ООД, рег.№032

Захаринова Нексия ЕООД, рег. №138

Марий Апостолов
Управител

Силвия Динова
Регистриран одитор

Димитрина Захаринова
Управител, Регистриран одитор

Отчет за финансовото състояние (продължение)

Собствен капитал и пасиви	Пояснение	31.12.2023 хил. лв.	31.12.2022 хил. лв.
Собствен капитал			
Акционерен капитал	13.1	687 632	687 632
Резерви	13.2	1 035 179	972 608
Натрупана загуба		(107 791)	(96 876)
Общо собствен капитал		1 615 020	1 563 364
Пасиви			
Нетекущи пасиви			
Пенсионни и други задължения към персонала	15.2	39 577	36 684
Финансирания	16	13 546	16 226
Провизия за рекултивация	14	5 488	5 488
Отсрочени данъчни пасиви		30 023	27 090
Нетекущи пасиви		88 634	85 488
Текущи пасиви			
Търговски и други задължения	17	66 398	315 695
Задължения към свързани лица	30	37 928	142 078
Пенсионни и други задължения към персонала	15.2	21 817	19 333
Финансирания	16	2 680	2 888
Провизия за емисии на парникови газове	14	30 856	14 415
Текущи пасиви		159 679	494 409
Общо пасиви		248 313	579 897
Общо собствен капитал и пасиви		1 863 333	2 143 261

Финансовият отчет е одобрен за издаване с решение на Съвета на директорите на 25 март 2024 г. и подписан от негово име от Изпълнителния директор на 22 април 2024 г.

Съставил: _____
/Сотир Сотиров/

Изпълнителен директор: _____
/Живко Динчев/

С доклад на независимите одитори:

Грант Торнтон ООД, рег.№032

Захаринова Нексия ЕООД, рег. №138

Марий Апостолов
Управител

Силвия Динова
Регистриран одитор

Димитрина Захаринова
Управител, Регистриран одитор

Отчет за печалбата или загубата

	Пояснение	2023	2022
		хил. лв.	хил. лв.
Приходи от продажби	18	1 422 103	3 996 214
Други приходи	19	9 447	12 641
		1 431 550	4 008 855
Разходи за гориво и ел.енергия	20	(138 436)	(341 707)
Разходи за други материали	21	(34 939)	(51 829)
Разходи за външни услуги	22	(73 278)	(70 822)
Разходи за амортизация на нефинансови активи	5, 6	(140 559)	(138 468)
Разходи за персонала	15.1	(152 832)	(138 270)
Разходи за емисии на парникови газове	23	(681 461)	(1 741 812)
Начислена обезценка на финансови активи	24	(62)	(639)
Други разходи	25	(143 484)	(260 702)
		(1 365 051)	(2 744 249)
Печалба от оперативна дейност		66 499	1 264 606
Финансови разходи	26	(2 412)	(30 758)
Финансови приходи	27	134	135
Печалба преди данъци		64 221	1 233 983
Разходи за данък върху дохода	28	(6 610)	(44 256)
Печалба за годината		57 611	1 189 727

Финансовият отчет е одобрен за издаване с решение на Съвета на директорите на 25 март 2024 г. и подписан от негово име от Изпълнителния директор на 22 април 2024 г.

Съставил: _____
/Сотир Сотиров/

Изпълнителен директор: _____
/Живко Динчев/

С доклад на независимите одитори:

Грант Торнтон ООД, рег.№032

Захарина Нексия ЕООД, рег. №138

Марий Апостолов
Управител

Силвия Динова
Регистриран одитор

Димитрина Захарина
Управител, Регистриран одитор

Отчет за всеобхватния доход

	Пояснение	2023	2022
		хил. лв.	хил. лв.
Печалба за годината		57 611	1 189 727
Друг всеобхватен доход:			
Компоненти, които не се рекласифицират в печалбата или загубата:			
Преоценки на задълженията по планове с дефинирани доходи	15.2	(6 637)	5 737
Нетна промяна в справедливата стойност на капиталови инструменти	7	20	(57)
Данък върху дохода, отнасящ се до компоненти, които не се рекласифицират в печалбата или загубата	8	662	(568)
Друга всеобхватна (загуба)/ доход за годината, нетно от данъци		(5 955)	5 112
Общо всеобхватен доход за годината		51 656	1 194 839

Финансовият отчет е одобрен за издаване с решение на Съвета на директорите на 25 март 2024 г. и подписан от негово име от Изпълнителния директор на 22 април 2024 г.

Съставил: _____
/Сотир Сотиров/

Изпълнителен директор: _____
/Живко Динчев/

Финансовият отчет е одобрен за издаване с решение на Съвета на директорите на 25 март 2024 г.

С доклад на независимите одитори:

Грант Торнтон ООД, рег.№032

Захарина Нексия ЕООД, рег. №138

Марий Апостолов
Управител

Силвия Динова
Регистриран одитор

Димитрина Захарина
Управител, Регистриран одитор

Отчет за промените в собствения капитал

Всички суми са представени в хил. лв.	Акционере н капитал	Законов резерв	Други резерви	Преоценки по планове с дефинирани доходи	Преоценъчен резерв на нефинансови активи	Натрупана загуба	Общо собствен капитал
Салдо към 1 януари 2023 г.	687 632	-	144 634	(37 307)	865 281	(96 876)	1 563 364
Печалба за годината	-	-	-	-	-	57 611	57 611
Друга всеобхватна загуба, нетно от данъци	-	-	18	(5 973)	-	-	(5 955)
Общо всеобхватен доход за годината	-	-	18	(5 973)	-	57 611	51 656
Прехвърляне на преоценъчен резерв на нефинансови активи в неразпределена печалба	-	-	-	-	(237)	237	-
Разпределение на печалба към резерви	-	68 763	-	-	-	(68 763)	-
Салдо към 31 декември 2023 г.	687 632	68 763	144 652	(43 280)	865 044	(107 791)	1 615 020

Финансовият отчет е одобрен за издаване с решение на Съвета на директорите на 25 март 2024 г. и подписан от негово име от Изпълнителния директор на 22 април 2024 г.

Съставил: _____
/Сотир Сотиров/

Изпълнителен директор: _____
/Живко Динчев/

С доклад на независимите одитори:

Грант Торнтон ООД, рег.№032

Захаринова Нексия ЕООД, рег. №138

Марий Апостолов
Управител

Силвия Динова
Регистриран одитор

Димитрина Захаринова
Управител, Регистриран одитор

Отчет за промените в собствения капитал (продължение)

Всички суми са представени в хил. лв.	Акционере н капитал	Други резерви	Преоценки по планове с дефинирани доходи	Преоценъчен резерв на нефинансови активи	Натрупана загуба	Общо собствен капитал
Салдо към 1 януари 2022 г.	687 632	144 685	(42 470)	865 474	(1 286 796)	368 525
Печалба за годината	-	-	-	-	1 189 727	1 189 727
Друг всеобхватен доход, нетно от данъци	-	(51)	5 163	-	-	5 112
Общо всеобхватен доход за годината	-	(51)	5 163	-	1 189 727	1 194 839
Прехвърляне на преоценъчен резерв на нефинансови активи в неразмеселена печалба	-	-	-	(193)	193	-
Салдо към 31 декември 2022 г.	687 632	144 634	(37 307)	865 281	(96 876)	1 563 364

Финансовият отчет е одобрен за издаване с решение на Съвета на директорите на 25 март 2024 г. и подписан от негово име от Изпълнителния директор на 22 април 2024 г.

Съставил: _____
/Сотир Сотиров/

Изпълнителен директор: _____
/Живко Динчев/

С доклад на независимите одитори:

Грант Торнтон ООД, рег.№032

Захаринова Нексия ЕООД, рег. №138

Марий Апостолов
Управител

Силвия Динова
Регистриран одитор

Димитрина Захаринова
Управител, Регистриран одитор

Отчет за паричните потоци

Пояснение	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Оперативна дейност		
Постъпления от клиенти	1 371 043	4 690 029
Плащания към доставчици	(950 467)	(3 377 591)
Плащания към персонал и осигурителни институции	(156 285)	(137 384)
Постъпления от лихви, гаранции и други	27 531	3 527
Плащания за падеж по гаранции и други	(82 487)	(20 565)
Загуба от валутна преоценка на пари и парични еквиваленти	-	(5)
Нетен паричен поток от оперативна дейност	209 335	1 158 011
Инвестиционна дейност		
Придобиване на имоти, машини и съоръжения	(114 095)	(68 595)
Получени дивиденди	7 90	134
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност	(114 005)	(68 461)
Финансова дейност		
Плащания по заеми от свързани лица	29.1 (82 189)	(965 972)
Платени лихви по заеми от свързани лица	29.1 (128)	(28 672)
Плащания по разсрочени търговски задължения	-	(86 316)
Плащания на лихви по разсрочени търговски задължения	-	(1 458)
Други плащания, свързани с финансовата дейност	(34)	(309)
Нетен паричен поток от финансова дейност	(82 351)	(1 082 727)
Нетна промяна в пари и парични еквиваленти	12 979	6 823
Пари и парични еквиваленти в началото на годината	19 529	12 706
Ефект от очаквани кредитни загуби	(110)	(54)
Пари и парични еквиваленти в края на годината	12 329	19 475

Финансовият отчет е одобрен за издаване с решение на Съвета на директорите на 25 март 2024 г. и подписан от негово име от Изпълнителния директор на 22 април 2024 г.

Съставил: _____
/Сотир Сотиров/

Изпълнителен директор: _____
/Живко Динчев/

С доклад на независимите одитори:

Грант Торнтон ООД, рег.№032

Захарина Нексия ЕООД, рег. №138

Марий Апостолов
Управител

Силвия Динова
Регистриран одитор

Димитрина Захарина
Управител, Регистриран одитор

Пояснения към финансовия отчет

1. Предмет на дейност

Основната дейност на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД включва производство и продажба на електрическа енергия, предоставяне на разполагаема мощност и допълнителни услуги на електропреносната система, както и строителна и ремонтна дейност в областта на електроенергетиката и топлоенергетиката.

Дружеството е регистрирано като еднолично акционерно Дружество със 100 % държавно участие. В изпълнение на Заповед № ДВ-267/26.06.2000 година на Председателя на Държавната агенция по енергетика и енергийни ресурси и фирмено решение № 2591/30.06.2000 година на Старозагорски окръжен съд „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е образувано чрез отделяне от „НЕК“ ЕАД и вписано в Търговския регистър. Седалището и адресът на управление на Дружеството е с. Ковачево, общ. Раднево, обл. Старозагорска – п.к. 6265.

Акциите на Дружеството не са регистрирани на фондова борса. „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е еднолично акционерно Дружество с едностепенна система на управление. Дружеството се управлява от 5 (пет) членен Съвет на Директорите в състав: проф. д-р инж. Бончо Иванов Бонев – председател, инж. Живко Димитров Динчев, инж. Христо Стоянов Иванов, Боян Иванов Боев и Милан Ангелов Миланов и се представлява от Изпълнителния директор инж. Живко Динчев.

Дружеството е 100% собственост на „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД (БЕХ). Едноличен собственик на капитала на БЕХ ЕАД е Република България, като правата на едноличен собственик се упражняват от министъра на енергетиката, който има качеството на принципал и е овластен да взема всички решения, предоставени в компетентността на едноличния собственик на капитала на БЕХ ЕАД.

Списъчният състав на персонала към 31 декември 2023 г. е 2 321 служители (31 декември 2022 г.: 2 339 служители).

2. Изявление за съответствие с МСФО и прилагане на принципа за действащо предприятие

Финансовият отчет на Дружеството е съставен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2023 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз.

Финансовият отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Дружеството. Всички суми са представени в хиляди лева (хил. лв.) (включително сравнителната информация), освен ако не е посочено друго.

Макроикономически фактори и войната между Русия и Украйна

Международното положение, свързано с конфликта между Русия и Украйна, започнал през 2022 г. доведе до промени в пазарните условия, свързани с нарастваща инфлация и динамично покачване на цените на основни суровини и материали. Пазарните лихвени проценти се повишиха през 2023 г. Дружеството не беше пряко засегнато от макроикономическите фактори и наложените санкции срещу Русия.

Въпроси, свързани с климата

Дружеството се очаква да бъде пряко засегнато от новите изисквания на Европейския съюз, заложи в приетото в края на 2016 г. Парижко споразумение, както и от процесите, свързани с увеличаване на дела на чистата енергия, повишаване на конкурентоспособността на възобновяемата енергия и не на последно място предстоящото обединение на европейските енергийни пазари.

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е производствен източник със стратегическа значимост за страната. Централата е ключов елемент в българската енергийна система, като осигурява основен товар за консумация, както и регулиране честотата и обменните мощности в системата. Централата има връзка с трите нива на напрежение на ЕЕС на Република България - 110, 220 и 400 kV, което я прави основен фактор за устойчивата работа на ЕЕС.

Промените в европейското законодателство, по отношение на въвеждането на нови изисквания към държавите членки, с оглед постигане на нулеви емисии парникови газове през 2050 г. представлява сериозно предизвикателство пред енергийния сектор, респективно пред „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД.

За финансовата 2023 г. Дружеството реализира оперативна печалба в размер на 66 499 хил. лв. През 2023 г. е реализиран положителен нетен паричен поток от оперативна дейност в размер на 209 335 хил. лв. Собствения капитал отбелязва увеличение с 51 656 хил. лв. Към 31 декември 2023 г. няма просрочени задължения към контрагенти. През 2021 г. задълженията към БЕХ ЕАД бяха новирани в заем при по-ниска лихва. Към 31.12.2022 г. предсрочно бяха погасени по-голямата част от главниците по заема, като остатъкът по заема бе изцяло погасен на 24 януари 2023 г.

С Решение № И1-Л-091/02.07.2020 г. – КЕВР удължи срока на издадената лицензия за производство на електрическа енергия с още 20 години, считано от дата на изтичане на предходната (24.03.2021 г.).

Принцип-предположение за действащо предприятие

Към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет ръководството е направило преценка на способността на Дружеството да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще, включително динамиката на енергийния пазар в световен мащаб и в България.

При преценката са взети предвид следните основни източници на несигурност:

- Под въздействието на редица фактори на европейско и национално ниво през 2023 г., както и през 2024 г. се наблюдава драстичен спад в производството на електрическа енергия, основано на местния енергиен ресурс въглища, спад в цените на електроенергията на всички борси, които в съчетание с несигурните и сравнително високи нива на цените на квотите за емисии на парникови газове доведоха до трудности при прогнозирането на производството и продажбите на свободния пазар.
- Регулаторните намеси в свободния пазар на ел. енергия и природен газ, изразяващи се най-вече в определяне на ценови тавани, както и определяне на компенсации за крайните потребители, изчисляващи се на база постигната борсова цена на сегмент „Ден напред“, допълнително силно ограничават търсенето на дългосрочни договори за покупка на ел. енергия.

- С приетия от Народното събрание ЗИД на Закона за енергетиката ролята на Обществения доставчик отпада, считано от 01.07.2024г., като скоро след това всички производители на ел. енергия от местни лигнитни въглища ще бъдат поставени при еднакви условия на работа - само на пазарен принцип. Едновременно с това беше премахната възможността на Министъра на енергетиката да определя квота на централи, работещи с местни изкопаеми горива с оглед осигуряване сигурността на доставките. Възможното отпадане на въртящи мощности, каквито са турбинните агрегати на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, както и на другите електроцентрали, работещи с изкопаеми горива, поставят под съществен риск електро-енергийната система. Основните мощности, които се използват за балансиране на товара в енергийната система в страната, са мощностите на централите, които използват изкопаеми горива. Те се характеризират с висока надеждност и широк работен диапазон. Централите, които използват местни енергоизточници са основният източник на енергийна и национална сигурност на всяка държава. Освен регулирането на товара и баланса между производство и потребление, енергийната система следва да разполага и с достатъчен размер въртящи мощности, които да осигуряват качеството на енергията (напрежение, честота и др.). Увеличаването на дела на ВЕИ допълнително изисква увеличаване или поне запазване на диспечеруемите мощности от конвенционални централи. В тази връзка от страна на ЕСО ЕАД бяха предприети стъпки към промяна на метода на ценообразуване на балансиращия пазар. Считано от 01.01.2024 г. беше прието минималната цена за регулиране нагоре да е не по-ниска от 360 лв/МВтч, което беше съобразено със себестойността на енергията на въглищните централи. В процес на обсъждане са и други промени за определяне на цени на балансиращата електрическа енергия.
- Възможния изход от заведеното съдебно дело пред ВАС от „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД на 02.04.2024 г. (Пояснения 31 и 38) във връзка с Решение № 918 от 15.03.2024 г. на Административния съд на Стара Загора, с което се отменя актуализацията на Комплексно разрешително №50/2005г на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД.
- Осигуряване на финансиране за инвестиционните проекти, чиято основна цел е модернизация на Централата и ограничаване на замърсяването на околната среда. Приключването на вече стартирани проекти и реализацията на нови е предпоставка „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД да запази ключовата си позиция на един от основните производители на електроенергия в страната. След участия в редица проучвания, срещи и презентации „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД се насочи към реализация на следните пилотни проекти за производство на ел. енергия, които ще окажат влияние върху редуциране на емисиите от CO₂ за единица произведена енергия:
 - Изграждане на фотоволтаични мощности на свободни терени, собственост на Дружеството, покриви на сгради и паркинги за автомобили и автобуси;
 - Доставка, монтаж и въвеждане в експлоатация на газова турбина с мощност 16,5 MW;
 - Производство и оползотворяване на „зелен водород“;
 - Изграждане на система за съхранение на енергия;
 - Въвеждане на съвременни гъвкави парогазови мощности, които да заменят част от енергоблоковете на работещи на лигнитни въглища.

За реализацията на същите ще се разчита на собствени средства, на заемно финансиране от едноличния собственик на капитала и на средства по национални и европейски програми, които все още не са договорени от Дружеството.

Описаните по-горе обстоятелства, свързани с тренда на цените на свободния пазар и отпадането на ролята на обществения доставчик, считано от 01.07.2024г., показват наличието на съществена несигурност, която може да породи значителни съмнения относно възможността

на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие без подкрепата на едноличния собственик и без предприемането на регулаторни промени след 01.07.2024 г. След извършения преглед на дейността, на база на приетия бизнес план и описаните несигурности, Съветът на директорите очаква, че Дружеството ще успее да продължи своята дейност и да погасява своите задължения, без да се продават активи и без да се предприемат съществени промени в неговата дейност и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на финансовия отчет.

3. Нови или изменени стандарти и разяснения

3.1. Нови стандарти, влезли в сила от 1 януари 2023 година

Дружеството е приело следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти и одобрени от ЕС, които са уместни и в сила за финансовия отчет на Дружеството за годишния период, започващ на 1 януари 2023 г., но нямат значително влияние върху финансовите резултати или позиции на Дружеството:

МСФО 17 Застрахователни договори в сила от 1 януари 2023 г., приет от ЕС

МСФО 17 замества МСФО 4 Застрахователни договори. Той изисква прилагането на модел за текущо оценяване, съгласно който преценките се преразглеждат през всеки отчетен период. Договорите са оценяват, като се използват:

- дисконтирани парични потоци с претеглени вероятности;
- изрична корекция за риск, и
- надбавка за договорени услуги, представляваща нереализираната печалба по договора, която се признава като приход през периода на покритие.

Стандартът позволява избор при признаването на промени в нормата на дисконтиране или в печалбата или загубата, или в другия всеобхватен доход. Новите правила ще се отразят на финансовите отчети и на основните показатели на всички дружества, които издават застрахователни договори.

Изменения в МСФО 17 Застрахователни договори: Първоначално прилагане на МСФО 17 и МСФО 9 – Сравнителна информация в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС

Измененията касаят оповестяването на сравнителната информация относно финансовите активи, представена при първоначалното прилагане на МСФО 17. Измененията имат за цел да помогнат на дружествата да избегнат временни счетоводни несъответствия между финансовите активи и задълженията по застрахователни договори и следователно да подобрят полезността на сравнителната информация за потребителите на финансовите отчети.

МСФО 17 Застрахователни договори и МСФО 9 Финансови инструменти имат различни изисквания за преход. За някои застрахователи тези разлики могат да доведат до временни счетоводни несъответствия между финансовите активи и задълженията по застрахователни договори в сравнителната информация, която те представят във финансовите си отчети, когато прилагат МСФО 17 и МСФО 9 за първи път.

Изменения в МСС 1 Представяне на финансовите отчети и МСФО Изявления за приложение 2: Оповестяване на счетоводните политики в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС

Дружеството оповестява съществената информация свързана със счетоводната политика, вместо основните счетоводни политики. Измененията поясняват, че информацията за счетоводната политика е съществена, ако потребителите на финансовите отчети на предприятието се нуждаят от нея, за да разберат друга съществена информация във финансовите отчети и ако предприятието разкрива несъществена информация за счетоводната политика, тази информация не трябва да преобладава над съществената информация за счетоводната политика.

Изменения в МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки, в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС

Измененията въвеждат определението за счетоводни приблизителни оценки и включват други изменения към МСС 8, които помагат на дружествата да разграничават промените в счетоводните приблизителни оценки от промените в счетоводните политики. Измененията ще помогнат на дружествата да подобрят качеството на оповестяванията на счетоводната политика, така че информацията да бъде по-полезна за инвеститорите и другите основни потребители на финансовите отчети.

Изменения в МСС 12 Данъци върху дохода: Отсрочените данъци свързани с активи и пасиви, произтичащи от единични транзакции в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС

Предприятието трябва да прилага измененията в стандарта за транзакциите, които възникват на или след началото на най-скорошния представен сравнителен период. Също така Дружеството следва да признае в началото на сравнителния период отсрочени данъци за всички временни разлики, свързани с лизингови договори и задължения за извеждане от експлоатация и да признае кумулативния ефект от първоначалното прилагане на измененията като корекция на началното салдо на неразпределената печалба (или друг компонент на собствения капитал, ако е приложимо) на съответната дата.

Изменения в МСС 12 Данъци върху дохода: Международна данъчна реформа - примерни правила от втори стълб, в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС

През декември 2021 г. Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) публикува правила с цел извършването на реформа в международното данъчно облагане. Втори стълб има за цел да обложи с минимална ефективна корпоративна данъчна ставка 15% големите компании, които реализират годишен оборот над 750 млн. евро. Измененията във връзка с „Международната данъчна реформа - примерни правила от втори стълб“ са:

- въвежда се изключение от изискванията на МСС 12 предприятието да признава и оповестява информация за отсрочените данъчни активи и пасиви, свързани с данъците върху дохода от втори стълб на ОИСР. Предприятието трябва да оповести, че е приложило изключението.
- изискване предприятието да оповестява отделно своите текущи данъчни разходи (приходи), свързани с данъците върху дохода от втори стълб.
- изискване в периодите, в които законодателните актове от втори стълб са приети или по същество приети, но все още не са влезли в сила, предприятието да оповести известната му или подлежащата на приблизително оценяване при разумни усилия информация, която помага на потребителите на финансовите отчети да разберат ефекта върху предприятието от данъците върху дохода от втори стълб, произтичащи от това законодателство.
- изключението се прилага задължително и незабавно след публикуването на измененията в МСС 12 и със задна дата в съответствие с МСС 8.

Поради размера на стопанската дейност на групата Български Енергиен Холдинг ЕАД, към която принадлежи ТЕЦ Марица Изток 2 ЕАД, то се очаква да подлежи на облагане с допълнителен корпоративен данък по реда на промените в Закона за корпоративното подоходно облагане, които са в сила от 1 януари 2024 г. Дружеството и групата, към която принадлежи, са в процес на анализ на новите изисквания, издадени от Организацията за икономически сътрудничество и развитие (ОИСР) и приети от националните правителства. Поради това Дружеството е приложило изключението за признаването на отсрочени данъчни активи и пасиви, свързани с данъците върху дохода от втори стълб (параграф 4А от МСС 12), и за оповестяването на информация за тях в годишния индивидуален финансов отчет за 2023 г. С новите правила в ЗКПО се въвеждат следните видове данъчно облагане:

хода от втори стълб (параграф 4А от МСС 12), и за оповестяването на информация за тях в годишния индивидуален финансов отчет за 2023 г. С новите правила в ЗКПО се въвеждат следните видове данъчно облагане:

- Облагане с допълнителен данък, което бива:
 - Първично облагане с допълнителен данък на предприятията майки, и
 - Вторично облагане с допълнителен данък.
- Облагане с национален допълнителен данък.

3.2. Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Дружеството

Към датата на одобрение на този финансов отчет са публикувани нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти, но не са влезли в сила или не са приети от ЕС за финансовата година, започваща на 1 януари 2023 г., и не са били приложени от по-ранна дата от Дружеството. Ръководството очаква всички стандарти и изменения да бъдат приети в счетоводната политика на Дружеството през първия период, започващ след датата на влизането им в сила. Информация за тези стандарти и изменения е представена по-долу.

Изменения в МСС 1 Представяне на финансовите отчети: Класификация на пасивите като текущи и нетекущи, в сила от 1 януари 2024 г., приети от ЕС

Измененията в класификацията на пасивите като текущи или нетекущи засягат само представянето на пасивите в отчета за финансовото състояние, но не и размера им, момента на признаването на активи, пасиви, приходи или разходи или информацията, която дружествата оповестяват за тези елементи. Измененията имат за цел да изяснят следното:

- класификацията на пасивите като текущи или нетекущи трябва да се основава на съществуващи права в края на отчетния период, като всички засегнати параграфи от стандарта вече използват еднакъв термин, а именно „правото“ на отсрочване на уреждането на пасива с поне дванадесет месеца. Изрично се посочва, че само наличното право „в края на отчетния период“ трябва да влияе върху класификацията на пасива;
- класификацията не се влияе от очакванията на Дружеството дали ще упражни правото си да отсрочи уреждането на пасива; и
- уреждането на пасивите може да се осъществи чрез прехвърляне на парични средства, капиталови инструменти, други активи или услуги на контрагента.

Изменения в МСС 1 Представяне на финансови отчети: Нетекущи пасиви, обвързани с финансови показатели, в сила от 1 януари 2024 г., приети от ЕС

МСС 1 се изменя, както следва:

- уточнява се, че ако правото на отлагане на уреждането за най-малко 12 месеца е предмет на изпълнение на условия от страна на предприятието след отчетния период, тогава тези условия няма да повлияят на това дали правото на отлагане на уреждането съществува в края на отчетния период (отчетната дата) за целите на класифицирането на пасива като текущ или нетекущ; и
- за нетекущите пасиви, предмет на условия, от предприятието се изисква да оповестява информация за:
 - условията (например естеството и датата, до която предприятието трябва да изпълни условието);
 - дали предприятието би спазило условията въз основа на обстоятелствата към отчетната дата; и
 - дали и как предприятието очаква да изпълни условията до датата, на която финансовите показатели трябва да бъдат изчислени съгласно договора.

Изменения в МСФО 16 Лизинг: Задължение по лизинг при продажба и обратен лизинг, в сила от 1 януари 2024 г., приети от ЕС

Измененията в МСФО 16 изискват от Дружеството продавач-наемател да оценява впоследствие лизинговите пасиви, произтичащи от обратен лизинг, по начин, по който не признава никаква сума от печалбата или загубата, която се отнася до правото на ползване, което то запазва. Новите изисквания не възпрепятстват продавача-наемател да признае в текущия финансов резултат печалбата или загубата, свързана с частичното или пълното прекратяване на лизинговия договор. Измененията на МСФО 16 не предписват специфични изисквания за оценяване на лизинговите пасиви, произтичащи от обратен лизинг.

Изменения в МСС 7 Отчет за паричните потоци и МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестявания: Споразумения за финансиране на доставчици, в сила от 1 януари 2024 г., все още не са приети от ЕС

Измененията в МСС 7 и МСФО 7 ще добавят изисквания за оповестяване, както и указания в рамките на съществуващите изисквания за оповестяване, свързани с предоставянето на качествена и количествена информация относно споразуменията за финансиране на задълженията към доставчици. Тези изменения добавят две цели за оповестяване, които ще накарат предприятията да оповестяват в пояснителните приложения информация, която позволява на ползвателите на финансовите отчети да оценят как споразуменията за финансиране на задълженията към доставчици влияят върху пасивите и паричните потоци на предприятието и да разберат ефекта на споразуменията за финансиране на доставчици върху изложеността на предприятието на ликвиден риск и как предприятието може да бъде засегнато, ако споразуменията вече не са достъпни за него.

Изменения в МСС 21 Ефекти от промените в обменните курсове: Липса на конвертируемост, в сила от 1 януари 2025 г., все още не са приети от ЕС

Измененията в МСС 21 включват:

- уточняване кога една валута може да бъде обменена в друга валута и кога не - една валута може да бъде обменена, когато предприятието е в състояние да обмени тази валута за другата валута чрез пазари или механизми за обмен, които създават изпълними права и задължения без неоправдано забавяне към датата на оценяване и за определена цел; една валута не може да бъде обменена в друга валута, ако предприятието може да получи само незначителна сума от другата валута;
- изискване как предприятието да определи обменния курс, който се прилага, когато дадена валута не може да бъде обменена - когато дадена валута не може да бъде обменена към датата на оценяване, предприятието оценява спот обменния курс като курс, който би се приложил при редовна сделка между пазарни участници към датата на оценяване и който би отразил вярно преобладаващите икономически условия.
- изискване за оповестяване на допълнителна информация, когато валутата не е конвертируема - когато валутата не е конвертируема, предприятието оповестява информация, която би позволила на потребителите на неговите финансови отчети да преценят как липсата на конвертируемост на валутата влияе или се очаква да повлияе на неговите финансови резултати, финансово състояние и парични потоци.

4. Съществена информация за счетоводната политика

4.1. Общи положения

Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към финансовия отчет.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на

ръководството към датата на изготвяне на финансовия отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

4.2. Представяне на финансовия отчет

Финансовият отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети” Дружеството е приело да представя отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в два отделни отчета: отчет за печалбата или загубата и отчет за всеобхватния доход. В отчета за финансовото състояние се представят два сравнителни периода, когато Дружеството:

- а) прилага счетоводна политика ретроспективно;
 - б) преизчислява ретроспективно позиции във финансовия отчет; или
 - в) прекласифицира позиции във финансовия отчет,
- когато това има съществен ефект върху информацията в отчета за финансовото състояние към началото на предходния период.

4.3. Сделки в чуждестранна валута

Финансовият отчет е представен в български лева, която е функционалната валута и валутата на представяне на Дружеството. Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Дружеството по официалния обменен курс към датата на сделката. Монетарните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранни валути се преизчисляват във функционалната валута, по заключителния обменен курс на Българска народна банка за последния работен ден от съответния месец. Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата. Немонетарните активи и пасиви, оценявани по историческа цена на придобиване в чуждестранна валута се превръщат във функционалната валута по обменния курс към датата на първоначалната сделка (придобиване).

4.4. Приходи

4.4.1 Приходи по договори с клиенти

Признаване и оценка на приходите от договори с клиента

Приходите от договори с клиенти се признават, когато контролът върху обещаните в договора стоки и/ или услуги се прехвърли на клиента в размер, който отразява възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право в замяна на тези стоки или услуги.

Контролът се прехвърля на клиента, когато (или като) удовлетвори задължението за изпълнение, съгласно условията на договора, като прехвърли обещаната стока или услуга на клиента. Даден актив (стока или услуга) е прехвърлен, когато (или като) клиентът получи контрол върху този актив.

При първоначалната оценка на договорите си с клиенти Дружеството извършва преценка дали два или повече договора трябва да бъдат разглеждани в тяхната комбинация и да бъдат отчетени като един, и дали обещаните стоки и/или услуги във всеки отделен и/или комбиниран договор трябва да бъдат отчетени като едно и/или повече задължения за изпълнение.

Всяко обещание за прехвърляне на стоки и/или услуги, които са разграничими (сами по себе си и в контекста на договора), се отчита като едно задължение за изпълнение.

Дружеството признава приход за всяко отделно задължение за изпълнение на ниво индивидуален договор с клиент като се анализират вида, срока и условията за всеки конкретен договор. При договори със сходни характеристики приходите се признават на портфейлна база

само ако групирането им в портфейл не би имало съществено различно въздействие върху финансовите отчети.

Договорите с клиенти обичайно включват едно единствено задължение за изпълнение.

Оценяване

Приходите се измерват въз основа на определената за всеки договор цена на сделката.

При определяне на цената на сделката Дружеството взема предвид условията на договора и обичайните си търговски практики.

Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право в замяна на прехвърлянето на клиента на обещаните стоки или услуги, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни (например данък върху добавената стойност). Обещаното в договора с клиента възнаграждение може да включва фиксирани суми, променливи суми, или и двете.

Когато (или като) бъде удовлетворено задължение за изпълнение, Дружеството признава като приход стойността на цената на сделката (което изключва приблизителни оценки на променливото възнаграждение, съдържащо ограничения), която е отнесена към това задължение за изпълнение.

Дружеството разглежда дали в договора съществуват други обещания, които са отделни задължения за изпълнение, за които трябва да бъде разпределена част от цената на сделката.

При определяне на цената на сделката се взема предвид влиянието на променливо възнаграждение, наличието на значителни компоненти на финансирането, непаричното възнаграждение и възнаграждението, дължими на клиента (ако има такива).

Задължения за изпълнение и подход за признаване на основни видове приходи по договори с клиенти

Следващата таблица предоставя информация за характера и времето на изпълнение на задълженията за изпълнение в договорите с клиенти, включително значителни условия за плащане и свързаните с тях политики за признаване на приходите:

Приходи	Подход за признаване на приходите
Приходи от продажба на електроенергия	<p>Доставките на електроенергия се осъществяват целогодишно при непрекъснат режим на работа. Тъй като клиентът получава и консумира ползите едновременно, Дружеството прехвърля контрола върху електроенергията с течение на времето и следователно удовлетворява задължението за изпълнение и признава приходи с течение на времето.</p> <p>Приходите от продажби се признават при всяко прехвърляне на контрол върху електроенергията, когато тя се доставя на купувача и няма останали неизпълнени задължения, които биха могли да повлияят върху приемането на електроенергия от страна на купувача. Електроенергията се счита за доставена на клиента веднага, след като се осъществи регистриране на графици от продавача и купувача в системата за известяване на графици, администрирана от Електроенергиен системен оператор ЕАД след съгласуване на същите между страните. “ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД и купувачът на електрическа енергия изготвят и подават почасови дневни графици за своите продажби/покупки на електрическа енергия, като графиците започват от 00:00 ч. и приключват в 24:00 ч. на съответния ден за доставка. Графиците за доставка за почивни и празнични дни и за първия работен ден се подават едновременно в последния предхождащ ги работен ден. Съгласуваният между страните дневен почасов график за доставка на електрическа енергия се изпраща от Продавача на ЕСО ЕАД в одобрена от ЕСО ЕАД форма в деня, предхождащ доставката (Д-1) и преминава процедура по регистрация съгласно Правилата за търговия. Графикът за доставка става обвързващ между страните след неговата регистрация съгласно Правилата за търговия и става основен документ, който удостоверява количествата продадена електрическа енергия.</p> <p>За всяко задължение за изпълнение, удовлетворено с течение на времето, Дружеството признава приходи с течение на времето, чрез измерване на напредъка, който е постигнат, към пълното удовлетворяване на задължението за изпълнение. Количеството доставена електрическа енергия за определен период от време (съгласно договорните условия), за които е прехвъррен контрол към клиента, е прието от ръководството като подходящ измерител на изпълнението на задължението и отчитане на напредъка и следователно приходи се признават за съответното количество,</p>

Приходи	Подход за признаване на приходите
	<p>доставено за съответния период.</p> <p>При продажбите на електроенергия няма наличие на финансиращ компонент, тъй като плащането по продажбите се извършва авансово за договори, които са с период на действие до 31 дни (един месец) и в срок най-късно до 20-то число на месеца, следващ месеца на продажбите за договорите със срок на действие над 31 дни (един месец). При доставянето на електроенергия се признава вземане, тъй като това е моментът, в който правото на възнаграждение става безусловно и се изисква само изтичането на време преди плащането да бъде дължимо.</p> <p>Приходите се фактурират съгласно условията на сключения договор.</p>
<p>Приходи от балансиране на електрическа енергия</p>	<p>Доставките при балансиране на електрическа енергия се осъществяват целогодишно при непрекъснат режим на работа. Те са резултат от сделки за компенсиране на разликата между количествата произведена електрическа енергия и количествата по графиците за доставка. Тъй като клиентът получава и потребява ползите едновременно, Дружеството прехвърля контрола върху електроенергията от балансиране с течение на времето и следователно удовлетворява задължението за изпълнение и признава приходи с течение на времето.</p> <p>Приходите от продажби се признават при всяко прехвърляне на контрол върху електроенергията, когато тя се доставя на купувача и няма останали неизпълнени задължения, които биха могли да повлияят върху приемането на електроенергия от страна на купувача. Електрическата енергия се счита за доставена на клиента на база изготвените от Електроенергиен системен оператор ЕАД извлечения за сетълмент, на база на валидираните данни, получени от разпределителните/преносното предприятие по чл. 38 от Правилата за измерване на количеството електрическа енергия. Електроенергиен системен оператор ЕАД изготвя дневни извлечения за сетълмент на седмична база и обобщени извлечения за сетълмент.</p> <p>За всяко задължение за изпълнение, удовлетворено с течение на времето, Дружеството признава приходите с течение на времето, чрез измерване на напредъка, който е постигнат, към пълното удовлетворяване на задължението за изпълнение. Количеството доставена електрическа енергия за балансиране за определен период от време (съгласно договорните условия), за които е прехвърен контрол към клиента, е прието от ръководството като подходящ измерител на изпълнението на задължението и отчитане на напредъка и следователно приходи се признават за съответното количество, доставено за съответния период.</p> <p>При продажбите на електроенергия няма наличие на финансиращ компонент, тъй като плащането по продажбите се извършва в период до 20 дни отложено плащане.</p> <p>При доставянето на електроенергия се признава вземане, тъй като това е моментът, в който правото на възнаграждение става безусловно и се изисква само изтичането на време преди плащането да бъде дължимо.</p> <p>Приходите се фактурират съгласно дневните и обобщени извлечения за сетълмент, с дата на данъчно събитие последния ден на календарния месец.</p>
<p>Приходи от продажба на разполагаема мощност</p>	<p>Приходите на Дружеството от предоставяне на блокове в студен резерв се определят, като ЕСО ЕАД изкупува действителната нетна разполагаемост [Мвтч] на действителната нетна активна мощност [Мвт] на договорените блокове, които са в състояние Студен резерв през всеки период на разполагаемост, която се определя като договорената предоставена нетна максимална активна мощност се намалява с:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. неразрешените намаления от договорената мощност, регистрирани след активиране на блок от Студен резерв; 2. непредставената мощност поради закъснение за включване или забавено натоварване на активиран блок от Студен резерв, ако „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД не може да замени съвременно съответния блок с друг; 3. процентът на намаление на наличните складови запаси от горива на площадката на производителя спрямо договорените количества; 4. непредставената мощност в резултат от разрешени и/или принудителни престои; 5. непредоставената разполагаемост за Студен резерв, регистрирана при неуспешно активиране на студен резерв. <p>При активиране на блок от Студен резерв ЕСО ЕАД изкупува чрез балансиращия пазар, активната енергия на този блок по еднокомпонентна цена.</p> <p>С последните изменения на ПТЕЕ от 05.05.2020 година се въведе централизиран пазар на допълнителни услуги чрез търгове, организирани от ЕСО ЕАД. Реално доставката на ДУ след проведени търгове за резерв за първично регулиране, автоматичен резерв на вторично регулиране и ръчен резерв за вторично регулиране стартира от м.януари 2021 година. С измененията в ПТЕЕ от юли 2020 година цените на регулиращата енергия се определят от ЕСО като при регулиране нагоре енергията се заплаща по най-високата цена, а при регулиране надолу – по най-ниската цена на регистрираните предложения за балансиране за всеки период. При неучастие на централата в организираните търгове и невъзможност на ЕСО да осигури необходимия диапазон разполагам резерв за регулиране, тръжната цена на резерва за първично и резерва за вторично регулиране се приема равна на „нула“ и участникът в балансиращия пазар не получава заплащане съгласно чл.129 ал.4 и чл.131 ал.2 от ПТЕЕ за предоставената услуга.</p>

Приходи	Подход за признаване на приходите
	Приходите от предоставяне на блокове в студен резерв се признават в счетоводния период, през който са предоставени тези блокове. Дружеството прехвърля контрола с течение на времето и следователно удовлетворява задължението за изпълнение и признава приходи с течение на времето. Към края на отчетния период приходите се признават въз основа на действителната нетна разполагаемост [Мвтч] на действителната нетна активна мощност [Мвт] на договорените блокове, които са в състояние Студен резерв.
Приходи от продажби на краткотрайни активи	Приходите от продажби на краткотрайни активи се признават в момента, в който е прехвърлен контрола върху продаваните активи. Доставка възниква, когато активите са били изпратени на клиента, рисковете от потенциални загуби са прехвърлени на купувача и или той е приел активите в съответствие с договора за продажба.
Приходи от услуги	Приходите от предоставяне на услуги се признават в счетоводния период, през който са предоставени услугите. Дружеството прехвърля контрола върху услугите с течение на времето и следователно удовлетворява задължението за изпълнение и признава приходи с течение на времето. Ако към края на отчетния период услугата по договора не е изцяло извършена приходите се признават въз основа на действителната услуга, предоставена до края на отчетния период, като пропорционална част от общите услуги, които трябва да бъдат предоставени, тъй като клиентът получава и потребява ползите едновременно. Това се определя въз основа на действително вложено или отчетено време за извършена работа, спрямо общото очаквано време за извършване на услугата. Клиентът заплаща предоставените услуги въз основа на клаузите, заложи в конкретния договор. Ако услугите, предоставени от Дружеството, надвишават плащането, се признава актив по договора. Ако плащанията надвишават предоставените услуги, се признава пасив по договор.

Принципал или агент

Когато трета страна участва в предоставянето на стоки или услуги на клиент, Дружеството определя дали естеството на неговото обещание е задължение за изпълнение, свързано с предоставяне на конкретните стоки или услуги (принципал), или с уреждане третата страна да предостави тези стоки или услуги (агент).

Дружеството е принципал, когато контролира обещаната стока или услуга преди да я прехвърли на клиента. Въпреки това, Дружеството не действа непременно като принципал, ако получава правото на собственост върху даден актив само временно, преди правото на собственост да бъде прехвърлено на клиента.

Дружеството е агент, ако задължение за изпълнение на Дружеството е да уреди предоставянето на стоките или услугите от трета страна. Когато Дружеството-агент, удовлетворява задължение за изпълнение, то признава приход в размер на такса или комисиона, на които очаква да има право в замяна на това, че е уредило стоките и услугите да бъдат предоставени от друга страна. Таксата или комисионата на Дружеството може да бъде нетният размер на възнаграждението, който Дружеството запазва след като заплати на другата страна възнаграждението, получено в замяна на стоките или услугите, които трябва да бъдат предоставени от тази страна.

Обичайно Дружеството е принципал по договорите с клиенти.

Дружеството е агент при сделки за префактуриране на консумативи по договори за наем.

Търговски вземания и активи по договори

Вземането представлява правото на Дружеството да получи възнаграждение в определен размер, което е безусловно (т.е., преди плащането на възнаграждението да стане дължимо е необходимо единствено да изтече определен период от време).

Активът по договор е правото на Дружеството да получи възнаграждение в замяна на стоките или услугите, които е прехвърлило на клиента, но което не е безусловно (начисление за вземане). Ако чрез прехвърляне на стоките и/или предоставянето на услугите Дружеството изпълни задължението си преди клиента да заплати съответното възнаграждение и/или преди плащането да стане дължимо, актив по договор се признава за заработеното възнаграждение (което е под условие). Признатите активи по договор се рекласифицират като търговско вземане, когато правото на възнаграждение стане безусловно.

Пасиви по договори

Като пасив по договор Дружеството представя получените от клиента плащания и/или безусловно право да получи плащане, преди да е изпълнило задълженията си за изпълнение по договора. Пасивите по договор се признават като приход, когато (или като) удовлетвори задълженията за изпълнение.

Активите и пасивите, произтичащи от един договор се представят нетно в отчета за финансовото състояние, дори ако те са резултат от различни договорни задължения по изпълнението на договора.

След първоначалното признаване, търговските вземания и активите по договора се подлежат на преглед за обезценка в съответствие с правилата на МСФО 9 Финансови инструменти

Приходите от продажби на Дружеството са представени в Пояснение 18.

4.4.2 Други доходи

Други доходи са приходи или доходи, които се признават по силата на други стандарти и са извън обхвата на МСФО 15.

Следващата таблица предоставя информация за съществени условия и свързаните с тях политики за признаване на други доходи.

Други доходи	Подход за признаване на другите доходи
Нетна печалба от продажба на имоти, машини и съоръжения	Печалбите или загубите, възникващи при отписването на имот, машина, съоръжение или нематериален актив, в резултат на продажба, се включват в печалбата или загубата, когато активът бъде отписан. Активът се отписва в момента, в който е прехвърлен контрола върху продавания актив.
Приходи от наеми	Наемният доход от договори за оперативен лизинг се признава като доход по линейния метод за срока на лизинговия договор, освен в случаите, в които ръководството на Дружеството прецени, че друга системна база отразява по-точно времевия модел, при чието използване е намалена извлечената полза от наетия актив.
Приходи от финансиране	Когато дарението (финансирането) е свързано с разходна позиция, то се признава като приход за периодите, необходими за съпоставянето му на систематична база с разходите, които то е предвидено да компенсира. Когато дарението (финансирането) е свързано с актив, то се представя като пасив и се включва в доходите през периода на полезния живот на свързания с него актив
Приход от преоценка на имоти, машини и съоръжения	Приход от преоценки се отчитат като приход до размер на начислени преди това разходи
Излишъци на активи	Приходите от излишъци на активи се признават в момента на установяване на излишъците.
Глоби и неустойки	Приходите от глоби и неустойки се признават след установяване на правото за тяхното получаване съгласно договор или чрез съдебен иск. Неустойката обезпечава изпълнението на задължението и служи като обезщетение за вредите от неизпълнението, без да е нужно те да се доказват при което признаването на прихода от неустойки настъпва се признава, когато е настъпило правно неизпълнение на дадени договорни условия. Целта на глоба не е да санкционира длъжникът, а да го мотивира да изпълни задължението си или елиминиране на определени, при което признаването на прихода от глоба настъпва, когато е настъпило правно неизпълнение на дадени договорни условия.
Наказателни лихви	Правната регламентация на наказателната лихва се съдържа в Закона за задълженията и договорите. Съгласно същия, при неизпълнение на парично задължение длъжникът дължи обезщетение в размер на законната лихва от деня на забавата. Длъжникът е винаги в забава, когато е изтекъл определения падеж и все още не е изпълнил насрещната си престация. Ако страните не са посочили краен срок (падеж), за такъв се смята датата от получаването на покана от кредитора за изпълнение на насрещното задължение.

Други доходи	Подход за признаване на другите доходи
	За да възникне законната лихва, освен, че длъжника трябва да е в забава законодателя изисква и насрещното задължение да бъде парично. Наказателната лихва е форма на договорната отговорност, специфична за паричните задължения. Приходите от наказателни лихви се признават, когато се установи правото на Дружеството да получи плащането. За финансови активи с кредитна обезценка лихвеният доход се признава на база нетната обезценена сума на вземането.
Приходи от отписване на задължения	Приходите от отписване на задължения се признават при изтичане на давностния срок на задължението, обявяване на съответния контрагент в ликвидация или при други основания.
Приходи от продажби на други активи	Приходите от продажби на други активи се признават в момента, в който е прехвърлен контрола върху продаваните активи. Доставка възниква, когато активите са били изпратени на клиента, рисковете от потенциални загуби са прехвърлени на купувача и или той е приел активите в съответствие с договора за продажба.
Приходи от санкции на длъжностни лица	Приходите от санкции на длъжностни лица се признават, когато се установи правото на Дружеството да получи плащането.

4.4.3 Финансови приходи

Финансовите приходи се включват в отчета за печалбата и загубата, когато възникнат, и включват приходи от лихви по предоставени заеми и срочни депозити, приходи от дивиденди от асоциирани и съвместно контролирани предприятия.

Финансовите приходи се представят отделно от финансовите разходи на лицевата страна на отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Лихви	Приходите от лихви се изчисляват, като се приложи ефективният лихвен процент към отчетната стойност на финансов актив, с изключение на финансовите активи, които впоследствие са обезценени (credit-impaired). За обезценените финансови активи, ефективният лихвен процент се прилага към балансовата стойност на финансовия актив (след приспадане на натрупаната обезценка).
Приходи от курсови разлики	Курсовите разлики, възникващи при уреждане на парични позиции или при преизчисляване на паричните позиции по курсове, различни от тези, при които са били преизчислени при първоначалното признаване през периода или в предходни финансови отчети, се признават като печалба или загуба за периода, в който са възникнали
Дивиденди	Приходите от дивиденди се признават, когато се установи правото на Дружеството да получи плащането на база решение на общо събрание на акционерите на Дружеството, в което е инвестирано.

4.5. Оперативни разходи

Разходите в Дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост.

Дружеството не може да представя каквито и да е приходни и разходни статии като извънредни позиции нито в отчета за печалбата и загубата, нито в пояснителните приложения.

Когато се очаква икономическата изгода да бъде придобивана в продължение на няколко отчетни периода, при което връзката с приходите може да се определи само най-общо и косвено, разходите се признават в отчета за печалбата и загубата на базата на системни и рационални процедури на разсрочване. Целта на подобни процедури на разсрочване е разходите да бъдат признавани през онези отчетни периоди, през които свързаната с тези пера икономическа изгода ще се придобие и изчерпи изцяло.

Разход се признава незабавно в печалби и загуби в случай, че няма да доведе до бъдещ приход или друга икономическа изгода или когато бъде установено, че е по-вероятно тази бъдеща икономическата изгода да не се класифицира като актив в отчета за финансовото състояние.

В печалби и загуби се признава и разход в случаите, при които е отчетено задължение, без да е придобит актив (провизии).

Разходите се отчитат първоначално по икономически елементи.

В Дружеството е възприета следната обща класификация за отчитане на разходите по икономически елементи:

- Разходи за гориво и ел. енергия - разходи за гориво са разходите за лигнитни въглища, котелно гориво (мазут) и други течни горива; в разходите за ел. енергия са включени енергия за собствени нужди, закупената ел. енергия от свободен пазар и балансиращ пазар от ЕСО;
- Разходи за други материали - разходи за други материали са разходите за резервни части, ремонт и поддръжка, варовик, реагенти и стопански инвентар под прага на същественост и други;
- Разходи за външни услуги - разходи за външни услуги са разходите за ремонт и поддръжка, застраховки, депониране на пепелина, транспорт на персонала, вода, охрана, транспортни услуги, управленски такси, телефонни услуги, наеми, други външни услуги;
- Разходи за персонала - разходи за персонала (възнаграждения) са всички плащания, свързани с персонала като разходи за заплати, социални осигуровки, храна, надбавки по КТД, разходи за неизползвани отпуски, обезщетения по КТ, разходи за лихви по МСС 19 и други;
- Разходи за амортизации и обезценка на нетекущи активи - разходи за амортизации и обезценка на нетекущи активи са начислените амортизации и обезценки на амортизируемите активи;
- Разходи за емисии на парникови газове - разходи за закупени и разходи за провизии за недостиг на емисионни квоти за парникови газове.

4.6. Разходи за лихви и разходи по заеми

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Разходите по заеми основно представляват лихви по заемите на Дружеството. Разходи по заеми, пряко свързани с придобиването, изграждането или производството на актив, който по необходимост отнема значителен период от време, за да се подготви за предназначението си или за продажбата си, се капитализират като част от неговата цена на придобиване. Всички други разходи по заеми се отчитат като разход в периода, в който възникват. Разходите по заеми включват лихвите и други разходи, които Дружеството извършва във връзка с получаването на привлечени средства.

Останалите разходи по заеми се признават като разход за периода, в който са възникнали, в отчета за печалбата или загубата на ред „Финансови разходи“.

4.7. Нематериални активи

Нематериални активи включват програмни продукти, софтуер и други нематериални активи. Те се отчитат по цена на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация, при което капитализираните разходи се амортизират въз основа на линейния метод през оценения срок на полезен живот на активите, тъй като се счита, че той е ограничен.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за печалбата или загубата за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в отчета за печалбата или загубата за периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и когато тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към стойността на актива.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

Софтуер 2 - 7 години

Разходите за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата на ред „Разходи за амортизация и обезценка на нефинансови активи”.

Нематериалните активи с ограничен полезен живот се амортизират за срока на полезния им живот и се тестват за обезценка, когато съществуват индикации, че стойността им е обезценена. Амортизационният период и методът за амортизация на нематериалните активи с ограничен полезен живот се преглеждат най-малко в края на всяка финансова година. Промените в очаквания полезен живот или модел на консумиране на бъдещите икономически изгоди от нематериалния актив се отчитат чрез промяна на амортизационния срок или метод и се третира като промяна в приблизителните счетоводни оценки. Разходите за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата на ред „Амортизация и обезценка на нефинансови активи”.

Печалбата или загубата от продажбата на нематериални активи се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на активите и се отразява нетно като „Печалба/(Загуба) от продажба на нетекущи активи”.

Избраният праг на същественост за нематериалните активи на Дружеството е в размер на 500 лв.

4.8. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се признават първоначално по цена на придобиване, която включва и разходи за подмяна на части от машините и съоръженията и разходи по заеми по дългосрочни договори за строителство, при условие, че отговарят на критериите за признаване на актив. При извършване на разходи за основен преглед на машина и/или съоръжение те се включват в балансовата стойност на съответния актив като разходи за подмяна, при условие че отговарят на критериите за признаване на актив. Всички други разходи за ремонт и поддръжка се признават в отчета за печалбата или загубата в периода, в който са извършени.

Последващата им оценка след първоначално признаване се прилага по отношение на цял клас еднотипни активи, както следва:

№	Клас имоти, машини и съоръжения	Метод за последваща оценка
1	Земи	Модел на преоценка
2	Подобрения върху земи и терени	Модел на преоценка
3	Сгради и конструкции	
	• Масивни	Модел на преоценка
	• Немасивни	Цена на придобиване
4	Машини, съоръжения и оборудване	Модел на преоценка
5	Компютърни системи	Цена на придобиване
6	Транспортни средства	
	• товарни превозни средства	Модел на преоценка

№	Клас имоти, машини и съоръжения	Метод за последваща оценка
	<ul style="list-style-type: none">• леки автомобили• специални превозни средства	Цена на придобиване
7	Обзавеждане и стопански инвентар	Модел на преоценка
8	Резервни части, отчитани като имоти, машини и съоръжения	Цена на придобиване
9	Други имоти, машини и съоръжения	Модел на преоценка
		Цена на придобиване

Имотите, машините и съоръженията се оценяват последващо по преоценена стойност, която е равна на справедливата стойност към датата на преоценката, намалена с натрупаните впоследствие амортизации и загуби от обезценка. Направените преоценки се представят в другия всеобхватен доход и се отчитат за сметка на собствения капитал (преоценен резерв), ако не се предхождат от начислени преди това разходи. При продажба или отписване на преоценения актив останалият преоценен резерв се отразява за сметка на неразпределената печалба.

Преоценките се извършват при спазване на следната периодичност на преоценката:

- когато справедливата стойност на активите търпи само незначителни промени, преоценката се прави на всеки три години;
- когато справедливата стойност на имоти, машини и съоръжения се променя съществено на по-кратки интервали от време, преоценката им се извършва на по-кратки интервали от време, така че балансовата стойност на актива да не се различава съществено от справедливата му стойност.

Честотата на последващите преоценки на имоти, машини и съоръжения при прилагане на модела на преоценка зависи от това дали балансовата стойност съществено се различава от справедливата стойност на даден преоценен актив към края на отчетния период.

В тази връзка, при извършване на годишната инвентаризация в края на отчетния период (края на финансовата година) Дружеството преглежда имоти, машини и съоръжения за индикации, дали тяхната балансова стойност значително се различава от справедливата им стойност.

Като съществено отклонение се приема отклонение на балансовата стойност от справедливата стойност на актива към дата на изготвяне на финансовия отчет с над 5%. Съществено е отклонението и ако то е под 5%, но разликата между балансовата стойност и справедливата стойност като кумулативна величина на имоти, машини и съоръжения е съществена за целите на изготвяне на финансовия отчет.

Последващите разходи, свързани с определен актив от имоти, машини и съоръжения, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно Дружеството да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Остатъчната стойност и полезният живот на имоти, машини и съоръжения се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Амортизацията на имоти, машини и съоръжения се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

Сгради	10-25 години
Машини, съоръжения и оборудване	2-25 години
Транспортни средства	4-15 години
Други амортизируеми дълготрайни активи	2-7 години

Имот, машина или съоръжение се отписва при продажбата му или когато не се очакват никакви бъдещи икономически изгоди от неговото използване или при освобождаване от него. Печалбите или загубите, възникващи при отписването на актива (представляващи разликата между нетните постъпления от продажбата, ако има такива, и балансовата стойност на актива) се включват в отчета за печалбата или загубата, когато активът бъде отписан на ред „Други приходи“.

Избраният праг на същественост за имотите, машините и съоръженията на Дружеството е в размер на 500 лв.

В края на всяка финансова година се извършва преглед на остатъчните стойности, полезния живот и прилаганите методи на амортизация на активите и ако очакванията се различават от предходните приблизителни оценки, последните се променят в бъдещи периоди.

4.9. Отчитане на лизинговите договори

Когато Дружеството сключва нов договор, се преценява дали договорът представлява или съдържа елементи на лизинг. Даден договор представлява или съдържа елементи на лизинг, ако по силата на този договор се прехвърля срещу възнаграждение правото на контрол над използването на даден актив за определен период от време.

Като част от процеса на оценка дали определен договор представлява или съдържа елементи на лизинг, Дружеството извършва анализ по отношение на определени критерии.

За договор, който представлява или съдържа елементи на лизинг, Дружеството отчита всеки лизингов компонент отделно от нелизинговите компоненти на договора.

Дружеството определя срока на лизинговия договор като неотменим период на лизинга, заедно с:

- периодите, по отношение на които съществува опция за удължаване на лизинговия договор, ако е достатъчно сигурно, че лизингополучателят ще упражни тази опция; и
- периодите, по отношение на които съществува опция за прекратяване на лизинговия договор, ако е достатъчно сигурно, че лизингополучателят ще упражни тази опция.

Дружеството се възползва от изключението при представянето и отчитането на лизинговите договори, по които е лизингополучател по отношение на краткосрочни лизингови договори (със срок под 1 година); или лизингови договори, основният актив по които е с ниска стойност (под прага за признаване на нетекущи активи от групата на имоти, машини и съоръжения или нематериални активи). Дружеството признава свързаните с тях лизингови плащания като разход по линейния метод за срока на лизинговия договор.

4.10. Тестове за обезценка на нематериални активи и имоти, машини и съоръжения

Към всяка отчетна дата Дружеството преценява дали съществуват индикации, че даден актив е обезценен. В случай на такива индикации или когато се изисква ежегоден тест за обезценка на даден актив, Дружеството определя възстановимата стойност на този актив. Възстановимата стойност на актива е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите за продажба на актива или на обекта, генериращ парични потоци (ОГПП) и стойността му в употреба. Възстановимата стойност се определя за отделен актив, освен в случай, че при използването на актива не се генерират парични потоци, които да са в значителна степен независими от паричните потоци, генерирани от други активи или групи от активи. Когато балансовата стойност на даден актив или ОГПП е по-висока от неговата възстановима стойност, той се счита за обезценен и балансовата му стойност се намалява до неговата възстановима стойност.

При определянето на стойността в употреба на актив очакваните бъдещи парични потоци се дисконтират до тяхната сегашна стойност като се използва норма на дисконтиране преди данъци, която отразява текущата пазарна оценка на стойността на парите във времето и специфичните за актива рискове. Справедливата стойност, намалена с разходите за продажбата се определя чрез използването на подходящ модел за оценка. Направените изчисления се потвърждават чрез използването на други модели за оценка или други налични източници на информация за справедливата стойност на актив или обект, генериращ парични потоци. Загубите от обезценка се признават като разходи в отчета за печалбата или загубата.

4.11. Финансови инструменти

4.11.1. Финансови активи

Първоначално признаване и класификация

Дружеството първоначално признава финансов актив в момента, в който стане страна по договорно споразумение, и го класифицира съгласно бизнес модела за управление на финансови активи и характеристиките на договорените парични потоци.

Дружеството класифицира своите финансови активи, съобразно последващото им оценяване в три категории: „дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност“, „финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“, или „финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата“, както това е уместно, съгласно договорните условия по инструментите и установените бизнес модели в Дружеството, в съответствие с МСФО 9.

Бизнес моделът на Дружеството за управление на финансови активи се отнася до начина, по който управлява финансовите си активи, за да генерира парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци ще бъдат резултат от събирането на договорните парични потоци, продажбата на финансовите активи или и двете.

Ръководството на Дружеството е преценило, че финансовите активи представляващи парични средства в банки, търговски вземания, други вземания, съдебни и присъдени вземания и вземания от свързани лица, се държат от Дружеството с цел получаване на договорените парични потоци и се очаква да доведат до парични потоци, представляващи единствено плащания на главница и лихви (прилаган бизнес модел). Тези финансови активи се класифицират и оценяват последващо по амортизирана стойност.

Първоначално оценяване

Първоначално всички финансови активи, с изключение на търговските вземания, се оценяват по тяхната справедлива стойност, плюс преките разходи по трансакцията, в случай, че не се отчитат по справедлива стойност в печалбата и загубата, когато се признават първоначално нето от разходите по сделката.

Търговските вземания, които не съдържат съществен компонент на финансиране и за които Дружеството прилага практически целесъобразната мярка по МСФО 15 в това отношение, се оценяват първоначално по съответната цената на сделката, в съответствие с МСФО 15. (Пояснение 4.4. Приходи).

Последващо оценяване и представяне

За целите на последващото оценяване и представяне финансовите активи се класифицират в една от следните категории: „финансови активи, оценявани по амортизирана стойност“ (дългови инструменти), „финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход с рекласифициране на натрупаните печалби и загуби (дългови инструменти), „финансови активи, определени по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, без рекласифициране на натрупани печалби и загуби при отписване“ (капиталови инструменти)

или „финансови активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата“ (дългови и капиталови инструменти).

Дългови инструменти по амортизирана стойност

Тази категория включва парични средства в банки, търговски вземания, други вземания, съдебни и присъдени вземания и вземания от свързани лица. Тази категория финансови активи е най-съществена за Дружеството.

Дружеството оценява и измерва финансовите активи по амортизирана стойност, ако са изпълнени и двете от следните условия:

- Финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел с цел да се държат финансови активи с цел събиране на договорни парични потоци;
- Договорените условия на финансовия актив водят до определени дати на паричните потоци, които са единствено плащания на главници и лихви върху неизплатената главница.

Последващото оценяване се извършва, по метода на „ефективната лихва“, чрез който приходите от лихви се изчисляват, като ефективният лихвен процент се прилага към брутната балансова стойност на инструментите. За закупени или създадени активи, с първоначална кредитна обезценка и такива с призната впоследствие кредитна обезценка, се прилага, съответно, коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент и ефективния лихвен процент, но по амортизираната стойност на актива.

Финансовите активи в тази категория се подлагат на преглед за обезценка към датата на всеки финансов отчет на Дружеството, като промените се отразяват в печалбата или загубата.

Печалбите и загубите се признават в печалбата или загубата, когато активът бъде отписан, променен или обезценен.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход (капиталови инструменти)

При първоначално признаване Дружеството класифицира инвестициите в капиталови инструменти в тази категория когато отговарят на определението за собствен капитал съгласно МСС 32 „Финансови инструменти: Представяне“ и не се държат за търгуване.

Последващото оценяване на тази категория инструменти се извършва по справедлива стойност, като промените се признават в друг всеобхватен доход. Справедливите стойности се определят въз основа на котирани цени на активен пазар, а когато няма такъв на база техники за оценяване, обикновено анализ на дисконтираните парични потоци.

Печалбите и загубите от тези финансови активи никога не се рекласифицират в печалбата или загубата. Дивидентите се признават в статия „финансови приходи“ в отчета за печалбата или загубата, когато правото на плащане е установено.

Финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата

Дружеството оценява всички останали финансови активи, различни от тези, които са определени като оценявани по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, по справедлива стойност през печалбата и загубата.

В случай, че по този начин се елиминирала или намалява значително несъответствието в оценяването или признаването на даден финансов актив, което би произтекло от признаване на резултати и промени въз основа на различни бази, Дружеството може да приложи

изключенията, съгласно МСФО 9 и при първоначално признаване да неотменимо да определи финансов актив, като оценяван по справедлива стойност през печалбата и загуба, вкл. договори за доставка на нефинансова позиция. Такива финансови активи се представят в пояснителните приложения към финансовия отчет отделно от другите инструменти, за които задължително се прилага този подход на оценяване.

Отписване

Финансов актив (или, където е приложимо, част от финансов актив или част от група подобни финансови активи) се отписват в случаи когато договорните права върху паричните потоци от актива са изтекли или Дружеството е прехвърлило правата си за получаване на парични потоци от актива или е поело задължението да изплати изцяло получените парични потоци без съществено забавяне на трета страна по споразумение "прехвърляне".

При отписване на финансов актив в неговата цялост разликата между 1) балансовата стойност (измерена към датата на отписване) и 2) полученото възнаграждение (включително всеки нов актив, получен без новото поемане на нов пасив) ,се признават в печалбата или загубата.

Когато Дружеството е прехвърлило правата си за получаване на парични потоци от актив или е сключила споразумение за прехвърляне, то оценява дали и в каква степен са запазени рисковете и ползите от собствеността.

Когато нито прехвърли, нито запази съществено всички рискове и ползи от актива, нито прехвърли контрола върху актива, Дружеството продължава да признава прехвърления актив до степента на продължаващото му участие. В този случай Дружеството признава свързан пасив. Прехвърленият актив и свързаният с него пасив се оценяват на база, която отразява правата и задълженията, които Дружеството е запазило.

Обезценка на финансови активи

Дружеството признава провизии за очаквани кредитни загуби за всички дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност, като прилага подход, представен в таблицата по долу:

Тип на финансовия актив	Подход за обезценка
Краткосрочни търговски вземания	Опростен модел
Търговски вземания с компонент на финансиране	Стандартизиран подход
Краткосрочни вземания от свързани лица	Опростен модел
Вземания от свързани лица с компонент на финансиране	Стандартизиран подход
Вземания по предоставени заеми	Стандартизиран подход
Пари и парични еквиваленти	Стандартизиран подход
Други финансови, съдебни и присъдени вземания	Опростен модел

Очакваните кредитни загуби представляват вероятно претеглена оценка на кредитните загуби (т.е. сегашната стойност на всеки недостиг на пари) за очаквания срок на финансовия инструмент. Паричен дефицит е разликата между паричните потоци, дължими на Дружеството в съответствие с договора, и паричните потоци, които Дружеството очаква да получи. Тъй като очакваните кредитни загуби отчитат размера и сроковете на плащанията, очаквана кредитна загуба се признава дори ако Дружеството очаква активът да бъде изплатен изцяло, но по-късно от срока, в който се дължи плащането.

Обезценката и загубите по финансовите инструменти се разглеждат на три етапа – на първите два като очаквани кредитни загуби за загуби, които могат да възникнат в резултат на неизпълнение, а на третия като кредитна обезценка (загуба), вече въз основа на доказателства за потенциално или фактическо неизпълнение по инструментите.

Очакваните кредитни загуби за експозиции, за които не е налице значително увеличение на кредитния риск спрямо първоначалното признаване, се признават за кредитни загуби, които е възможно да възникнат в резултат на събития по неизпълнение през следващите 12 месеца. За кредитни експозиции, за които е налице значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване, се изисква корекция на загубата за очакваните кредитни загуби спрямо оставащия живот на експозицията, независимо от времето на неизпълнението (ОКЗ за целия срок на инструмента).

За търговските вземания и активите по договори, произтичащи от сделки в обхвата на МСФО 15, които не съдържат съществен компонент на финансиране Дружеството прилага опростен подход в съответствие с МСФО 9, като признава провизия за загуба от обезценка за очаквани кредитни загуби въз основа на очакваната кредитна загуба за целия срок на вземанията към всяка отчетна дата. Дружеството прилага матрица, чрез която се изчисляват очакваните кредитни загуби по търговски вземания. Вземанията се категоризират по просрочие и се групират по вид и клиентски сегменти с различни модели на кредитни загуби.

За изходни данни относно търговските вземания, Дружеството използва натрупания си опит в областта на кредитните загуби по такива инструменти, за да оцени очакваните кредитни загуби. Ползваните исторически данни са за периоди от 3 до 5 години назад, групирани по вида и съответните модели на клиентски сегменти, и коригирани с прогнозни фактори, специфични за длъжниците и за съответната индустрия.

За парични средства в банки Дружеството признава обезценка за очаквани кредитни загуби като прилага стандартизирания подход, като за определяне на загубата от неизпълнение в параметрите на модела се използва кредитният рейтинг на финансовите институции, в които Дружеството е депозирало паричните си средства.

Към всяка отчетна дата Дружеството определя стойността на обезценката за всеки инструмент в размер, равен на очакваните загуби през целия живот, ако кредитният риск за този финансов инструмент се е увеличил значително от момента на първоначалното признаване.

В случай, че към отчетната дата, кредитният риск върху даден финансов инструмент не се е увеличил значително спрямо момента на първоначалното признаване, обезценката за този финансов инструмент е в размер равен на очакваните 12-месечни кредитни загуби.

4.13.2. Финансови пасиви

Първоначално признаване, класификация и оценка

Дружеството признава в отчета за финансовото си състояние финансов пасив само когато стане страна по договорни клаузи на финансовия инструмент.

При първоначално им признаване финансовите пасиви се класифицират като: „финансови пасиви, оценявани впоследствие по амортизирана стойност“ (заеми и привлечени средства, търговски и други задължения) или като „финансови пасиви, оценявани по справедлива стойност през печалба или загубата“.

Дружеството няма финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност към 31 декември 2023 г. или към края на сравнителния период.

Първоначалното признаване става на датата на уреждане и се извършва по справедлива стойност плюс, в случай на финансови пасиви, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата разходи, директно относими към придобиването или издаването на финансовия пасив. Таксите за управление на получените заеми се разсрочват за периода на

ползване на заемите, чрез използване на метода на ефективния лихвен процент и се включват в амортизираната стойност на заемите.

Финансовите пасиви на Дружеството включват банкови заеми и овърдрафти, търговски и други задължения и задължения по лизингови договори.

Според срока им на погасяване финансовите пасиви се класифицират на дългосрочни и краткосрочни.

Последващо оценяване

Финансови пасиви, оценявани по амортизирана стойност

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва. Амортизираната стойност се изчислява, като се вземе предвид всяка отстъпка или премия при придобиването, също такси или разходи, които са неразделна част от ефективния лихвен процент. Разходите (изчислени чрез използването на метода на ефективната лихва) се включва като финансови разходи в отчета за печалбата или загубата на ред „Финансови разходи“.

За финансовите пасиви, които се отчитат по амортизирана стойност, печалбата или загубата се признава в печалбата или загубата за периода, когато финансовият актив или финансовият пасив се отписва или обезценява и чрез процеса на амортизиране.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

Дивидентите, платими на едноличния акционер, се признават, когато дивидентите са одобрени на Общото събрание.

Отписване

Дружеството отписва финансов пасив само когато уреди (изпълни) задължението, изтече срокът на задължението или кредиторът се откаже от правата си.

Когато съществуващ финансов пасив е заменен от друг от същия заемодател при съществено различни условия или условията на съществуващо задължение са съществено променени, такава размяна или промяна се третира като отписване на първоначалното задължение и признаване на нов пасив. Разликата в съответните балансови стойности се признава в отчета за печалбата или загубата.

Разликата между балансовата стойност на финансовия пасив, уреден или прехвърлен на друга страна, и заплатеното за уреждането, включително пари и прехвърляне на непарични активи, се признава в печалби и загуби за периода.

Компенсиране на финансови инструменти

Финансовите активи и финансовите пасиви се компенсират, а нетната сума се отчита в отчета за финансовото състояние, ако има действащо законно право да се компенсират признатите суми и Дружеството има намерение да се уреди на нетна основа, да се реализират активите и уреждат пасивите едновременно.

4.12. Материални запаси

Първоначалното признаване на материалните запаси в Дружеството се извършва по себестойност, която включва: разходи по закупуване, разходи за преработка, други разходи, направени във връзка с доставянето на материалните запаси до настоящото им местоположение и състояние – транспортни разходи, разходи за товаро-разтоварни работи, монтаж и други суми, рекласифицирани от друг всеобхватен доход, представляващи печалби или загуби от отговарящи на условията хеджинги на парични потоци за покупки в чужда валута на материални запаси.

Материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализируема стойност. Нетната реализируема стойност представлява очакваната продажна цена на материалните запаси, намалена с очакваните разходи по продажбата. Оценката на нетната реализируема стойност се базира на най-сигурните съществуващи данни, по време на съставянето на тази оценка, според обема на стоките запаси, който се очаква да бъде реализиран.

В края на отчетния период се прави оценка на нетната реализируема стойност във връзка с изискването за оценка на материалните запаси по по-ниската от двете стойности - себестойност и нетна реализируема стойност. Водещ е принципът за предпазливост и изискването материалните запаси да не са надценени в отчета за финансовото състояние.

Когато нетната реализируема стойност е по-ниска от балансовата стойност се извършва обезценка чрез намаляване на балансовата стойност. Разликата се отчита като текущ разход.

Когато в следващ период при нова оценка се установи, че условията, довели до обезценка на материални запаси вече не са налице, се извършва възстановяване на загуба от преоценка. Възстановяването се извършва чрез увеличение на балансовата стойност, но само до балансовата стойност на материалните запаси преди да е била отчетена загуба от преоценка. Възстановяването на загуба от обезценка се отчита като намаляване на сумата на признатите разходи за материали за периода, през който е възникнало възстановяването.

Разходите, направени във връзка с доставянето на материалните запаси до тяхното настоящо местоположение и състояние, се отчитат както следва:

Материали	– доставна стойност, определена на база на метода „средно-претеглена стойност“;
Готова продукция	– стойността на употребените преки материали, труд общи производствени разходи, разпределени на база на нормален производствен капацитет, без да се включват разходите по заеми.

Дружеството определя разходите за материални запаси, като използва метода среднопретеглена стойност.

Разходът за основно гориво (лигнитни въглища) се определя на база на реалната калоричност на вложените количества за периода.

При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

Данъци върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущ данък върху доходите

Текущите данъчни активи и пасиви за текущия и предходни периоди се признават по сумата, която се очаква да бъде възстановена от или платена на данъчните власти. При изчисление на текущите данъци се прилагат данъчните ставки и данъчните закони, които са в сила или са в значителна степен приети към отчетната дата. Ръководството анализира отделните позиции в данъчната декларация, за които приложимите данъчни разпоредби са предмет на тълкуване и признава провизии, когато това е уместно.

Текущите данъци се признават директно в собствения капитал (а не в отчета за печалбата или загубата), когато данъкът се отнася до статии, които са били признати директно в собствения капитал.

Отсрочен данък

Отсрочените данъци се признават по балансовия метод за всички временни разлики към отчетната дата, които възникват между данъчната основа на активите и пасивите и техните балансови стойности.

Отсрочени данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики:

- освен до степента, до която отсроченият данъчен пасив възниква от първоначално признаване на актив или пасив от дадена сделка, която не е бизнес комбинация и не влияе нито върху счетоводната печалба, нито върху данъчната печалба или загуба към момента на извършване на сделката; и
- за облагаеми временни разлики, свързани с инвестиции в дъщерни дружества, асоциирани предприятия и участия в съвместни предприятия, освен до степента, до която Дружеството е в състояние да контролира времето на обратното проявление на временната разлика и съществува вероятност временната разлика да не се прояви обратно в предвидимо бъдеще.

Активи по отсрочени данъци се признават за всички намаляеми временни разлики, пренесени неизползвани данъчни кредити и неизползвани данъчни загуби, до степента, до която е вероятно да е налице облагаема печалба, срещу която да бъдат използвани намаляемите временни разлики, пренесените неизползвани данъчни кредити и неизползваните данъчни загуби:

- освен ако отсроченият данъчен актив възниква от първоначално признаване на актив или пасив от дадена сделка, която не е бизнес комбинация и не влияе нито върху счетоводната печалба, нито върху данъчната печалба или загуба към момента на извършване на сделката; и
- за намаляеми временни разлики, свързани с инвестиции в дъщерни дружества, асоциирани предприятия и участия в съвместни предприятия, отсрочен данъчен актив се признава единствено до степента, до която има вероятност временната разлика да се прояви обратно в обозримо бъдеще и да бъде реализирана облагаема печалба, срещу която да се оползотвори временната разлика.

Дружеството извършва преглед на балансовата стойност на отсрочените данъчни активи към всяка отчетна дата и я намалява до степента, до която вече не е вероятно да бъде реализирана достатъчна облагаема печалба, която да позволява целия или част от отсрочения данъчен актив

да бъде възстановен. Непризнатите отсрочени данъчни активи се преразглеждат към всяка отчетна дата и се признават до степента, до която е станало вероятно да бъде реализирана бъдеща облагаема печалба, която да позволи отсрочения данъчен актив да бъде възстановен.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват по данъчните ставки, които се очаква да бъдат в сила за периода, в който активът се реализира или пасивът се уреди, въз основа на данъчните ставки (и данъчни закони), действащи или влезли в сила, в значителна степен, към отчетната дата.

Отсрочените данъци, свързани със статии, признати извън печалбата или загубата, се признават извън печалбата или загубата. Отсрочените данъци се признават в зависимост от свързаната с тях сделка или в другия всеобхватен доход, или директно в собствения капитал.

Дружеството компенсира отсрочени данъчни активи и пасиви само тогава, когато има законово право да приспада текущи данъчни активи срещу текущи данъчни пасиви и отсрочените данъчни активи и пасиви се отнасят до данъци върху дохода, наложени от един и същ данъчен орган за едно и също данъчнозадължено предприятие.

4.13. Пари и парични еквиваленти

Паричните средства и краткосрочните депозити в отчета за финансовото състояние включват парични средства по банкови сметки, в каса (брой), блокирани парични средства и краткосрочни депозити с първоначален падеж от три или по-малко месеца.

За целите на отчета за паричните потоци, паричните средства и паричните еквиваленти включват паричните средства и парични еквиваленти, както те са дефинирани по-горе.

4.14. Собствен капитал, резерви и плащания на дивиденди

Акционерният капитал е представен по номиналната стойност на издадените и платени акции. Постъпленията от издадени акции над тяхната номинална стойност се отчитат като премийни резерви.

Собствените капиталови инструменти, които са били повторно придобити, се признават по цена на придобиване и се приспадат от собствения капитал. В отчета за печалбата или загубата не се признава печалба или загуба от покупката, продажбата, емитирането или анулирането на собствени капиталови инструменти на Дружеството.

Резервите включват законови резерви, други резерви, преоценки по планове с дефинирани доходи и резерв от преоценки на нетекущи активи (Пояснение 13.2).

Натрупаната загуба включва текущия финансов резултат и натрупаните печалби и загуби от минали години.

Задълженията за плащане на дивиденди на едноличния собственик са включени на ред „Задължения към свързани лица” в отчета за финансовото състояние, когато дивидентите са одобрени за разпределение от едноличния собственик на капитала преди края на отчетния период.

Всички транзакции със собственика на Дружеството са представени отделно в отчета за собствения капитал.

4.15. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите

Дружеството отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали на база неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква отпуските да възникват в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който настите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват надници, заплати и социални осигуровки.

Дружеството дължи пенсионни възнаграждения на служителите си по планове с дефинирани доходи и по планове с дефинирани вноски.

Планове с дефинирани вноски са пенсионни планове, по които Дружеството внася фиксирани вноски в държавни фондове. Дружеството няма други правни или договорни задължения след изплащането на фиксираните вноски. Вноските по плановете се признават за разход в периода, в който съответните услуги са получени от служителя.

Съгласно българското трудово законодателство и Колективния трудов договор (КТД) при прекратяване на трудовото правоотношение след като работникът е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, независимо от основанията за прекратяване, Дружеството е задължено да му изплати определен в КТД размер брутни трудови месечни възнаграждения в зависимост от прослуженото време в Дружеството.

Съгласно българското трудово законодателство и Колективния трудов договор плащанията при пенсиониране по болест са в определен размер брутни трудови месечни възнаграждения в зависимост от стажа на лицето в Дружеството. Условието за изплащане на обезщетението са лицето да има най-малко 5 години общ трудов стаж и през последните 5 години да не е получавал обезщетение на същото основание.

Дружеството определя своите задължения за изплащане на доходи на персонала при пенсиониране като използва актюерски метод на оценка. Ръководството на Дружеството оценява задължението по изплащане на дефинирани доходи веднъж годишно с помощта на независим актюер. Оценката на задълженията е базирана на стандартни проценти на инфлацията, очаквана промяна на разходите за медицинско обслужване и смъртност. Бъдещи увеличения на заплатите също се вземат под внимание. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година като се взема предвид доходността на висококачествени корпоративни облигации, които са деноминирани във валутата, в която доходите ще бъдат платени и са с падеж, близък до този на съответните пенсионни задължения.

Разходите за пенсионни възнаграждения на служителите, свързани с текущия стаж, са включени в „Разходи за персонала”, а сумата на дисконтирането на задълженията е включено като лихвен разход във „Финансови разходи”. Актюерските печалби/загуби се отнасят към резервите на Дружеството.

Задължението за доходи на персонала при пенсиониране, представено в отчета за финансовото състояние, се състои от настоящата стойност на задължението за изплащане на тези доходи.

4.16. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизии се признават, когато Дружеството има сегашно задължение (правно или конструктивно) в резултат на минали събития, когато има вероятност за погасяване на задължението да бъде необходим поток от ресурси, съдържащ икономически ползи и когато може да бъде направена надеждна оценка на стойността на задължението. Когато Дружеството

очаква, че някои или всички необходими за уреждането на провизията разходи ще бъдат възстановени, например съгласно застрахователен договор, възстановяването се признава като отделен актив, но само тогава когато е практически сигурно, че тези разходи ще бъдат възстановени. Разходите за провизии се представят в отчета за печалбата или загубата, нетно от сумата на възстановените разходи. Когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е съществен, провизиите се дисконтират като се използва текуща норма на дисконтиране преди данъци, която отразява, когато е уместно, специфичните за задължението рискове. Когато се използва дисконтиране, увеличението на провизията в резултат на изминалото време се представя като финансов разход.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

4.17. Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика

Изготвянето на финансовия отчет налага ръководството да направи приблизителни оценки и предположения, които влияят върху стойността на отчетените активи и пасиви, и оповестяването на условни пасиви към датата на отчета за финансовото състояние, както и върху отчетените приходи и разходи за периода. Несигурностите, свързани с направените предположения и приблизителни оценки биха могли да доведат до фактически резултати, които да изискват съществени корекции в балансовите стойности на съответните активи или пасиви в следващи отчетни периоди.

Основните предположения, които са свързани с бъдещи и други основни източници на несигурности в приблизителните оценки към датата на отчета за финансовото състояние, и за които съществува значителен риск да доведат до съществени корекции в балансовите стойности на активите и пасивите през следващия отчетен период, са посочени по-долу:

4.17.1. Приходи от договори с клиенти

При признаване на приходите по договори с клиенти ръководството прави различни преценки, приблизителни оценки и предположения, които оказват влияние върху отчетените приходи, разходи, активи и пасиви по договори. Ключовите преценки и предположения, които оказват съществено влияние върху размера и срока за признаване на приходите от договори с клиенти са оповестени в Пояснение 4.4.

4.17.2. Провизия за емисии на парникови газове

Дружеството признава провизия за задължението си да закупи превишението над разпределените и закупени емисии за парникови газове за съответната година. Определянето на провизията за емисии на парникови газове изисква ръководството да направи преценка относно разходите за закупуване на допълнителни емисии към датата на отчета за финансовото състояние. Към 31 декември 2023 г., най-добрата преценка за необходимата провизия за емисии на парникови газове е в размер на 30 856 хил. лв. (31 декември 2022 г.: 14 415 хил. лв.). Допълнителна информация е представена в Пояснение 14.

4.17.3. Квоти за емисии на парникови газове

Република България се е възползвала от правото си и е подала заявление по чл. 10в от Директивата, което с Решение С(2012) 4560 от 06.07.2012 г. на Европейската комисия, Европейския парламент и на Съвета за преходно безплатно разпределяне на квоти, което беше определено като съвместимо с член 10в от Директивата. „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, като оператор на инсталация за производство на електрическа енергия, с обща номинална топлинна мощност превишаваща 20 MW има право да участва в безплатното разпределение на квоти за емисии парникови газове в периода 2021 - 2030 г., съгласно чл. 10в от Директива 2003/87/ЕО (изменен с Директива (ЕС) 2018/410). Като допустим бенефициер, от Дружеството е подадено заявление за участие в Националната рамка за инвестиции (НРИ) за периода 2021 - 2030 г., чрез която се осигурява възможност за безплатно разпределение на квоти, с цел модернизация на енергийния сектор.

Безвъзмездно получените от държавата квоти за емисии на парникови газове не се признават в отчета за финансовото състояние, а се следят извънсчетоводно. Когато годишните отделени емисии превишават наличните и разпределените безплатни квоти, задължението за превишаването се оценява по справедливата стойност на емисиите на парникови газове към края на отчетния период, за който се дължат, и се начислява провизия. Общият брой достигнати квоти се определя чрез представяне на верифициран доклад, издаден от независим акредитиран верификационен орган. Допълнителни разяснения относно провизията за емисии на парникови газове са изложени в Пояснение 14.

4.17.4. Провизия за рекултивация на нарушени терени – Гипсоотвал (депо) за депониране на гипс от сероочистващи инсталации

Дружеството признава провизия за задължението си да извърши технологична и биологична рекултивация на депо за гипс, след неговото запълването с гипс от сероочистващи инсталации, съгласно Наредба 26 за рекултивация на нарушени терени, подобряване на слабопродуктивни земи, отнемане и оползотворяване на хумусния пласт. Определянето на провизията за рекултивация на депото изисква ръководството да направи преценка относно разходите за закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото към датата на отчета за финансовото състояние. Към 31 декември 2023 г., най-добрата преценка за необходимата провизия за рекултивация на депото е в размер на 5 488 хил. лв. (31 декември 2022г.: 5 488 хил. лв.). Допълнителна информация е представена в Пояснение 14.

4.17.5. Доходи на персонала при пенсиониране

Задължението за доходи на персонала при пенсиониране се определя чрез актюерска оценка. Тази оценка изисква да бъдат направени предположения за нормата на дисконтиране, бъдещото нарастване на заплатите, текучеството на персонала и нивата на смъртност, както и очаквания за бъдещото развитие на страната и ЕС във връзка с политиките по декарбонизация. Поради дългосрочния характер на доходите на персонала при пенсиониране, тези предположения са обект на значителна несигурност.

Ръководството оценява веднъж годишно с помощта на независим актюер задължението за изплащане на дефинирани доходи. Действителната стойност на задължението може да се различава от предварителната оценка поради нейната несигурност. Към 31 декември 2023г. оценката на задължението за изплащане на дефинирани доходи на стойност 45 221 хил. лв. (31 декември 2022 г. : 41 788 хил. лв.) се базира на статистически показатели за инфлация, разходи за здравно обслужване и смъртност. Друг фактор, който оказва влияние, са предвидените от Дружеството бъдещи увеличения на заплатите. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година спрямо лихвените проценти на висококачествени корпоративни облигации,

които са деноминирани във валутата, в която ще бъдат изплащани дефинираните доходи и които са с падеж, съответстващ приблизително на падежа на съответните пенсионни задължения. За целите на дисконтирането е използван ефективен годишен лихвен процент 4.50%. Той се основава на доходността на емисиите на дългосрочните ДЦК (с 10-годишен матуритет). Като се има предвид, че средният срок до пенсиониране е по-дълъг от 10 години, се налага ефективният годишен лихвен процент за дисконтиране да бъде определен чрез екстраполация на данните за ефективната годишна доходност на дългосрочните ДЦК. Несигурност в приблизителната оценка съществува особено по отношение на тенденцията за изменението на разходите за здравно обслужване, която може да варира значително в бъдещите оценки на стойността на задълженията за изплащане на дефинирани доходи.

Актьорският модел е чувствителен към промяна на актьорските предположения. Тези предположения определят стойностите на параметрите на модела и в по-голямата си част се базират на информацията получена от предприятието. Всяка промяна в тези предположения би довела до промяна в размера на настоящата стойност на задълженията и до формиране на актьорска печалба или загуба. При различия между възприетите актьорски предположения и реално настъпилите събития (промени в смъртността, лихвите, темпа на текучество на персонала, темпа на нарастване на работната заплата и др.) е възможно в следващ отчетен период да се формира актьорска печалба или загуба.

Всяка промяна в КТД по отношение на размера на плащанията при пенсиониране или в условията за тяхното получаване също би довела до промяна в размера на настоящата стойност на задълженията и до пораждаване на разход за минал трудов стаж. В случай, че в предприятието бъдат предприети съкращения на персонала, това също би довело до съществена промяна на настоящата стойност на задълженията при следваща тяхна оценка, както и до пораждаване на печалба (загуба) от тези съкращения.

Актьорските печалби и загуби се признават като приход и разход, или друг всеобхватен доход, като актьорските печалби/загуби, отнасящи се за пенсиониране по възраст и стаж се признават като друг всеобхватен доход, а тези отнасящи се за пенсиониране по болест се признават в печалбата или загубата.

Разходите за минал трудов стаж се признават като разход на линейна база за средния срок, докато доходите станат безусловно придобити. До степента, до която доходите са вече безусловно придобити, незабавно след въвеждане или промени в плана за доходи при пенсиониране, Дружеството признава разхода за минал трудов стаж веднага.

Оценката към 31.12.2023 г. отчита срока до 31.12.2038 г., заложен в доклада на Комисията за енергиен преход за определяне на крайната дата за постепенното преустановяване на използването на въглища, увеличен с 5 годишен преходен период за извеждане от експлоатация на мощностите след тази дата и оценката е изготвена за хората които биха се пенсионирали в дружеството поради възраст и стаж до 31.12.2043 г. най-късно.

Към 31 декември 2023 г. задължението за доходи на персонала при пенсиониране, определена чрез актьорска оценка, е в размер на 45 221 хил. лв. (31 декември 2022г.: 41 788 хил. лв.). Допълнителна информация за доходите на персонала при пенсиониране е представена в Пояснение 15.2.

4.17.6. Полезни животи на имоти, машини и съоръжения и нематериални активи

Финансовото отчитане на имотите, машините и съоръженията, и нематериалните активи включва използването на приблизителни оценки за техните очаквани полезни животи и остатъчни стойности, които се базират на преценки от страна на ръководството на

Дружеството. Информация за полезния живот на имоти, машини и съоръжения е представена в Пояснение 4.8, а на нематериалните активи – в Пояснение 4.7.

4.17.7. Обезценка на материални запаси

Дружеството признава обезценка на обездвижени и залежали материални запаси до тяхната нетна реализируема стойност. Ръководството оценява годишно адекватността на тази провизия и себестойността на материалните запаси се намалява до тяхната очаквана нетна реализируема стойност. Към 31 декември 2023 г., най-добрата преценка за необходимата обезценка на материалните запаси е в размер на 8 333 хил. лв. (31 декември 2022 г.: 8 909 хил. лв.). Допълнителна информация е представена в Пояснение 9.

4.17.8. Обезценка на финансови активи

Обезценката на финансовите активи е в зависимост от преценката на кредитния риск на финансовите активи.

Към всяка отчетна дата Дружеството преценява дали кредитният риск по даден финансов инструмент се е увеличил значително спрямо момента на първоначалното признаване. При извършване на оценката Дружеството използва промяната в риска от неизпълнение, възникващо през очаквания живот на финансовия инструмент, вместо промяната в размера на очакваните кредитни загуби. Тази оценка се прави на база сравнение на риска от неизпълнение на финансовия инструмент към датата на отчета с риска от неизпълнение, настъпил към датата на първоначалното признаване. Информацията се идентифицира, без да са налице ненужни разходи или усилия.

При определянето на кредитния риск за даден финансов инструмент Дружеството използва разумна и подкрепяща се прогнозна информация, ако такава е налична или не се изискват прекомерни разходи или усилия за набавянето ѝ. Дружеството разчита на минала информация, когато се определя дали кредитният риск се е увеличил значително след първоначалното признаване, само ако не е налице разумна информация, която е ориентирана към бъдещето или са необходими прекомерни разходи или усилия.

Когато наличната информация за определяне на сумата на обезценка е ограничена, тогава преценката се основава на исторически данни от опита на Дружеството, свързан с търговските взаимоотношения с подобни длъжници, или на друга надеждна база за преценка.

Признаване и оценка за очаквани кредитни загуби на дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност

Подход за обезценка на търговски и други вземания и вземания от свързани лица с елемент на финансиране

Поради спецификата в дейността на Дружеството, всеки финансов актив се класифицира в съответната фаза, като се използва комбинация от качествени и количествени фактори.

Във Фаза 1 се класифицират активи, при които са изпълнени всички от следните обсъждания

- Коефициент на покритие на собствения капитал на активите над 15%
- Коефициент на покритие на дълга над 1.0
- Липса на други събития за загуба
- Липса на реструктуриране на вземането
- Активът не е придобит с влошено кредитно качество
- Наличие на просрочие под 30 дни

Във Фаза 2 се класифицират активи, при които е изпълнено едно от следните обстоятелства:

- Коефициент на покритие на собствения капитал на активите под 15%
- Коефициент на покритие на дълга под 1.0
- Наличие на реструктуриране на вземането
- Наличие на просрочие над 30 дни, но по-малко от 90 дни

Във Фаза 3 се класифицират активи, при които е изпълнено едно от следните обстоятелства:

- Наличие на други събития за загуба
- Активът е придобит с влошено кредитно качество
- Наличие на просрочие над 930 дни

В зависимост от характеристиките на актива и контрагента е възможно очакваните бъдещи парични потоци от актива съществено да се различават от договорените такива. Това би довело и до наличието на съществени равнища на очакваните кредитни загуби от актива.

Преразглеждане на очакваните бъдещи парични потоци по всеки конкретен актив се извършва към всяка отчетна дата.

Подход за обезценка на парични средства в банки

Дружеството прилага стандартизирания подход за изчисление на очакваните кредитни загуби на паричните средства в банки, като за определяне на загубата от неизпълнение в параметрите на модела се използва кредитният рейтинг на финансовите институции, в които Дружеството е депозирало паричните си средства. Тези кредитни рейтинги са присъдени основно от следните институции: Moody's, Standard and Poor's, Fitch, Българска Агенция за Кредитен рейтинг.

Подход за обезценка на краткосрочни търговски и други вземания и вземания от свързани лица

Дружеството прилага опростен подход за изчисляване на очакваните кредитни загуби за търговски вземания, които не съдържат елемент на финансиране.

За целите на определяне на очакваните кредитни загуби се извършва моделиране на ниво индустрия на клиента. Моделирането представлява присъщото извеждане на финансовия риск, който клиентите носят на дружествата в Дружеството.

Очакваните кредитни загуби се изчисляват за всяко единично вземане (фактура, лихвен лист и др.), задължаващо контрагент, коригирано на база дните просрочие и стандартния цикъл на плащане от страна на контрагента. Среден брой дни забава по клиент се определя на база историческа информация за периода на покриване на вземанията от страна на клиентите.

Ретроспективният преглед се извършва за период от 3 до 5 години.

За целите на изчисляване на очакваните кредитни загуби, за финансови активи, възникнали по договори с контрагенти от индустрия „Енергия“, Дружеството е определило наличието на допълнителен риск. Поради това, търговски вземания, възникнали от контрагенти в горепосочената индустрия се считат за такива с по-висок риск.

Допълнителният риск се идентифицирана на база исторически опит за събираемостта на вземанията на Дружеството с контрагенти от тази индустрия, включително и влошено финансово състояние, ликвидни проблеми и други затруднения най-вече за търговци на електрическа енергия.

Така идентифицираните рискови фактори се считат за индикация за възможно нарастване на кредитния риск. Количественият ефект на нарастване на кредитния риск към контрагенти от индустрия „Енергия“ се определя посредством обособяване на допълнителна индустрия – „Енергия – висок риск“, при която е добавен компонентът „специфичен риск“, който участва при определянето на дисконтовия процент, използван за изчисляване на размера на обезценката. От своя страна дисконтовият процент се изчислява като разлика между сбора на: % безрискова премия по матуритет на вземанията, специфичния за страната риск, цената на дълга, друг специфичен риск и % безрискова премия на базисния модел.

Подход за обезценка на съдебни и присъдени вземания

В случаите в които Дружеството е предприело съдебни действия за удовлетворяване на своите вземания, то същите се класифицират като съдебни вземания. Този тип вземания се характеризират с пълно неизпълнение – т.е. нежелание или невъзможност на клиента да уреди своето задължение. Поради тази причина, независимо от наличието на решения на съдебните органи и стартираните изпълнителни процедури, събираемостта на тези вземания и респ. очакваните бъдещи входящи парични потоци са ниски, а вероятността от неизпълнение вече е настъпила спрямо първоначалния актив, т.е. е равна на 100%.

4.17.9. Отсрочени данъчни активи

Оценката на вероятността за бъдещи облагаеми доходи за усвояването на отсрочени данъчни активи се базира на последната одобрена бюджетна прогноза, коригирана относно значими необлагаеми приходи и разходи и специфични ограничения за пренасяне на неизползвани данъчни загуби или кредити. Ако надеждна прогноза за облагаем доход предполага вероятното използване на отсрочен данъчен актив особено в случай, когато активът може да се употреби без времево ограничение, тогава отсроченият данъчен актив се признава изцяло. Признаването на отсрочени данъчни активи, които подлежат на определени правни или икономически ограничения или несигурност, се преценява от ръководството за всеки отделен случай на базата на специфичните факти и обстоятелства.

4.17.10. Обезценка на нематериални активи и имоти, машини и съоръжения

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци (Пояснение 4.10). При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Дружеството през следващата отчетна година.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

4.17.11. Справедлива стойност на имоти, машини и съоръжения

Дружеството отчита последващо имоти, машини и съоръжения по преоценена стойност, като използва доклади на независими външни оценители за определяне на справедливата им

стойност. Подробна информация относно преоценката, използваните оценителски методи, допускания и преценки при определяне на справедливата стойност е представена в Пояснение 6.

4.17.12. Задължение за изплащане на дефинирани доходи

Ръководството оценява веднъж годишно с помощта на независим актюер задължението за изплащане на дефинирани доходи. Оценката на задължението за изплащане на дефинирани доходи се базира на статистически показатели за инфлация, разходи за здравно обслужване, смъртност, темп на текучество на персонала и преждевременно пенсиониране по болест.

4.18. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи. Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информация относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

4.18.1. Полезен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период.

Към 31 декември 2023 г. ръководството определя полезния живот на активите, който представлява очакваният срок на ползване на активите от Дружеството. Преносните стойности на активите са анализирани в Пояснения 5 и 6. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка.

4.18.2. Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност. При определяне на нетната реализуема стойност ръководството взема предвид най-надеждната налична информация към датата на приблизителната оценка. Основната дейност на Дружеството е изложена на технологични промени, които могат да доведат до изменения в стойностите на материалните запаси в употреба. Допълнителна информация е представена в Пояснение 9.

4.18.3. Измерване на очакваните кредитни загуби

Кредитните загуби представляват разликата между всички договорни парични потоци, дължими на Дружеството и всички парични потоци, които Дружеството очаква да получи. Очакваните кредитни загуби са вероятно претеглена оценка на кредитните загуби, които изискват преценката на Дружеството.

4.18.4. Задължение за изплащане на дефинирани доходи

Ръководството оценява веднъж годишно с помощта на независим актюер задължението за изплащане на дефинирани доходи. Действителната стойност на задължението може да се

различава от предварителната оценка поради нейната несигурност. Несигурността в приблизителната оценка съществува по отношение на актюерските допускания, които може да варират и да окажат значителен ефект върху стойността на задълженията за изплащане на дефинирани доходи и свързаните с тях разходи.

4.18.5. Справедлива стойност на имоти, машини и съоръжения

Дружеството отчита последващо основни групи имоти, машини и съоръжения по преоценена стойност, като използва доклади на независими външни оценители за определяне на справедливата им стойност. Подробна информация относно преоценката, използваните оценителски методи, допускания и преценки при определяне на справедливата стойност е представена в Пояснение 6.

Спецификата на активите на Дружеството и динамичната икономическа среда в сферата на енергетиката, в която то извършва дейността си, биха могли да доведат до вариации в използваните допускания и преценки при определяне на справедливите стойности на тези имоти, машини и съоръжения.

4.18.6. Оценяване по справедлива стойност на финансови активи

Ръководството използва техники за оценяване на справедливата стойност на финансови инструменти (при липса на котирани цени на активен пазар) и нефинансови активи. При прилагане на техники за оценяване ръководството използва в максимална степен пазарни данни и предположения, които пазарните участници биха възприели при оценяването на даден инструмент. Когато липсват приложими пазарни данни, ръководството използва своята най-добра оценка на предположенията, които биха направили пазарните участници. Тези оценки могат да се различават от действителните цени, които биха били определени при справедлива пазарна сделка между информирани и желаещи страни в края на отчетния период (вж. Пояснение 7).

4.18.7. Несигурност при определяне на задълженията на Дружеството за корпоративен данък и несигурни условни данъчни пасиви

В своята дейност Дружеството се е съобразило с данъчната практика и вероятното данъчно третиране, и следователно облагаемата печалба (данъчна загуба), данъчните основи, неизползваните данъчни загуби, неизползваните данъчни кредити и данъчната ставка, съответстват на използваното и очаквано третиране, което ще бъде използвано при деклариране на данъците върху доходите.

5. Нематериални активи

Балансовите стойности за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

За годината към 31 декември 2023 г.	Програмни продукти	Други нематериални активи	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Брутна балансова стойност			
Салдо към 1 януари 2023 г.	3 760	260	4 020
Трансфер от имоти, машини и съоръжения	4 823	-	4 823
Салдо към 31 декември 2023 г.	8 583	260	8 843
Амортизация			
Салдо към 1 януари 2023г.	(2 307)	(97)	(2 404)
Амортизация	(1 458)	(22)	(1 480)
Салдо към 31 декември 2023 г.	(3 765)	(119)	(3 884)
Балансова стойност към 31 декември 2023 г.	4 818	141	4 959

За годината към 31 декември 2022 г.	Програмни продукти	Други нематериални активи	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Брутна балансова стойност			
Салдо към 1 януари 2022 г.	3 702	260	3 962
Новопридобити активи, закупени	58	-	58
Салдо към 31 декември 2022 г.	3 760	260	4 020
Амортизация			
Салдо към 1 януари 2022г.	(1 390)	(75)	(1 465)
Амортизация	(917)	(22)	(939)
Салдо към 31 декември 2022 г.	(2 307)	(97)	(2 404)
Балансова стойност към 31 декември 2022 г.	1 453	163	1 616

Всички разходи за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата на ред „Разходи за амортизация и обезценка на нефинансови активи“.

Дружеството не е заложило нематериални активи като обезпечения по свои задължения.

6. Имоти, машини и съоръжения

Балансовите стойности за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	Земни и сгради	Машини, съоръжения и оборудване	Транспортни средства	Стопански инвентар	Разходи за придобиване	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Отчетна стойност						
Салдо към 1 януари 2023 г.	137 422	1 531 406	3 833	3 174	6 829	1 682 664
Придобити активи	61	3 755	118	443	136 813	141 190
Трансфер на активи	841	110 359	1 273	86	(112 559)	-
Трансфер към нематериални активи	-	-	-	-	(4 823)	(4 823)
Отписани активи		(88)	(10)	(158)		(256)
Салдо към 31 декември 2023 г.	138 324	1 645 432	5 214	3 545	26 260	1 818 775
Амортизация						
Салдо към 1 януари 2023 г.	(4 194)	(138 945)	(2 125)	(2 605)	-	(147 869)
Начислена	(4 157)	(134 219)	(478)	(225)	-	(139 079)
Отписана	-	79	5	155	-	239
Салдо към 31 декември 2023 г.	(8 351)	(273 085)	(2 598)	(2 675)	-	(286 709)
Балансова стойност към 31 декември 2023 г.	129 973	1 372 347	2 616	870	26 260	1 532 066

	Земни и сгради	Машини, съоръжения и оборудване	Транспортни средства	Стопански инвентар	Разходи за придобиване	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Отчетна стойност						
Салдо към 1 януари 2022 г.	136 684	1 440 945	3 791	3 044	20 925	1 605 389
Придобити активи	59	1 196	13	164	75 980	77 412
Трансфер на активи	685	89 341	35	15	(90 076)	-
Отписани активи	(6)	(76)	(6)	(49)	-	(137)
Салдо към 31 декември 2022 г.	137 422	1 531 406	3 833	3 174	6 829	1 682 664
Амортизация						
Салдо към 1 януари 2022 г.	(77)	(6 195)	(1 707)	(2 481)	-	(10 460)
Начислена	(4 117)	(132 820)	(419)	(173)	-	(137 529)
Отписана	-	70	1	49	-	120
Салдо към 31 декември 2022 г.	(4 194)	(138 945)	(2 125)	(2 605)	-	(147 869)
Балансова стойност към 31 декември 2022 г.	133 228	1 392 461	1 708	569	6 829	1 534 795

Преценка по справедлива стойност на основните класове активи

Съгласно счетоводната политика на Дружеството имотите, машините и съоръженията се преценяват на 3 години или на по-кратки срокове. Честотата на последващите преценки на имоти, машини и съоръжения при прилагане на модела на преценка зависи от това дали балансовата стойност съществено се различава от справедливата стойност на даден преоценен актив към края на отчетния период.

Към 31.12.2021 г. е извършена оценка на справедливата стойност според изискванията на МСС 16 и МСФО 13 и с участието на независим лицензиран оценител.

Съгласно МСФО 13 „Оценяване по справедлива стойност“, при оценяването на справедливата стойност на нефинансовите активи се отчита способността на даден пазарен участник да генерира икономически ползи чрез използване на актива с цел максимизиране на стойността му или чрез продажбата му на друг пазарен участник, които ще го използват по такъв начин. Активите на „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД, включени в прегледа за преценка, са специфични, строго свързани с дейността на Дружеството и алтернативната употреба на по — голяма част от тях е невъзможна или трудно, т.е. друго използване от страна на пазарните участници, малко вероятно би довело до максимизиране стойността на активите, поради което е прието, че текущото им използване в дейността максимизира стойността.

При тази преценка са приложени следните два основни подхода и оценъчни методи за измерване на справедливата стойност на отделните категории имоти, машини и съоръжения:

- „Пазарен подход“ чрез „Метод на пазарните аналози“ – за земя и сгради, за които има реален пазар и наблюдавани данни за цени на скорошни пазарни сделки за подобни имоти, коригирани за специфични фактори като площ, местоположение и настоящо използване. За справедлива стойност е приета пазарната им цена, определена по сравнителния метод.
- „Разходен подход“ чрез „Метод на амортизирана възстановителна стойност“ – за сгради и конструкции със специализиран характер.
- „Разходен подход“ чрез „Метод на амортизирана възстановителна стойност“ - за достигане до заключение за справедливата стойност на машини, съоръжения и оборудване е преценен като допустим и възможно приложим подхода на база разходи, чрез Метода базиращ се на разходите за придобиване („амортизирана възстановителна стойност“) поради специализирания характер на болшинството от активите. Методът на разходите за придобиване измерва стойността на актива посредством определяне на новата му стойност към датата на оценката, отразяваща разходите за неговото придобиване, намалени с физическото му износване, функционалното и икономическо обезценяване, в резултат на неговата експлоатация. Методът извежда индикативна стойност, използвайки икономическия принцип, че купувач не би платил за даден актив повече от разходите за придобиване на актив с равностойна ползност, независимо дали чрез покупка или изграждане към датата на оценка.

Оценката по справедлива стойност към 31.12.2021 г. е базирана на наблюдаеми и ненаблюдаеми данни, коригирани за специфични фактори като площ, местоположение и настоящо използване. Пряко или косвено наблюдаемите входящи данни използвани в оценката подлежат на корекции. Поради тази причина използваните хипотези се категоризират от ниво 3. Съществени ненаблюдавани данни са свързани с корекцията за специфичните за активите на Дружеството фактори. Степента и посоката на тази корекция зависи от броя и характеристиките на наблюдаваните пазарни сделки с подобни имоти, които са използвани за целите на оценката. Въпреки че тези данни са субективна преценка, ръководството счита, че крайната оценка не би се повлияла значително от други възможни предположения.

Спецификата на активите на Дружеството и динамичната икономическа среда в сферата на енергетиката биха могли да доведат до вариации в използваните допускания и преценки при определяне на справедливите стойности на имоти, машини и съоръжения.

Информация относно определянето на справедливата стойност на Имоти, машини и съоръжения е представена в Пояснение 34.

Преглед за обезценка

Към 31 декември 2023 г. Дружеството е извършило преглед за обезценка на имоти, машини и съоръжения, съвместно с лицензиран оценител при спазване изискванията на МСС 36 „Обезценка на активи“. На база на извършения преглед не са установени индикации за това, че балансовата стойност на имоти, машини и съоръжения надвишава тяхната възстановима стойност.

Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи

Към 31.12.2023 г. Дружеството има договорни задължения за придобиване, реконструкция и модернизация на съоръжения, най-значимите от които са свързани с реализацията на проектите, включени в Националния план за инвестиции на Република България във връзка с искане за дерогация по чл.10 от Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, изменена с Директива 2009/29/ЕО и в Плана за възстановяване и устойчивост.

По Националния план за инвестиции са извършени разходи за изработка и монтаж на газоплътни екрани на КА-3 и КА-4; изграждане на разпалваща инсталация с газ на блок 2.

По Плана за възстановяване и устойчивост са извършени разходи за Идеини проекти за изграждане на пилотна инсталация на технология за улавяне и оползотворяване на въглероден диоксид и изграждане на паро-газов цикъл повишаващ КПД на съществуващия цикъл.

Във връзка с Комплексно разрешително 50 от 2005 година са изпълнени следните дейности: проектиране, доставка и монтаж на нови компресори окисляващ въздух за подмяна на съществуващите въздушни вентилатори – сключен договор за повишаване степента на сярочистване с ефективност над 97,5% на СОИ5/6, чрез повишаване на количеството оксидиращ въздух подаван в абсорбера; изработване и монтаж на 5 (пето) дюзово ниво на СОИ 7.

В ХИЛ.ЛВ.

Наименование на най-съществените проекти, включени в Националния план за инвестиции на Република България във връзка с искане за дерогация по чл.10 от Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, изменена с Директива 2009/29/ЕО и в Плана за възстановяване и устойчивост	Салдо на 01.01.2023г.	Отчетени разходи за придобиване през 2023 г.	Въведени в експлоатация ИМС през 2023 г.	Салдо на 31.12.2023г.
Пълен инженеринг нискоемисионни горелки на К 9 до 12	-	4 370	4 370	-
Проектиране и авторски надзор на газоплътни екрани на котел ПК-38-4	230	-	230	-
Изработка и монтаж на газоплътни екрани на котел ПК-38-4	25	10 529	10 554	-
Пълен инженеринг на газоразпалваща инсталация на К1 до 10	-	1 798	-	1 798
Монтаж на 5 (пето) дюзово ниво	151	2 647	-	2 798
Предпроектни проучвания свързани с НПВУ и декарбонизация на енергетиката, в т.ч.	-	84	-	84
Система за намаление на NO x и CO x	386	65	451	-
Въвеждане в системата за управление на Абсорбер 7 на алгоритми, измервания и управление на съоръжения свързани с изграждането на пето дюзово ниво	267	-	-	267
Подмяна ГРЧ (стени и таван) и входящ и изходящ колектор на КА-3	25	4 262	4 287	-
ПСИР К-11	-	6 670	6 670	-
МПП II ст. Л.Д.Ф.Т. с вх. и изх.кол. На КА-11	-	6 976	6 976	-
Разширение на съществуваща ЦСМ в ТЕЦ МИ 2 ЕАД за АПИИ и	-	6 384	-	6 384

Наименование на най-съществените проекти , включени в Националния план за инвестиции на Република България във връзка с искане за дерогация по чл.10 от Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, изменена с Директива 2009/29/ЕО и в Плана за възстановяване и устойчивост	Салдо на 01.01.2023г.	Отчетени разходи за придобиване през 2023 г.	Въведени в експлоатация ИМС през 2023 г.	Салдо на 31.12.2023г.
АПГИ				
Реализация на част "Електрическа" към работен проект за изграждане на пето дюзово ниво, отражателни пръстени, реконструкция, модернизация и промяна на местоположението на капкоуловителя и реконструкция и модернизация на тръбопроводите за окисляващ въздух на абсорбери СОИ 7 и 8	34	-	-	34
Пълна подмяна на колектори и тръбни разводки по дюзови нива	-	65	65	-
Подмяна на съществуващи въздушни вентилатори с нови компресори окисляващ въздух	-	276	-	276
Подмяна на централните разпределителни колектори на дюзови нива	-	1 887	1 887	-
Изграждане на клетки за депониране на гипс	238	-	-	238
Подмяна на ГТЛ - транспортъори	-	4 549	4 549	-
Киберсигурност	-	7 171	7 171	-
Включване на АИС с.Полски градец в национална система за мониторинг	-	71	71	-
	1 356	57 804	47 281	11 879

Обезпечения по кредити

Дружеството не е заложило имоти, машини и съоръжения като обезпечение по свои задължения.

Други оповестявания

За имотите, машините и съоръженията, отчитани по преоценена стойност, оповестяването на балансовата сума, която би била призната, ако активите се отчитаха съгласно метода на цената на придобиване, е практически неприложимо, поради сложността на притежаваните активи и дългите периоди от време, през които тези активи са собственост на Дружеството.

7. Финансови активи по справедлива стойност

Финансови активи

31.12.2023 **31.12.2022**
ХИЛ. ЛВ. ХИЛ. ЛВ.

Инвестиции в инструменти на собствения капитал, класифицирани като финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

ЗАД Енергия

433 413

Балансова стойност

433 413

Към 31.12.2023 г. Дружеството има участие в размер на 0.96% от капитала (брой акции – 43 196 с номинална стойност 172 784 лева) на Застрахователно акционерно Дружество „Енергия” АД. ЗАД „Енергия” АД е учредено в България. Акциите на ЗАД Енергия АД не се търгуват на активен пазар. Извършена е оценка на справедливата стойност по метода на дисконтираните дивиденди и е определена справедливата стойност на 1 акция към 31.12.2023 г., че е 10.02 лв (2022 г. 9.56 лв). Към 31.12.2023 г. разход от преоценка в размер на 18 хил. лв., нетно от данъци е отчетен в друг всеобхватен доход. Оценката е извършена в съответствие с Българските стандарти за оценяване (БСО), МСФО 9, МСФО 13 и счетоводната политика на Дружеството. При тази оценка е приложен метода на дисконтираните дивиденди, който се базира на приходния подход.

Преоценка до справедлива стойност	31 декември 2022 г.	Изменение		31 декември 2023 г.
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Акции на ЗАД Енергия АД	413		20	433

Съгласно МСФО 13 „Оценяване по справедлива стойност“, при оценяването на справедливата стойност на нефинансовите активи се отчита способността на даден пазарен участник да генерира икономически ползи чрез използване на актива с цел максимизиране на стойността му или чрез продажбата му на друг пазарен участник, който ще го използва по такъв начин.

Оценката по справедлива стойност към 31.12.2023 г. и 31.12.2022 г. е базирана на използването на оценъчни техники при ненаблюдаеми данни, коригирани за специфична ситуация, при която не съществува активен пазар за сходни активи. Пряко или косвено наблюдаемите входящи данни използвани в оценката подлежат на корекции. Поради тази причина използваните хипотези се категоризират от ниво 3 от йерархията на справедливите стойности.

През 2023 г. „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е получило дивидент в размер на 90 хил. лв. (2022г. - 134 хил. лв.)

8. Отсрочени данъчни активи и пасиви

Отсрочени данъчни пасиви/ (активи)	1 януари 2023 г.	Признати в печалбата или загубата	Признати в друг всеобхватен доход	31 декември 2023 г.
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Имоти, машини и съоръжения	35 756	4 950	-	40 706
Обезценка на финансови активи	34	-	2	36
Обезценка съдебни дела	(1 843)	(1)	-	(1 844)
Материални запаси	(891)	58	-	(833)
Търговски и други вземания	(6)	(5)	-	(11)
Задължения за обезщетения при пенсиониране	(4 179)	320	(664)	(4 523)
Провизии	(1 529)	(1 645)	-	(3 174)
Доходи физически лица	(15)	(1)	-	(16)
Неизползвани отпуски и соц. осигуровки	(237)	(81)	-	(318)
Нетни отсрочени данъчни пасиви	27 090	3 595	(662)	30 023

Отсрочени данъчни пасиви/ (активи)	1 януари 2022 г.	Признати в печалбата или загубата	Признати в друг всеобхватен доход	31 декември 2022 г.
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Имоти, машини и съоръжения	45 941	(10 185)	-	35 756
Обезценка на финансови активи	40	-	(6)	34
Обезценка инвестиция св.лица	(924)	924	-	-
Обезценка съдебни дела	(1 780)	(63)	-	(1 843)
Материални запаси	(1 066)	175	-	(891)
Търговски и други вземания	(5)	(1)	-	(6)
Задължения за обезщетения при пенсиониране	(4 993)	240	574	(4 179)
Провизии	(5 019)	3 490	-	(1 529)
Непризнати лихви, слаба капитализация	(9 730)	9 730	-	-
Доходи физически лица	(14)	(1)	-	(15)
Неизползвани отпуски и соц. осигуровки	(144)	(93)	-	(237)
Нетни отсрочени данъчни пасиви	22 306	4 216	568	27 090

Сумите, признати в другия всеобхватен доход, се отнасят до преоценката на нефинансови активи, преоценки на задълженията по планове с дефинирани доходи и преоценка по справедлива стойност на финансови активи.

9. Материални запаси

	31.12.2023	31.12.2022
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Резервни части	40 522	46 947
Лигнитни въглища	16 672	14 783
Материали за ремонт	8 806	7 525
Котелно гориво (мазут)	4 636	5 067
Варовик	1 005	785
Реагенти	954	771
Масла	544	383
Други течни горива	120	114
Строителни материали	19	33
Природен газ	2	3
Други материали	457	574
Материали	73 737	76 985
Продукция (FGD гипс)	2	-
Продукция	2	-
Материални запаси	73 739	76 985
Материални запаси по себестойност	82 072	85 894
Натрупана обезценка	(8 333)	(8 909)
	73 739	76 985

През 2023 г. общо 173 510 хил. лв. от материалните запаси са отчетени като разход в печалбата или загубата (2022 г.: 393 543 хил. лв.) Тази сума включва и обезценка на материални запаси в размер на 136 хил. лв. (2022 г.: 7 хил. лв.).

Към 31 декември 2023 г Дружеството е извършило оценка на основната част от материалните запаси чрез независим лицензиран оценител. При прегледа на материалните запаси бе установено, че балансовата им стойност е по-висока от нетната им реализируема стойност. Ръководството е счело, че сумата на обезценка не е съществена, не оказва съществено влияние върху финансовия резултат на дружеството и не е предприело действия за начисление на същата. При прегледа на материалните запаси към 31 декември 2022 г. бе установено, че балансовата им стойност не се различава съществено от нетната им реализируема стойност.

През 2023 г. Дружеството отчете разходи за обезценка на отпадъци от черни и цветни метали (скрап) в размер на 136 хил. лв. (2022 г.: 7 хил. лв.), на основание промяна в борсовите цени, съгласно сключени нови борсови договори през 2023 г. за покупко-продажба на стоки чрез посредничеството на членове на Софийска стокова борса. Разликата е отчетена в отчета за печалбата или загубата на ред „Други разходи“.

Движение на обезценката на материални запаси

	2023	2022
	ХИЛ.ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Салдо на 1 януари	8 909	10 657
Начислени разходи за обезценка	34	7
Възстановена обезценка	(3)	-
Отписана	(607)	(1 755)
Салдо на 31 декември	8 333	8 909

Материални запаси към 31 декември 2023 г. не са предоставяни като обезпечение на задължения.

Продукция

Техническият гипс (FGD гипс), получен при производството на електроенергия на базата на топлоенергия, при изгарянето на местни лигнитни въглища от Източномаришкия минен басейн, след обезводнителните инсталации на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, е определен като страничен продукт с Решение № СП-59/29.07.2022 г. на министъра на околната среда и водите. Техническият гипс (FGD гипс) е идентифициран като калциев сулфат, с тонажна група – над 1000 тона/година. Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH) и за създаване на Европейска агенция по химикали, изисква регистрация на всички химикали, които се произвеждат или внасят в ЕС в количества от 1 тон или повече годишно. По смисъла на REACH, ако дадено вещество, което се произвежда, не бъде регистрирано, неговото производство и/или пускане на пазара ще бъде незаконно. В тази връзка „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД през 2023 г. регистрира техническият гипс (FGD гипс), след обезводнителните инсталации за гипс по REACH, като вещество, което произвежда с тонажна група над 1000 т/годишно. Към 31.12.2023 г. „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД има продукция (FGD гипс) на склад 1 500 т на стойност 2 хил.лв.

10. Емисии парникови газове

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД притежава Разрешително за емисии на парникови газове № 46 – Н1/2011 г. В съответствие с условие 5 от Разрешителното, както и във връзка с изискванията на чл.48(1) от ЗОИК, Дружеството е длъжно до 30.09 (Изм. - ДВ, бр. 16 от 2024 г., в сила от 23.02.2024 г.) на текущата година да предаде определен брой квоти, равняващи се на общото количество емисии, отделени от инсталацията през предходната година, верифицирани от регистриран независим верификатор.

Осигуряването на необходимото количество квоти за емисии на парникови газове се осъществява чрез покупка, като квотите постъпват по специална партидата на операторите на инсталации в Националния регистър, администриран от Изпълнителната агенция по околна среда.

На 16.07.2021 г. между „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД (в качеството на Купувач) и БЕХ ЕАД (в качеството на Продавач) беше подписан рамков договор за текущо закупуване на европейски квоти за емисии на парникови газове от вида „EUA“, необходими за работата на централата. В съответствие с разпоредбите на договора, след сключване на сделка за продажба на ел. енергия, от страна на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД към БЕХ ЕАД се изпраща заявка за закупуване на съответното прогнозно количество емитирани квоти.

Наличните квоти по партидата на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД в Националния регистър се отчитат като актив при тяхното придобиване и се отчитат като текущ разход за дейността, когато емитираните парникови газове от дейността на Дружеството превишават наличните квоти по партидата, до размера на емитираното количество. Разликата между наличните квоти по партидата и емитираните парникови газове се представя в отчета за финансовото състояние на Дружеството като текущ актив.

Към 31.12.2023 г. по партидата на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД в Националния регистър, администриран от Изпълнителната агенция по околна среда няма налични квоти, в количество, което превишава емитираните през 2023 г. (към 31.12.2022 г. 361 833 хил. лв).

11. Търговски и други вземания

	31.12.2023	31.12.2022
	хил. лв.	хил. лв.
Търговски вземания	8 678	574
Обезценка на търговски вземания	(9)	(7)
Търговски вземания, нетна сума	8 669	567
Други вземания-Внесени гаранционни обезпечения	313	313
Други вземания, нетна сума	313	313
Съдебни и присъдени вземания	18 966	18 979
Обезценка на съдебни и присъдени вземания	(18 439)	(18 435)
Съдебни и присъдени вземания, нетна сума	527	544
Финансови активи	9 509	1 424
Предплатени застрахователни премии	473	419
Вземания от бюджета	15	633
Платени аванси	29	54
Други краткосрочни вземания	1	8
Нефинансови активи	518	1 114
Търговски и други вземания	10 027	2 538

Търговските вземания към 31 декември са представени, както следва:

	31.12.2023	31.12.2022
	хил. лв.	хил. лв.
Вземания от клиенти по продажба на ел.енергия	8 131	-
Вземания от клиенти по предоставени услуги	398	417
Вземания от клиенти по продажба на материали	115	121
Други търговски вземания	25	29
	8 669	567

Между „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД и част от контрагентите за продажба на ел. енергия през 2023 г. бяха подписани споразумения за разсрочено погасяване на задължения за закупена ел. енергия.

Общата стойност на разсрочените плащания към 31.12.2023 г. е в размер на 8 131 хил.лв., в т.ч. 7 918 хил.лв. главници и 213 хил.лв. лихви.

Сроковете за издължаване са от 25.08.2024 г. до 11.12.2024 г., на части, пропорционално на предоставената ел. енергия в периода от 01.09.2023 г. до 31.12.2023 г.

За отсрочените плащания контрагентите се задължават да заплащат лихва върху стойността на отсрочените плащания във фиксиран размер на 13,12% годишно (изчислена като размера на ОЛП, в сила от 01.07.2023 г. плюс 10 пункта), платима на падеж, заедно с отсрочените суми.

За обезпечаване изпълнението на отсрочените задължения и дължимите към тях неустойки за забава в полза на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД бяха издадени банкови гаранции в общ размер на 8 974 хил.лв. със срок на действие до 11.01.2025 г.

Към 31.12.2023 г. Дружеството няма заложиени свои вземания от клиенти като обезпечение по задължения.

Всички търговски, съдебни и присъдени вземания към 31.12.2023 г. са прегледани относно индикации за обезценка. Обезценката към 31.12.2023 г. е изчислена съгласно приетата методика в счетоводната политика на Дружеството.

Към 31.12.2023 г. начислената обезценка за периода на търговски и други вземания е в размер на 6 хил. лв. (2022 г.: 637 хил. лв.). Обезценката е отчетена в отчета за печалбата или загубата на ред „Начислена/възстановена обезценка на финансови активи“.

Изменението в обезценката на търговските и други вземания може да бъде представено по следния начин:

Обезценка	Очаквани кредитни загуби към 01.01.2023 г.	Изменение през 2023 г.	Очаквани кредитни загуби към 31.12.2023 г.
Нетекущи и текущи търговски вземания	(7)	(2)	(9)
Съдебни и присъдени вземания	(18 435)	(4)	(18 439)
	(18 442)	(6)	(18 448)

Обезценка	Очаквани кредитни загуби към 01.01.2022 г.	Изменение през 2022 г.	Очаквани кредитни загуби към 31.12.2022 г.
Нетекущи и текущи търговски вземания	(2)	(5)	(7)
Съдебни и присъдени вземания	(17 803)	(632)	(18 435)
	(17 805)	(637)	(18 442)

12. Пари и парични еквиваленти

	31.12.2023 ХИЛ. ЛВ.	31.12.2022 ХИЛ. ЛВ.
Парични средства в банки и в брой:		
- български лева	32 028	16 010
- евро	329	3 368
- британски лири	1	1
	32 358	19 379
Блокирани парични средства със специално предназначение	150	150
Ефект от очаквани кредитни загуби	(110)	(54)
	32 398	19 475

	31.12.2023	31.12.2022
	хил. лв.	хил. лв.
Парични средства в банкови сметки	32 320	19 327
Парични средства в брой	38	52
Блокирани парични средства със специално предназначение	150	150
Парични средства в отчета за паричните потоци	<u>32 508</u>	<u>19 529</u>
Обезценка на парични средства	<u>(110)</u>	<u>(54)</u>
Парични средства в отчета за финансовото състояние	<u><u>32 398</u></u>	<u><u>19 475</u></u>

Сумата на пари и парични еквиваленти, която е блокирана за Дружеството към 31 декември 2023 г. в размер на 150 хил. лв. (31 декември 2022 г.: 150 хил. лв.), представляват средства в сметка със специално предназначение и служат за обезпечение по смисъла на чл. 19, ал. 2 от ПУРДЕЕМ.

Всички налични парични средства на Дружеството в търговски банки към 31.12.2023 г. са прегледани относно индикации за обезценка. Към 31 декември 2023 г. обезценката е изчислена съгласно приетата методика в счетоводната политика на Дружеството.

През 2023 г. е начислена обезценка на пари и парични еквиваленти е в размер на 56 хил. лв. (2022 г.: начислена обезценка 2 хил. лв.). Обезценката е отчетена в отчета за печалбата или загубата на ред „Начислена/възстановена обезценка на финансови активи“.

Изменението в обезценката на паричните средства може да бъде представено по следния начин:

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Салдо към 1 януари	54	52
Начислена обезценка	56	2
Салдо към 31 декември	<u>110</u>	<u>54</u>

13. Собствен капитал

13.1. Акционерен капитал

Регистрираният капитал на Дружеството към 31 декември 2023 г. се състои от 68 763 161 обикновени акции с номинална стойност в размер на 10 лева всяка. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на акционерите на Дружеството.

	31.12.2023	31.12.2022
	Брой акции	Брой акции
Брой издадени и напълно платени акции:		
В началото на годината	68 763 161	68 763 161
Общ брой акции, оторизирани в края на годината	<u>68 763 161</u>	<u>68 763 161</u>

Едноличен акционер на Дружеството е „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД, който се притежава от Министерството на енергетиката.

13.2. Резерви

Резервите на Дружеството включват законови и други резерви, резерв от преоценки по планове с дефинирани доходи и преоценъчен резерв от преоценка на нетекущи активи.

Законови резерви

Законовите резерви се формират от акционерните дружества, като разпределение на печалбата по реда на чл. 246 от Търговския закон. Те се заделят докато достигнат една десета или по-голяма част от капитала. Източници за формиране на законовите резерви са най-малко една десета част от нетната печалба, премии от емисии на акции и средствата, предвидени в устава или по решение на общото събрание на акционерите. Законовите резерви могат да бъдат използвани за покриване на загуби от текущия и предходни отчетни периоди. В определени от закона случаи, законовите резерви могат да бъдат използвани за увеличаване на капитала и разпределение на дивиденди.

С решение по Протокол №34-2016 от 2023 г. на едноличния собственик на капитала е взето решение за разпределение на печалбата за 2022 г. в размер на 1 189 727 хил.лв по следния начин:

- за фонд „Резервен“ в размер на 68 763 хил. лв. (до попълване на 1/10 от капитала).
- за покриване на загуба от предходни години в размер на 1 120 964 хил.лв.

Други резерви

Други резерви са резервите, които Дружеството създава по решение на акционерите, освен резервите, предвидени в нормативни актове. Другите резерви могат да се използват за покриване на загубите, за увеличаване на основния капитал, за разпределение на дивиденди и други. В други резерви са включени преоценка на дълготрайни материални активи от 1997 г., резерв от разпределителен протокол с НЕК, намаление на дяловото съучастие на ДССД Раднево, обезщетения и дарения за минали години, резерви отчетени от печалбата и допълнителни резерви от присъединяването на „ГУП ТЕЦ 2“ през 2000 г.

С решение по Протокол №30-2016 от 2016 г. на едноличния собственик на капитала е взето решение за покриване на загуби от предходни години за сметка на други резерви в размер на 77 913 хил. лв.

Резерв от преоценки по планове с дефинирани доходи

В резерв от преоценки по планове с дефинирани доходи Дружеството отчита актюерски печалби и загуби, съгласно изискванията на МСС 19.

	Преоценка по планове с дефинирани доходи, нетно от данъци хил. лв. (42 470)
Салдо към 1 януари 2022г.	
Преоценки - актюерски (печалби)загуби от промени в демографските и финансовите предположения	8 017
Преоценки - актюерски (печалби)загуби от промени в действителния опит	(2 854)
Салдо към 31 декември 2022 г.	(37 307)
Преоценки - актюерски (печалби)загуби от промени в демографските и финансовите предположения	(4 032)
Преоценки - актюерски (печалби)загуби от промени в действителния опит	(1 941)
Салдо към 31 декември 2023 г.	(43 280)

Увеличението (намалението) на актюерската печалба (загуба) основно се дължи на:

- Разлика между действителния опит през текущата година и направените актюерски предположения в предходната оценка. Разгледан като самостоятелен фактор разликите между действителния опит през годината и направените предположения в предходната оценка са причина да се формира актюерска загуба за 2023 г., нетно от данъци в размер на 1 941 хил. лв. (за 2022 г. – 2 854 хил.лв.)
- Промени във финансовите и демографските предположения
- Намаление или увеличение на лихвения процент, при който се извършва дисконтирането. Новата оценка за 2023 г. е пресметната при 4.5% лихвен процент, който е с 100 базови пункта по-нисък от процента, използван в миналогодишната оценка за 2022 г., поради тенденцията на намаление на доходността на дългосрочните ДЦК, издавани в България.
- Увеличение на ръста на заплатите – само за 2024 г. от 0% на 5%.
- Актуализиране на използваната таблица за смъртност. В оценката към 31.12.2023 г. е използвана таблица за смъртност на Националния статистически институт, базирана на статистически данни за смъртността на населението за периода 2020 – 2022 г., докато в предходната оценка използваната таблица за смъртност е била базирана на данни за периода 2019 – 2021 г.

Разгледани самостоятелно, тези фактор водят до увеличение на настоящата стойност на задължението и формират актюерска загуба за 2023 г., нетно от данъци, в размер на 4 032 хил. лв. (за 2022 г. актюерска печалба, нетно от данъци– 8 017 хил.лв.)

Преоценъчен резерв на нефинансови активи

Преоценъчният резерв на нефинансовите активи се използва за отразяване на увеличенията в справедливата стойност на имоти, машини, съоръжения и оборудване и намаленията до степента, в която тези намаления са свързани с увеличение на същия актив, признато по-рано в друг всеобхватен доход.

	Преоценъчен резерв на нефинансови активи
	хил. лв
Салдо към 1 януари 2022г.	865 474
Прехвърляне на преоценъчен резерв на нефинансови активи в неразпределена печалба при отписване на актив	(193)
Салдо към 31 декември 2022 г.	865 281
Прехвърляне на преоценъчен резерв на нефинансови активи в неразпределена печалба при отписване на актив	(237)
Салдо към 31 декември 2023 г.	865 044

Отписването на преоценъчни резерви и прехвърлянето им в неразпределената печалба на Дружеството е в съответствие със счетоводната политика на Дружеството и се извършва при отписване на активи, които са били преоценени.

Намалението на преоценъчния резерв на нефинансови активи за 2023 и 2022 г. е в резултат на отписан преоценъчен резерв и отсрочен данък върху преоценъчния резерв на бракувани активи.

14. Провизии

	Провизия за емисии на парникови газове	Провизия за рекултивация	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Балансова стойност към 1 януари 2023 г.	14 415	5 488	19 903
Допълнителни провизии	16 441	-	16 441
Балансова стойност към 31 декември 2023 г.	30 856	5 488	36 344
Представени в отчета за финансовото състояние като:			
Нетекущи пасиви	-	5 488	5 488
Текущи пасиви	30 856	-	30 856

Провизия за емисии на парникови газове

Към 31 декември 2023 г. Дружеството е отчетло провизии за недостиг на квоти за емисии на парникови газове в размер на 225 463 t/CO₂, на стойност 30 856 хил. лв. Количеството недостиг представлява разликата между реално емитираните и верифицирани 4 293 437 t/CO₂ и наличните за 2023 г. 4 067 974 t/CO₂ по сметката на Дружеството в Националния регистър към 31.12.2023 г. Във връзка с рамков договор за покупко-продажба на квоти за емисии на парникови газове от 16.07.2021 г., сключен между „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД и БЕХ ЕАД, БЕХ ЕАД до 31.12.2023 г. закупи и продаде на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД част от необходимото количество (4 067 974 t/CO₂) на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД квоти за парникови газове за покриване на задължението към Националния регистър за 2023 г. Стойността на провизиите е изчислена в съответствие с реално постигнатите от БЕХ ЕАД покупни цени на квотите след 31.12.2023 г. до датата на съставяне на настоящия отчет.

Към 31 декември 2022 г. Дружеството е отчетло провизии за недостиг на квоти за емисии на парникови газове в размер на 88 374 t/CO₂, на стойност 14 415 хил. лв. Количеството недостиг представлява разликата между реално емитираните, верифицирани 10 926 444 t/CO₂ и наличните за 2022 г. 10 838 070 t/CO₂ по сметката на Дружеството в Националния регистър към 31.12.2022 г. Във връзка с рамков договор за покупко-продажба на квоти за емисии на парникови газове от 16.07.2021 г., сключен между „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД и БЕХ ЕАД, БЕХ ЕАД до 31.12.2022 г. закупи и продаде на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД част от необходимото количество (10 838 070 t/CO₂) на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД квоти за парникови газове за покриване на задължението към Националния регистър за 2022 г. Стойността на провизиите е изчислена в съответствие с реално постигнатите от БЕХ ЕАД покупни цени на квотите след 31.12.2022 г. до датата на съставяне на настоящия отчет.

Провизия за рекултивация на нарушени терени – Гипсоотвал (депо) за депониране на гипс от сероочистващи инсталации

Съгласно Наредба 26 за рекултивация на нарушени терени, подобряване на слабопродуктивни земи, отнемане и оползотворяване на хумусния пласт Дружеството има задължение да извърши технологична и биологична рекултивация на депото, след неговото запълване с гипс от сероочистващи инсталации. Според капацитета на депото и количеството депониран гипс се очаква депото да се запълни за 5 години. Стойността на технологичната и биологичната рекултивация по проект е в размер на 5 488 хил. лв. Съгласно МСС 16 – Имоти, машини и съоръжения, в стойността на един имот, машина и съоръжение се включва и първоначалната приблизителна оценка на очаквания разход за възстановяване на площадката (рекултивация на терена), където се е намирал активът, след като бъде изваден от употреба. Задължението за тези

разходи се третира като провизия и се отчита по реда на МСС 37 – Провизии, условни задължения и условни активи. Настоящата дисконтирана стойност на провизията е капитализирана към стойността на съоръжението (Гипсоотвал) и ще се признава всяка година като разход за амортизации. Към 31.12.2013 г. настоящата стойност на провизията е изчислена в размер на 4 607 хил. лв. при използване на дисконтов фактор 3.56%. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година спрямо лихвените проценти на дългосрочни Държавни ценни книжа. За целите на дисконтирането е използван ефективен годишен лихвен процент 3.56%. Той се основава на доходността на емисиите на дългосрочните ДЦК (с 10- годишен матуритет). Останалата част от стойността на рекултивацията в размер на 881 хил. лв. ще се показва всяка година като разход за лихви, с който ще се завишава задължението за провизия. Към 31 декември 2023 г., най-добрата преценка за необходимата провизия за рекултивация на депото е в размер на 5 488 хил. лв. (31 декември 2022 г.: 5 488 хил. лв.).

15. Възнаграждения на персонала

15.1. Разходи за персонала

Разходи за персонала

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Заплати и възнаграждения	101 234	90 055
Пенсионно и здравно осигуряване	25 684	24 340
Разходи за социални надбавки и помощи	16 333	12 321
Разходи за храна	7 550	7 329
Обезщетения за сметка на работодателя	1 538	1 350
Разходи за доходи на персонала при пенсиониране	493	2 875
	152 832	138 270

15.2. Пенсионни и други задължения към персонала

Пенсионните задължения към персонала, признати в отчета за финансовото състояние, се състоят от следните суми:

	31.12.2023	31.12.2022
	хил. лв.	хил. лв.
Нетекучи:		
Нетекучи пенсионни задължения към персонала	39 577	36 684
Текущи:		
Текущи пенсионни задължения към персонала	5 644	5 104
Други краткосрочни задължения към персонала	16 173	14 229
Текущи пенсионни и други задължения към персонала	21 817	19 333

Съгласно българското трудово законодателство и Колективния трудов договор (КТД) при прекратяване на трудовото правоотношение след като работникът е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, независимо от основанието за прекратяване, Дружеството е задължено да му изплати определен размер брутни трудови месечни възнаграждения в зависимост от прослуженото време в Дружеството.

Съгласно българското трудово законодателство и Колективния трудов договор (КТД) плащанията при пенсиониране по болест са в определен размер брутни трудови месечни възнаграждения в зависимост от стажа на лицето в Дружеството. Условието за изплащане на

обезщетението са лицето да има най-малко 5 години общ трудов стаж и през последните 5 години да не е получавал обезщетение на същото основание.

Основните предположения, използвани при определяне на задълженията за доходи на персонала при пенсиониране са посочени по-долу:

	31.12.2023	31.12.2022
Норма на дисконтиране	4.50%	5.50%
Бъдещо увеличение на възнагражденията за следващата година	5.00%	0%
Бъдещо увеличение на възнагражденията за всяка следваща година	0%	0%
Текущество на персонала:		
18-30 г.	7.00%	7.00%
31-40 г.	4.00%	4.00%
41-50 г.	3.00%	3.00%
51-60 г.	2.00%	2.00%
Над 60 г.	0.00%	0.00%

Планът за доходи на персонала при пенсиониране не е финансиран. Планът излага Дружеството на актюерски рискове като лихвен риск, риск от промяна в продължителността на живота и инфлационен риск:

- Лихвен риск - Настоящата стойност на задълженията по планове с дефинирани доходи е изчислена с дисконтов процент, определен на базата на пазарната доходност на държавни ценни книжа. Падежът на ценните книжа съответства на очаквания срок на задълженията по планове с дефинирани доходи и те са деноминирани в български лева. Спад в пазарната доходност на държавните ценни книжа ще доведе до увеличение на задълженията по планове с дефинирани доходи на Дружеството.
- Риск от промяна в продължителността на живота - Увеличение на очакваната продължителност на живота на служителите би довело до увеличение в задълженията по планове с дефинирани доходи.
- Инфлационен риск - Увеличение на инфлацията би довело до увеличение в задълженията по планове с дефинирани доходи.

Промените в настоящата стойност на задължението за доходи на персонала при пенсиониране са както следва:

	Сума
	хил. лв.
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране на 1 януари 2023 г.	41 788
Разходи за лихви	2 249
Разходи за текущ стаж	2 080
Разходи за минал стаж	(1 607)
Изплатени доходи на персонала	(5 947)
Разходи при пенсиониране по болест	21
Актюерски печалби, признати в друг всеобхватен доход, в т.ч.:	6 637
<i>Преоценки - актюерски печалби от промени в демограф. и финан. пред-я</i>	<i>4 480</i>
<i>Преоценки - актюерски загуби от промени в действителния опит</i>	<i>2 157</i>
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране на 31 декември 2023 г.	45 221

	Сума хил. лв.
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране на 1 януари 2022 г.	49 923
Разходи за лихви	302
Разходи за текущ стаж	3 256
Изплатени доходи на персонала	(5 575)
Разходи при пенсиониране по болест	(381)
Актюерски загуби, признати в друг всеобхватен доход, в т.ч.:	(5 737)
<i>Преоценки - актюерски загуби от промени в демограф. и финан. пред-я</i>	(8 908)
<i>Преоценки - актюерски загуби от промени в действителния опит</i>	3 171
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране на 31 декември 2022 г.	41 788

Разходи за доходи на персонала при пенсиониране

Общата сума на разходите по планове с дефинирани доходи на Дружеството, призната в печалбата или загубата, може да бъде представена, както следва:

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Разходи за текущ стаж	2 080	3 256
Разходи за минал стаж	(1 607)	-
Разходи за лихви	2 249	302
Разходи при пенсиониране по болест	21	(381)
Разходи за доходи на персонала при пенсиониране, признати в печалбата или загубата	2 743	3 177

Разходите за лихви и всички други разходи, представени по-горе, са включени в отчета за печалбата или загубата на ред „Разходи за персонала” (вж. Пояснение 15.1). Дружеството признава всички актюерски печалби и загуби съгласно изискванията на МСС 19.

Общата сума на разходите по планове с дефинирани доходи на Дружеството, призната в другия всеобхватен доход, може да бъде представена, както следва:

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Преоценки - актюерски загуби от промени в действителния опит	2 157	3 171
Преоценки - актюерски загуби / (печалби) от промени в демографските и финансовите предположения	4 480	(8 908)
Общо загуби/(печалби), признати в другия всеобхватен доход	6 637	(5 737)

16. Финансиране

	31.12.2023	31.12.2022
	хил. лв.	хил. лв.
На 1 януари	19 114	22 157
Признати в отчета за печалбата или загубата	(2 888)	(3 043)
На 31 декември	<u>16 226</u>	<u>19 114</u>
Дългосрочни	13 546	16 226
Краткосрочни	2 680	2 888
	<u>16 226</u>	<u>19 114</u>

Правителствените дарения са получени по програми и фондове за изграждането на машини и оборудване с екологично предназначение.

Финансиранията са свързани със следните проекти:

- Финансиране по програма ИСПА за изграждане на серочистващи инсталации за Блок 5 и Блок 6. Активите са изградени и въведени в експлоатация. Салдото на финансирането към 31 декември 2023 г. включва балансовата стойност на активите в размер на 5 889 хил. лв. (31 декември 2022: 6 625 хил. лв.);
- Финансиране от „Международен Фонд Козлодуй“ за изграждане на инсталация за обезводняване на гипс и ЦПС. Активите са изградени и въведени в експлоатация. Салдото на финансирането към 31 декември 2023 г. включва балансовата стойност на активите в размер на 8 806 хил. лв. (31 декември 2022: 10 764 хил. лв.);
- Финансиране от Фонд „Енергийни ресурси“ за изграждане на сгуроотвал. Активите са изградени и въведени в експлоатация. Салдото на финансирането към 31 декември 2023 г. включва балансовата стойност на активите в размер на 1 531 хил. лв. (31 декември 2022: 1 725 хил. лв.)

Към 31 декември 2023 г. не са установени неизпълнени условия и нарушения във връзка с получените финансираня.

17. Търговски и други задължения

	31.12.2023	31.12.2022
	хил. лв.	хил. лв.
Търговски задължения	28 045	18 225
Задължения гаранции за изпълнение	8 471	6 578
Задължения за гаранции за участие в обществени поръчки	21	21
Депозит участие търг ел.енергия	-	20
Финансови пасиви	<u>36 537</u>	<u>24 844</u>
Задължения към бюджета	17 290	49 336
Задължения по вноски във фонд СЕС	12 355	83 536
Получени аванси	216	157 979
Нефинансови пасиви	<u>29 861</u>	<u>290 851</u>
Търговски и други задължения	<u>66 398</u>	<u>315 695</u>

Получените аванси представляват предплатени суми по договори за бъдеща доставка на нетна активна електрическа енергия с контрагенти на свободния (либерализирания) пазар.

Условията на посочените по-горе търговски и други задължения са както следва:

- Търговските задължения не са лихвоносни и обичайно, съгласно договорните отношения се уреждат в срок до 30 дни и до 60 дни;
- Данъчните задължения не са лихвоносни и се уреждат в законово установените срокове;
- Всички останали задължения не са лихвоносни и обичайно, се уреждат в 14-дневен срок.

Търговските задължения, отразени в отчета за финансовото състояние, включват:

	31.12.2023	31.12.2022
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Доставчици на СМР, машини и оборудване	15 908	9 991
Доставчици на материали и резервни части	4 931	3 904
Доставчици по ремонтни услуги	4 840	1 850
Доставчици на природен газ и мазут	846	1 249
Други доставки	1 520	1 231
Търговски задължения	28 045	18 225

Нетната балансова стойност на текущите търговски и други задължения се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

18. Приходи от продажби

Разбивка на приходите по пазари:

	2023	2022
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Приходи от продажба на електрическа енергия	1 418 132	3 993 242
Приходи от други договори с клиенти	3 971	2 972
Приходи по договори с клиенти	1 422 103	3 996 214

Разбивка на приходите съгласно момента във времето за признаване на приходите:

	2023	2022
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Продукти, които се прехвърлят в определен момент	187	53
Продукти и услуги, които се прехвърлят с течение на времето	1 421 916	3 996 161
Общо:	1 422 103	3 996 214

В сумата на приходите от договори с клиенти са включени следните приходи от продажба на електрическа енергия и разполагаема мощност.

	2023	2022
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Приходи от продажба на електрическа енергия на свободен пазар	1 123 127	3 690 730
Приходи от продажба на електрическа енергия –на регулиран пазар	246 649	157 059
Приходи от участие регулиране на горе	42 144	140 255
Приходи от продажба на услуги на ЕЕС (ПР и ВР)	3 927	4 669
Приходи от продажба на балансираща енергия (излишък)	2 285	529
	1 418 132	3 993 242

В приходи от други договори с клиенти се включват следните:

	2023	2022
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Приходи от услуги	3 784	2 919
Приходи от продажба FGD гипс	137	-
Приходи от карти за пътуване и пропуски	44	47
Приходи от телефонни услуги	6	6
	3 971	2 972

Приходите от услуги включват основно приходи от ел. енергия предоставена на фирми от вътрешнозаводската мрежа (собствени нужди), вода, ношувки, услуги от автотранспорт и обучения в център за подготовка на кадри.

Салда по договори с клиенти	31.12.2023	31.12.2022
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Търговски вземания	8 678	574
Търговски вземания свързани лица	127 662	119 575
Търговски вземания обезценка	(9)	(7)
	136 331	120 142

19. Други доходи

	2023	2022
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Приходи от финансиране за дълготрайни активи	2 888	3 043
Приходи от НАП – възстановен ДДС за несъбираеми вземания	2 436	-
Приходи от участия в ПФР от застр. полица	1 675	1 099
Приходи от излишъци на активи	1 238	1 700
Приходи от неустойки и лихви по договори с доставчици и клиенти	491	7
Приходи от финансиране за текуща дейност	385	6 672
Приходи от страничен продукт FGD гипс	139	-
Приходи от наеми	46	40
Приходи от продажба на ДМА-сервитут	36	-
Приходи от отписани задължения	20	-
Други	93	80
	9 447	12 641

Приходите от финансиране, признати пропорционално на начислената за периода амортизация на активите, придобити с полученото финансиране са представени както следва:

	2023	2022
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Финансиране по:		
Грант 12 – Международен фонд „Козлодуй“	1 958	2 017
Програма ИСПА	736	832
Държавен фонд „Енергийни ресурси“	194	194
	2 888	3 043

20. Разходи за гориво и ел.енергия

	2023	2022
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Лигнитни въглища	128 684	311 625
Ел.енергия от балансиращ пазар – недостиг	3 110	5 797
Природен газ	1 769	1 958
Други течни горива	1 366	1 917
Ел. енергия от балансиращ пазар – регулиране надолу	1 333	5 506
Котелно гориво (мазут)	900	2 457
Ел. енергия закупена от свободен пазар	708	11 633
Енергия за собствени нужди	566	814
	138 436	341 707

21. Разходи за други материали

	2023	2022
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Варовик	15 920	34 333
Резервни части	9 640	7 668
Ремонт и поддръжка	6 352	7 077
Материали за охрана на труда	1 350	787
Реагенти	766	1 078
Смазочни материали	655	568
Инструменти и инвентар	249	304
Други	7	14
	34 939	51 829

22. Разходи за външни услуги

	2023	2022
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Ремонт и поддръжка	33 387	22 884
Застраховки	10 517	9 321
Такса ЕСО, достъп производители	7 613	19 669
Охрана	5 712	4 463
Депониране на производствени отпадъци	4 217	4 204
Транспорт персонал	2 953	3 593
Лицензи	2 212	748
Такса водоползване за производството	1 913	1 805
Данъци и такси по ЗМДТ, акциз	1 331	1 305
Правни и други консултации	662	527
Ползване питейна вода	508	434
Охрана на труда	403	500
Транспорт отпадъци	372	251
Граждански договори	312	252
Телекомуникационни услуги	298	284
Медии	40	40
Наеми	6	5
Други	822	537
	73 278	70 822

23. Разходи за емисии на парникови газове

	2023	2022
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Разходи за покупка на емисии на парникови газове	665 020	1 776 710
Разходи за провизии на емисии на парникови газове	16 441	(34 898)
	681 461	1 741 812

24. Начислена обезценка на финансови активи

	2023	2022
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Парични средства и краткосрочни депозити	56	2
Съдебни вземания	3	632
Вземания от клиенти	3	5
Начислена обезценка	62	639

25. Други разходи

	2023	2022
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Такса ФСЕС, целеви вноски Регламент на ЕС 2022/1854	70 462	60 347
Такси фонд "Сигурност на енергийната система"	70 453	198 282
Разходи за дарения	498	210
Разходи лихви просрочени плащания	464	-
Такси борсов пазар	320	955
Обучение и квалификация	181	112
Разходи за командировки	181	109
Обезценка на материални запаси	136	7
Разходи за данъци (върху разходите)по ЗКПО	94	83
Представителни разходи	43	148
Други данъци и такси	39	45
Брак и липси на машини, съоръжения и оборудване	19	17
Санкции за нарушена екология	10	-
Разходи отписани вземания с изтекъл давностен срок	1	-
Други	583	387
	143 484	260 702

26. Финансови разходи

	2023	2022
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Нетни разходи за лихви по планове с дефинирани доходи	2 249	302
Разходи за лихви по заеми и привлечени средства	128	28 672
Разходи за такси и комисионни	34	309
Отрицателни разлики от промяна на валутни курсове	1	5
Разходи за лихви по споразумения за разсрочване	-	1 458
Разходи за други лихви	-	12
	2 412	30 758

27. Финансови приходи

	2023	2022
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Приходи от дивиденди	90	134
Приходи от лихви по банкови сметки	44	1
	134	135

28. Разходи за данък върху дохода

Очакваните разходи за данъци, базирани на приложимата данъчна ставка за България в размер на 10 % (2022 г.: 10 %), и действително признатите данъчни разходи в печалбата или загубата могат да бъдат равнени, както следва:

	2023	2022
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Печалба преди данъчно облагане	64 221	1 233 983
Данъчна ставка	10%	10%
Очакван разход за данъци върху дохода	<u>(6 422)</u>	<u>(123 398)</u>
Данъчен ефект от:		
Увеличения на финансовия резултат за данъчни цели	(17 835)	(15 966)
Намаления на финансовия резултат за данъчни цели	21 242	99 324
Текущ разход за данъци върху дохода	<u>(3 015)</u>	<u>(40 040)</u>
Отсрочени данъчни разходи:		
Възникване и обратно проявление на временни разлики	(3 595)	(4 216)
Разходи за данък върху дохода	<u>(6 610)</u>	<u>(44 256)</u>
Отсрочени данъчни разходи, признати в другия всеобхватен доход	662	(568)

Пояснение 8 предоставя информация за отсрочените данъчни активи и пасиви, включително стойностите, признати в другия всеобхватен доход.

29. Свързани лица и сделки със свързани лица

Предприятието оповестява следните свързани лица:

Собственик на капитала /предприятие майка/
„Български Енергиен Холдинг“ ЕАД

Собственик на капитала на предприятието майка
Българската държава чрез Министъра на енергетиката

Предприятия, които са под общ контрол в група БЕХ

Национална Електрическа Компания ЕАД, АЕЦ Козлодуй ЕАД, Мини Марица - изток ЕАД, Булгаргаз ЕАД, Булгартел ЕАД, Бугартрансгаз ЕАД, Електроенергиен Системен Оператор ЕАД, Минпроект ЕАД, Национален Енергиен Оператор ЕАД, АЕЦ Козлодуй – Нови мощности ЕАД, ВЕЦ Козлодуй ЕАД, Интерприборсервиз ООД-в несъстоятелност, АЕЦ Сервиз ЕООД, АЕЦ Строителен надзор ЕООД, Булгартел-Скопие ДООЕЛ, Газов Хъб Балкан ЕАД

Асоциирани и съвместни предприятия за група БЕХ

Ай Си Джи Би АД, Южен поток България АД, Контур Глобал Марица Изток 3 АД, Контур Глобал Оперейшънс България АД, Трансболкан Електрик Пауър Трейдинг С.А. – NECO S.A., ХЕК Горна Арда АД, ЗАД Енергия, ПОД Алианс България АД

Други

„Българска независима енергийна борса“ ЕАД и всички предприятия, свързани с държавата.

Ключов ръководен персонал на предприятието към 31.12.2023 г.:

Бончо Иванов Бонев - Председател на Съвета на директорите
Живко Димитров Динчев – Член на Съвета на директорите и Изпълнителен директор
Христо Стоянов Иванов – Член на Съвета на директорите и Зам.Изпълнителен директор
Боян Иванов Боев – Член на Съвета на директорите
Милан Ангелов Миланов – Член на Съвета на директорите

Ключов ръководен персонал на предприятието майка към 31.12.2023 г.:

Веселина Лъчезарова Канатова-Бучкова – Председател на Съвета на директорите
Калин Боянов Филипов – Заместник-председател на СД
Иван Тодоров Андреев – Член на Съвета на директорите и Изпълнителен директор
Диян Станимиров Димитров – Член на Съвета на директорите
Иво Иванов Тодоров – Член на Съвета на директорите

Ако не е изрично упоменато, транзакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия и не са предоставяни или получавани никакви гаранции.

29.1. Сделки с едноличния собственик

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Покупки на стоки и услуги		
- покупки на услуги от БЕХ ЕАД	305	264
- покупки на емисии ПГ от БЕХ ЕАД	303 187	2 110 011
- начислени лихви по забава на плащания за покупки на емисии ПГ от БЕХ ЕАД	14	-
- начислени лихви по заеми от БЕХ ЕАД	128	28 672
Плащания на главници по получени заеми на БЕХ ЕАД	82 189	965 972
Плащания за покупки на емисии ПГ от БЕХ ЕАД	245 708	2 102 048

29.2. Сделки с други свързани лица под общ контрол

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Продажба на стоки и услуги		
- продажба ел.енергия на Мини Марица - изток ЕАД	22 138	35 535
- продажба на ел.енергия и мощност на НЕК ЕАД	246 649	157 059
- начислени лихви по забава плащания при продажба на ел.енергия и мощност на НЕК ЕАД	181	-
- продажба на услуги на НЕК ЕАД	18	16
- продажба на мощност и услуги за ЕЕС на ЕСО ЕАД	91 433	227 896
Покупки на стоки и услуги		
- покупки на въглища от Мини Марица - изток ЕАД	130 573	315 837
- покупки на услуги от Мини Марица - изток ЕАД	4 473	4 422
- начислени лихви за забава на плащане от Мини Марица - изток ЕАД	450	1 458
- плащане на такса задължение към обществото към НЕК ЕАД	1 745	1 597
- покупки на ел.енергия от ЕСО ЕАД	4 599	13 446
- такса пренос ел.енергия ЕСО ЕАД	7 613	17 780

29.3. Сделки с други свързани лица – асоциирани и съвместни

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Получени Дивиденди ЗАД Енергия	90	134

29.4. Сделки с други свързани лица под общ контрол на българската държава

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Продажба на стоки и услуги		
- продажба на ел.енергия на БНЕБ ЕАД	112 194	730 752
Покупки на стоки и услуги		
- покупки на ел.енергия от БНЕБ ЕАД	708	11 632
- покупки на услуги от БНЕБ ЕАД	322	956

29.5. Сделки с ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал на Дружеството включва членовете на Съвета на директорите. Възнагражденията на ключовия управленски персонал включват:

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Краткосрочни възнаграждения:		
Заплати, включително бонуси	398	410
Разходи за социални осигуровки	20	20
Общо краткосрочни възнаграждения	418	430
Общо възнаграждения	418	430

30. Разчети със свързани лица в края на годината

	31.12.2023	31.12.2022
	хил. лв.	хил. лв.
Текущи вземания от:		
- едноличен собственик		
БЕХ ЕАД – покупка емисии ПГ	-	57 478
- други свързани лица – група БЕХ		
НЕК ЕАД – продажба на ел.енергия	124 964	31 116
ЕСО ЕАД – продажба на ел.енергия	2 698	30 075
ЕСО ЕАД – гаранции	6 121	6 121
-други свързани лица -под общ контрол на българската държава		
БНЕБ ЕАД– гаранции	75 910	19 910
БНЕБ ЕАД– продажба на ел.енергия	-	906
БНЕБ ЕАД– аванс	18	-
Общо текущи вземания от свързани лица	209 711	145 606
Общо вземания от свързани лица	209 711	145 606

	31.12.2023	31.12.2022
	хил. лв.	хил. лв.
Текущи задължения към:		
Задължения към:		
- едноличен собственик		
БЕХ ЕАД – заем (новиране на задължения)	-	82 189
БЕХ ЕАД – холдингово споразумение и лихва за забава	97	73
БЕХ ЕАД – цедирани вземания на БЕХ ЕАД от КТБ	21 070	21 070
- други свързани лица - група БЕХ		
Мини Марица - изток ЕАД - търговски	14 158	31 705
Мини Марица - изток ЕАД - гаранции	365	549
НЕК ЕАД	238	160
ЕСО ЕАД	1 993	6 268
-други свързани лица -под общ контрол на българската държава		
БНЕБ ЕАД	7	64
Общо текущи задължения към свързани лица	37 928	142 078
Общо задължения към свързани лица	37 928	142 078

С изключение на продажбите на електрическа енергия на „НЕК“ ЕАД на регулирания пазар, и продажбата на разполагаема мощност и регулираща енергия на „ЕСО“ ЕАД по цени определени след тръжни процедури със зададено ценово ограничение от КЕВР и покупката на въглища от „Мини Марица изток“ ЕАД по цени, утвърдени от министъра на енергетиката, продажбите на и покупките от свързани лица както и продажби на ел.енергия на БНЕБ ЕАД при търговия „Ден напред“ и двустранни договори се извършват по договорени цени. Неиздължените суми в края на годината се уреждат с парични средства или чрез прихващане на взаимни вземания и задължения.

Всички вземания от свързани лица към 31.12.2023 г. са прегледани относно индикации за обезценка.

Към 31 декември 2023 г. и към 31 декември 2022 г. обезценката е изчислена съгласно приетата методика в счетоводната политика на Дружеството и не е начислявана такава

Получени заеми от едноличния собственик на капитала

Търговски заем от 06 декември 2021 г. - консолидиране и новиране като нов заем задълженията по договор за продажба на квоти за емисии на парникови газове № 17375/20.04.2021 г. (БЕХ № 21-2021/20.04.2021 г.) в размер на 341 023 хил. лв. (в т.ч. главници в размер на 338 111 хил. лв. и лихви в размер на 2 912 хил. лв.), задълженията по договор за заем № 16646/16.10.2019 г. (БЕХ № 55-2019/16.10.2019 г.) в размер на 339 563 хил. лв. (в т.ч. главници в размер на 323 026 хил. лв. и лихви в размер на 16 537 хил. лв.), задълженията по договор за заем № 17255/31.12.2020 г. (БЕХ № 58-2020/31.12.2020 г.) в размер на 367 575 хил. лв. (в т.ч. главници в размер на 350 091 хил. лв. и лихви в размер на 17 484 хил. лв.), със срок на действие от 01.08.2021 г. до 31.07.2028 г. и гратисен период на главницата до 31 юли 2022 г. Договореният лихвен процент е в размер на основния референтен лихвен процент от 3.225%, съгласно приетите от БЕХ ЕАД с решение по т. I. 1.1 от Протокол №41-2021/30.07.2021 г. лихвени нива за вътрешногрупови кредити и наказателна лихва за просрочие в размер на ОЛП+10%, изчислена за всеки ден просрочие, съгласно ПМС №426/18 декември 2014 г.

С решение по т. I.1 от Протокол № 49-2021/21.09.2021 г., Съветът на директорите на БЕХ ЕАД е одобрил новиране на задълженията на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД към „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД в размер на 1 048 161 хил. лв., произтичащи от гореописаните задължения по

договор за покупко – продажба на квоти за емисии на парникови газове и дължими лихви по договори за заеми.

С Протокол № Е-РД-21-34/15.10.2021 г., Министерът на енергетиката е дал разрешение за сключването на договор за заем с цел преобразуване в заем на задълженията на дъщерното дружество към холдинга, при условията, определени в решение по т. I.1 от Протокол № 49-2021/21.09.2021 г. на Съвета на директорите на БЕХ ЕАД.

С решение № № Р-362 от 02.12.2021 г., Комисията за енергийно и водно регулиране е дала разрешение за сключването на договор за заем с цел преобразуване на задълженията на дъщерното дружество към холдинга при условията, описани в решение по Протокол № Е-РД-21-34/15.10.2021 г. на Министъра на енергетиката.

С решение по т.2 от Протокол № 44/16.08.2022 г. на Съветът на директорите на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, с решение по т. I.2 от Протокол № 61-2022/23.08.2022 г. на Съветът на директорите на БЕХ ЕАД и с Протокол № Е-РД-21-40/30.08.2022 г. на Министерът на енергетиката е сключено Допълнително споразумение №1 към Търговски заем от 06 декември 2021 г. за промяна на срока на действие на договора, до 30.06.2023 г.

С решение по т.1 от Протокол № 51/04.10.2022 г. на Съветът на директорите на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, с решение по т. I.10 от Протокол № 73-2022/05.10.2022 г. на Съветът на директорите на БЕХ ЕАД и с Протокол № Е-РД-21-44/14.10.2022 г. на Министерът на енергетиката е сключено Допълнително споразумение №2 към Търговски заем от 06 декември 2021 г. за условията при предсрочно погасяване на част от дължимата главница и начислената лихва при предсрочно погасяване.

Към 31 декември 2023 г. „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е погасило изцяло задължението си към БЕХ ЕАД по Търговски заем от 06 декември 2021 г.

31. Условни активи и условни пасиви

Капиталови ангажименти

Съгласно изисквания на европейски директиви, национални норми и Комплексно разрешително, както и във връзка с реализация на проектите заложен в „Национална рамка за инвестиции за периода 2021 – 2030 г.“ и в „План за възстановяване и устойчивост“, Дружеството е задължено да постигне определени екологични норми. Тези норми ще бъдат постигнати чрез изграждане и въвеждане в експлоатация на активи с екологично предназначение. Към 31.12.2023 г. Дружеството има капиталови ангажименти на стойност 7 481 хил. лв., като в тях са включени проекти за доставка, монтаж и въвеждане в експлоатация на Газорегулиращ пункт №2 (ГРП 2) и на отклонението от площадковата газопроводна мрежа до ГРП 2; предпроектни проучвания за изграждане на ФЕЦ на свободни площи и терени, собственост на ТЕЦ 2, ГТИ за изгаряне на метан и водород, електрическа свързаност на ФЕЦ, ГТИ, батерийно стопанство и електролизер; газоразпалваща инсталация на блок 2; подмяна на съществуващи въздушни вентилатори с нови компресори окисляващ въздух; .

Други дейности включени в Инвестиционната програма на Дружеството са монтаж на 5 (пето) дюзово ниво СОИ 7; помпена станция пето дюзово ниво СОИ-7, подмяна на средствата за контрол на емисиите, отделяни при работа на Енергоблок 7 вход и изход, подмяна на GRP тръбопроводи и PPR, доставка на уплътнителни шини (линзи) за клапи суров газ и байпас, основен ремонт на блок 3 и средни ремонти на всички останали блокове 1, 2, от 4 до 8.

Ангажименти към БЕХ ЕАД за покупка на квоти за емисии на парникови газове

Към 31.12.2023 г. и към 31.12.2022 г. „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД няма ангажимент към БЕХ ЕАД във връзка с рамков договор за покупко-продажба на квоти за емисии на парникови газове от 16.07.2021 г., сключен между „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД и БЕХ ЕАД. Въз основа на

рамковия договор БЕХ ЕАД се задължава да купува текущо определено количество европейски квоти за емисии на парникови газове след подадена заявка от „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД за необходимото за закупуване количество квоти за емисии парникови газове.

Правни искиове

През годината са предявени различни правни искиове към Дружеството. Ръководството на Дружеството счита, че отправените искиове са неоснователни и че вероятността те да доведат до разходи за Дружеството при уреждането им е малка.

Съдебни дела със Сдружение „За земята-достъп до правосъдие“

Сдружение „За земята-достъп до правосъдие“ подаде жалба по реда на Закона за опазване на околната среда против Решение №50-НО-ИО-А5/21.12.2018г. за актуализиране на Комплексно разрешително №50/2005г. на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД за експлоатация на Горивна инсталация за производство на електроенергия и Инсталация за производство на водород и Депо за инертни, строителни, опасни и неопасни отпадъци. От 2019 г. до настоящия момент се водят непрекъснати съдебни дела, които не са приключили с окончателен съдебен акт:

С Решение No 50-НО-ИО-А5 / 2018 г. за актуализация на Комплексно разрешително (КР) No 50 / 2005 г. на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД /“Решението“/ е предоставена дерогация от установените със Заключение НДНТ, емисионни норми.

Съгласно Условие № 9. “Емисии в атмосферата“ в частта условие 9.2.1. за параметъра SO₂ след 17.08.2021 г. от Решението е определена като средногодишна стойност да се постига минимална степен на десулфуризация 97 % за СОИ 1/2 (Енергиен котел (ЕК) №№ 1÷4), СОИ 3/4 (ЕК №№ 5÷8), СОИ 7 (ЕК №11) и СОИ 8 (ЕК №18), и минимална степен на десулфуризация не по-ниска от 97, 5 % за СОИ 5/6 (ЕК № 9 и № 10).

Издаденото Решение бе обжалвано от сдружение „За Земята - достъп до правосъдие“, вписани в регистъра за юридически лица по ф.д. № 195 / 2016 г. по описа на Софийски градски съд, със седалище гр. София. Образувано е адм. дело № 751 / 2019 г. по описа на Административен съд – София – град.

Въз основа на направено възражение за подсъдност от дружеството и ИАОС, адм. дело № 751 / 2019 г. по описа на Административен съд – София – град е прекратено и изпратено по подсъдност на Административен съд -Стара Загора, където е образувано адм. дело № 225 / 2019 г. по описа на същия съд.

По искане на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД с Определение No 252/17.06.2019г. по адм. дело No 225 /2019г. на Старозагорски административен съд, е допуснато предварително изпълнение на Решение No 50-НО-ИО-А5 / 2018г. от 21.12.2018г. за актуализиране на комплексно разрешително No 50 / 2005г. на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, с. Ковачево.

С Решение № 358/28.08.2020 г., постановено по адм. дело № 225/2019г. по описа на Административен съд – Стара Загора е отхвърлена жалбата на Сдружение „За Земята – достъп до правосъдие“ като неоснователна и е оставено в сила Решение № 50-НО-ИО-А5 / 21.12.2018 г. за актуализация на комплексно разрешително № 50 / 2005 г. на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД.

Решение № 358/28.08.2020 г. на Административен съд – Стара Загора е обжалвано от Сдружение „За Земята – достъп до правосъдие“ пред Върховен административен съд, като е образувано адм. дело № 239/2021г.

Върховен административен съд върна делото за ново разглеждане от Административен съд – Стара Загора с Решение № 8230 / 31.07.2023. Делото продължи повече от 2 календарни години. След връщане на делото на друг състав бе образувано второ по ред първоинстанционно административно дело № 20237240700478/2023 г. пред Административен съд – Стара Загора. Съдът се произнесе с Решение № 918 от 15.03.2024 г., с което отменя Решение № 50-НО-ИО-А5/21.12.2018г. на ИД на ИАОС и следователно се отменя актуализацията на Комплексно разрешително №50/2005г на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД.

Решението подлежи на обжалване по съдебен ред пред Върховен административен съд в 14-дневен срок от връчването му.

Съветът на директорите на дружеството взе решение да бъде обжалвано по съдебен ред пред Върховния административен съд Решение № 918 от 15.03.2024 г. на Административен съд – Стара Загора, IV състав, по административно дело № 20237240700478/2023 г.

На 02.04.2024г. чрез Административен съд – Стара Загора е подадена касационна жалба до Върховен административен съд по правилата на Административно-процесуалния кодекс от страна на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД срещу Решение № 918 от 15.03.2024 г., постановено по административно дело № 20237240700478/2023 г. на Административен съд – Стара Загора.

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД има достатъчно основания да смята, че отмененият със съдебно решение № 918 от 15.03.2024 г. на Административен съд – Стара Загора, IV състав, по административно дело № 20237240700478/2023 г., административен акт - Решение № 50-НО-ИО-А5/21.12.2018г. на ИД на ИАОС, не страда от сочените пороци на материалното право и следва да остане в сила.

По силата на определение No 252/17.06.2019г., постановено по адм. дело No 225 /2019г. на Старозагорски административен съд, с което е допуснато предварително изпълнение на Решение No 50-НО-ИО-А5 / 2018г. от 21.12.2018г. за актуализиране на комплексно разрешително No 50 / 2005г. на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, с. Ковачево, Дружеството може да продължи да работи до окончателно решаване на спора с влязло в сила съдебно решение.

Други

Последните данъчни проверки на Дружеството са извършени от данъчната администрация, както следва:

№ по ред	Вид задължение	За периода	
		От	до
1	Корпоративен данък	01.01.2015	31.12.2020
2	Данък върху представителните разходи	01.01.2015	31.12.2020
3	Данък върху социалните разходи по ЗКПО, предоставяни в натура	01.01.2015	31.12.2020
4	Данък върху разходите за превозни средства	01.01.2015	31.12.2020
5	Данък върху дивидентите и ликвидационните дялове на юридически лица	01.01.2015	31.12.2020
6	Данък върху доходите на чуждестранни юридически лица	01.01.2015	31.12.2020
7	Данък върху добавената стойност	01.01.2015	31.12.2020
8	Проверка по отношение на спазване на осигурителното законодателство и задълженията по ЗДДФЛ	01.01.2015	31.12.2020

Ръководството на Дружеството не счита, че съществуват съществени рискове в резултат на динамичната фискална и регулаторна среда в България, които биха наложили корекции във финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2023 г.

32. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Дружеството могат да бъдат представени в следните категории:

Финансови активи	31.12.2023	31.12.2022
	хил. лв.	хил. лв.
Дългови инструменти по амортизирана стойност:		
- Вземания от свързани лица (пояснение 30)	209 711	145 606
- Търговски и други вземания (пояснение 11)	9 509	1 424
- Пари и парични еквиваленти (пояснение 12)	32 398	19 475
Финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход (пояснение 7)	433	413
Общо финансови активи	252 051	166 918

Финансови пасиви	31.12.2023	31.12.2022
	хил. лв.	хил. лв.
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:		
Задължения към свързани лица (пояснение 30)	37 928	142 078
Търговски и други задължения (пояснение 17)	36 537	24 844
Общо финансови пасиви	74 465	166 922

Вижте Пояснение 4.11 за информацията относно счетоводната политика за всяка категория финансови инструменти. Описание на политиката и целите за управление на риска на Дружеството относно финансовите инструменти е представено в Пояснение 33.

33. Рискове, свързани с финансовите инструменти

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Дружеството е изложено на различни видове рискове по отношение на финансовите си инструменти. Най-значимите финансови рискове, на които е изложено Дружеството са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Управлението на риска на Дружеството се осъществява от Съвета на директорите. Приоритет на ръководството е да осигури парични потоци за своевременно разплащане в съответствие с изпълнение на поетите договорни задължения с контрагенти.

Дружеството не се занимава активно с търгуването на финансови активи за спекулативни цели, нито пък издава опции.

Най-съществените финансови рискове, на които е изложено Дружеството, са описани по-долу.

33.1. Анализ на пазарния риск

Вследствие на използването на финансови инструменти Дружеството е изложено на пазарен риск и по-конкретно на риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от

промяната на конкретни цени, което се дължи на оперативната и инвестиционната дейност на Дружеството.

33.2. Валутен риск

Дружеството извършва покупки, продажби, получаване на заеми в чуждестранни валути – евро и японски йени. Тъй като валутният курс лев/евро е фиксиран на 1.95583, валутният риск, произтичащ от евровите експозиции на Дружеството е минимален. По-голямата част от сделките на Дружеството се осъществяват в български лева.

33.3. Лихвен риск

Към 31 декември 2023 г. Дружеството не е изложено на риск от промяна на пазарните лихвени проценти, защото е изплатило заемите към свързани лица.

33.4. Анализ на кредитния риск

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Дружеството. Дружеството е изложено на този риск във връзка с различни финансови инструменти, като например възникване на вземания от клиенти, депозирани средства и други.

Дружеството търгува единствено с утвърдени, платежоспособни контрагенти. Неговата политика е да не търгува на отложено плащане. Сроковете за издължаване са сведени до минимум – от 5 до 10 календарни дни, като на свободния пазар голяма част от сделките са и при условията на авансово плащане. Дружеството изисква от търговските контрагенти обезпечение под формата на банкова или парична гаранция. Освен това, салдата по търговските вземания се следят текущо, в резултат на което експозицията на Дружеството по трудносъбираеми и несъбираеми вземания не е съществена. Няма значителни концентрации на кредитен риск в Дружеството. Кредитният риск, който възниква от другите финансови активи на Дружеството, като например, парични средства и други финансови активи, представлява кредитната експозиция на Дружеството, произтичаща от възможността неговите контрагенти да не изпълнят своите задължения. Максималната кредитна експозиция на Дружеството по повод на признатите финансови активи, възлиза на съответната им стойност по отчета за финансовото състояние към 31 декември 2023 г.

Дружеството не е предоставяло финансови активи като обезпечение.

Възрастовата структура на търговски вземания и други вземания-внесени гаранционни обезпечения от несвързани лица на Дружеството и съответно очакваните кредитни загуби са като следва:

31 декември 2023	Очакван процент на кредитна загуба	Брутна стойност на търговски вземания	Очаквана кредитна загуба	Нетна стойност на търговски вземания
	%	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Непадежирали	0%	8 934	-	8 934
От 0-30 дни	0%	9	-	9
От 31 – 60 дни	0%	-	-	-
От 61 – 90 дни	0%	7	-	7
Над 90 дни	22%	41	(9)	32
		8 991	(9)	8 982

31 декември 2022	Очакван процент на кредитна загуба	Брутна стойност на търговски вземания	Очаквана кредитна загуба	Нетна стойност на търговски вземания
	%	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Непадежирани	0%	745	-	745
От 0-30 дни	0%	17	-	17
От 31 – 60 дни	1%	112	(1)	111
От 61 – 90 дни	0%	1	-	1
Над 90 дни	50%	12	(6)	6
		887	(7)	880

Възрастовата структура на търговски вземания от свързани лица на Дружеството и съответно очакваните кредитни загуби са като следва:

31 декември 2023	Очакван процент на кредитна загуба	Брутна стойност на търговски вземания	Очаквана кредитна загуба	Нетна стойност на търговски вземания
	%	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Непадежирани	-	209 711	-	209 711
		209 711	-	209 711

31 декември 2022	Очакван процент на кредитна загуба	Брутна стойност на търговски вземания	Очаквана кредитна загуба	Нетна стойност на търговски вземания
	%	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Непадежирани	-	145 606	-	145 606
		145 606	-	145 606

33.5. Анализ на ликвидния риск

Ликвидният риск представлява рискът Дружеството да не може да погаси своите задължения. Дружеството посреща нуждите си от ликвидни средства, като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност. Нуждите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди - ежедневно и ежеседмично, както и на базата на 30-дневни прогнози.

Средства за дългосрочните ликвидни нужди се осигуряват чрез заеми в съответния размер.

Ефективното управление на ликвидността на Дружеството предполага осигуряване на достатъчно оборотни средства, предимно, чрез поддържане на неизползвани разрешени кредитни линии.

Към 31 декември 2023 г. падежите на договорните задължения на Дружеството (съдържащи лихвени плащания, където е приложимо) са обобщени, както следва:

31 декември 2023 г.	Балансова стойност	Договорен и парични потоци	При поискване (без матуритет)	До 6 месеца	6-12 месеца
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Недеривативни финансови задължения					
Търговски и други задължения	36 537	36 537	21	28 045	8 471
Задължения към свързани лица под общ контрол (Група БЕХ)	37 928	37 928	-	16 858	21 070
Общо	74 465	74 465	21	44 903	29 541

Към 31 декември 2022 г. падежите на договорните задължения на Дружеството (съдържащи лихвени плащания, където е приложимо) са обобщени, както следва:

31 декември 2022 г.	Балансова стойност	Договорен и парични потоци	При поискване (без матуритет)	До 6 месеца	6-12 месеца
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Недеривативни финансови задължения					
Търговски и други задължения	24 844	24 844	41	18 225	6 578
Задължения към свързани лица под общ контрол (Група БЕХ)	142 078	142 853	-	121 783	21 070
Общо	166 922	167 697	41	140 008	27 648

Стойностите, оповестени в този анализ на падежите на задълженията, представляват недисконтираните парични потоци по договорите, които могат да се различават от балансовите стойности на задълженията към отчетната дата.

Финансовите активи като средство за управление на ликвидния риск

При оценяването и управлението на ликвидния риск Дружеството отчита очакваните парични потоци от финансови инструменти, по-специално наличните парични средства и търговски вземания. Съгласно сключените договори всички парични потоци от търговски и други вземания са дължими авансово или в срок до 5 работни дни.

34. Оценяване по справедлива стойност на нефинансовите активи

Дружеството групира активите и пасиви, отчитани по справедлива стойност в три нива въз основа на значимостта на входящата информация, използвана при определянето на справедливата стойност на активите и пасивите. Йерархията на справедливата стойност включва следните нива:

- 1 ниво: пазарни цени (некоригирани) на активни пазари за идентични активи или пасиви;
- 2 ниво: входяща информация, различна от пазарни цени, включени на ниво 1, която може да бъде наблюдавана по отношение на даден актив или пасив, или пряко (т. е. като цени) или косвено (т. е. на база на цените); и

3 ниво: входяща информация за даден актив или пасив, която не е базирана на наблюдавани пазарни данни.

Даден финансов актив или пасив се класифицира на най-ниското ниво на значима входяща информация, използвана за определянето на справедливата му стойност.

Следната таблица представя нивата в йерархията на нефинансови активи към 31 декември 2023 г. и 31 декември 2022 г. , оценявани периодично по справедлива стойност:

	31.12.2023	31.12.2022
	Ниво 3	Ниво 3
	хил. лв.	хил. лв.
Имоти, машини и съоръжения	1 502 982	1 526 190

Към 31.12.2023 г. и 31.12.2022 г. е извършен тест за обезценка от независими оценители, според които балансовата стойност на активите не се различава съществено от справедливата стойност на преоценените активи към края на отчетния период.

Най-скорошната оценка по справедлива стойност е извършена към 31.12.2021 г. и е базирана на наблюдавани цени на скорошни пазарни сделки за подобни активи, коригирани за специфични фактори като площ, местоположение и настоящо използване. Съществени ненаблюдавани данни са свързани с корекцията за специфичните за активите на Дружеството фактори. Степента и посоката на тази корекция зависи от броя и характеристиките на наблюдаваните пазарни сделки с подобни активи, които са използвани за целите на оценката. Въпреки че тези данни са субективна преценка, ръководството счита, че крайната оценка не би се повлияла значително от други възможни предположения.

35. Промени в пасивите, възникващи от финансови дейности

Равнение между началните и крайните салда в отчета за финансовото състояние към 31 декември 2023 г. на пасивите, възникващи от финансови дейности:

Пасиви, възникващи от финансови дейности	На 1 януари	Парични потоци от финансова дейност			На 31 декември
		Постъ- пления	Платени главници	Платени лихви	
Заеми към свързани лица	82 189	-	(82 317)	128	-

Равнение между началните и крайните салда в отчета за финансовото състояние към 31 декември 2022 г. на пасивите, възникващи от финансови дейности:

Пасиви, възникващи от финансови дейности	На 1 януари	Парични потоци от финансова дейност			На 31 декември
		Постъ- пления	Платени главници	Платени лихви	
Заеми към свързани лица	1 048 161	-	(994 644)	28 672	82 189
Споразумение за разсрочване на задължения към свързани лица	86 316	-	(87 774)	1 458	-
	1 134 477	-	(1 082 418)	30 130	82 189

36. Политика и процедури за управление на капитала

Целите на Дружеството във връзка с управление на капитала са:

- да осигури способността на Дружеството да продължи да съществува като действащо предприятие;
- да осигури адекватна рентабилност за собствениците, като определя цената на продуктите и услугите си в съответствие с нивото на риска, и
- да се осигури стабилен кредитен рейтинг и капиталови показатели.

Съветът на Директорите на БЕХ ЕАД упражнява правата на едноличен собственик на капитала на Дружеството. Като такъв взема решение за увеличаване или намаляване на капитала на Дружеството, за прекратяване или преобразуване, както и взема решение за разпределяне на печалбата и нейното изплащане, размера на дивидентите и тантиемите. Като предприятие, изцяло под контрола на държавата, при разпределяне на дивидент, Дружеството спазва изискванията на ПМС за изпълнение на Държавния бюджет за съответната година. През 2023 г., както и през 2022 г., няма промени в целите, политиките или процесите по отношение на управлението на капитала на Дружеството.

Дружеството следи собствения си капитал чрез реализирания финансов резултат за отчетния период, както следва.

Дружеството наблюдава капитала на базата на коефициент на задлъжнялост, представляващ съотношението на нетен дълг към общия капитал.

Нетният дълг включва сумата на заемите, намалена с балансовата стойност на парите и паричните еквиваленти.

Общият капитал представлява сумата от собствения капитал и нетния дълг.

Капиталът за представените отчетни периоди може да бъде анализиран, както следва:

	31.12.2023	31.12.2022
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Собствен капитал	1 615 020	1 563 364
Заеми	-	82 189
Пари и парични еквиваленти	(32 398)	(19 475)
Нетен дълг	(32 398)	62 714
Общо капитал (собствен капитал + нетен дълг)	1 582 626	1 626 078
Коефициент на задлъжнялост (нетен дълг/общо капитал)	-2%	4%

Отрицателния коефициент на задлъжнялост на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД през 2023 г. се дължи главно на увеличение на приходите от продажба на ел.енергия, както и на напълно погасените заемите на Дружеството към едноличния собственик на капитала „БЕХ“ ЕАД (вж. Пояснение 30).

37. Оповестяване съгласно законови изисквания

Този Годишен финансов отчет е одитиран от ДЗЗД „ОДИТ БЕХ“ с участници в обединението одиторски дружества „Грант Торнтон“ ООД и „Захаринова Нексия“ ЕООД, вписани съответно под рег. № 032 и рег. № 138 от Регистъра на регистрираните одитори, на основание договор сключен между Български Енергиен Холдинг ЕАД и ДЗЗД „ОДИТ БЕХ“. Дружеството не начислява суми за независим финансов одит. Консолидираният финансов отчет на Български Енергиен Холдинг ЕАД съдържа оповестяване за начислените суми и видовете услуги, предоставяни от регистрираните одитори за независим финансов одит.

38. Събития след края на отчетния период

След края на отчетния период до датата на одобрение на финансовия отчет за издаване не са настъпили коригиращи или значителни некоригиращи събития, които да изискват допълнително оповестяване, с изключение на следните некоригиращи събития:

- С § 3, ал. 1 от Закона за държавния бюджет на Р България за 2024 г. е продължен механизмът за набиране на целеви вноски във фонд „Сигурност на електроенергийната система“. Целевата вноска представлява положителната разлика между пазарните приходи и определения таван на приходите за съответния тип производител, с период на доставка от 1 януари 2024 г. до 31 декември 2024 г.
- С Решение на Министерски съвет 167/14.03.2024 г. за определяне на стойностите, служещи за изчисление на тавана на приходите за производител на електрическа енергия от кондензационна електрическа централа на въглища, включително от лигнитни въглища, е определена сумата 300 лв., увеличена с умножената по 1,32 средномесечна цена на тон емисионни квоти CO₂, за един MWh.
- Във връзка с подадена жалба от Сдружение „За земята-достъп до правосъдие“ по реда на Закона за опазване на околната среда против Решение №50-НО-ИО-А5/21.12.2018г. за актуализиране на Комплексно разрешително №50/2005г. на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД за експлоатация на горивна инсталация за производство на електроенергия, инсталация за производство на водород и депо за инертни, строителни, опасни и неопасни отпадъци, бяха водени няколко съдебни дела на множество инстанции. Съдът се произнесе с Решение № 918 от 15.03.2024 г., с което отменя актуализацията на Комплексно разрешително №50/2005г на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД. Поради това, с цел защита на интересите на Дружеството, Съветът на директорите на Дружеството взе решение да бъде обжалвано по съдебен ред пред Върховния административен съд Решение № 918 от 15.03.2024 г. на Административен съд – Стара Загора. На 02.04.2024 г. беше подадена касационна жалба до Върховен административен съд от страна на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД срещу Решение № 918 от 15.03.2024 г., постановено по административно дело № 20237240700478/2023 г. на Административен съд – Стара Загора. Повече информация за делото е представена в Пояснение 31 „Условни активи и условни пасиви“ към годишния финансов отчет.

39. Одобрение на финансовия отчет

Годишният финансов отчет към 31 декември 2023 г. (включително сравнителната информация) е одобрен и приет от Съвета на директорите с решение по т.1 от Протокол № 10 /25 март 2024 г.